

GRADISOV VESTNIK

Leto XIX — 233

Ljubljana, september 1977

GLASILO GRADISA

Iz današnje vsebine:

- Zaključek III. faze na NE Krško (3. str.)
- Najzanimivejši sestavki prevedeni v srbohrvaščino (7. in 8. str.)
- Stari in novi izplačilni listek (10. str.)

Pot vodi naprej

Uvodna beseda glavnega direktorja ing. Saša Skulja

S sprejetjem plana 1976—1980, smo si delavci Gradisa samoupravno določili cilje, interese, ter pot in sredstva kako ustvariti sprejeti program. Srednjeročni plan je v razvoju vsake večje skupnosti in tudi večjega podjetja le nekaj stopnic k dvigu napredka pri izvajanju samoupravnih odnosov, gospodarske in strokovne rasti tako velike in uspešne delovne organizacije, kot je podjetje Gradis. Preteklo dvaintridesetletno obdobje nenehne rasti in uspehov podjetja potrjuje izrečeno misel. Vsa-kokratno snovanje letnega ali srednjeročnega programa, izhajajo iz te naše dolgoročne usmeritve razvoja samoupravnih odnosov.

Delovni ljudje Gradisa smo v pretekli dobi dosegli mnoge pomembne uspehe. Več tisoč delavcev-samoupravljalcev v raznih organih razvijajoče se samouprave je ustvarilo s svojim delom današnje zgledno stopnjo samoupravne organiziranosti v naši delovni organizaciji. To potrjujejo številna javna priznanja in odličja.

Delavci Gradisa smo v preteklem obdobju zgradili več tisoč pomembnih in nekaj sto najpomembnejših objektov v naši republici. Veliki napor, da se zgradbe kvaliteto in v roku zgradijo, so bili nagradi in priznanja in pohvalami naših investitorjev. V taki delovni organizaciji delavec z veseljem in ponosom združuje delo.

Minulo delo, izkušnje in misli ob tem so del izhodišča za naše nadaljnje delo. Z uresničevanjem ustavnih načel ter določil zakona o združenem delu, smo pričeli reševati velike naloge. Široko smo informirali vse delavce o vsebini zakona o združenem delu, ter o nalogah, ki jih je potrebno opraviti. Skoraj ne mine dan, da ne bi razpravljali o delovnih težah ali že pripravljenih delovnih materialih za dopolnitev naše samoupravne zakonodaje. Ko ostvarjamo v življenje zakon o združenem delu, ki podrobneje opredeljuje nove ustavne določbe, moramo med drugim tudi določiti oblike ekonomskih odnosov med delavci v organizaciji združenega dela, in to predvsem pri pridobivanju dohodka in odnose pri razporejanju dohodka in čistega dohodka. Skušali bomo čimprej, že v I. fazi, doseči dohodkovne odnose pri delih in gradnjah, kjer sodeluje več naših ali drugih TOZD.

Pospešiti moramo proces pri izgrajevanju osnov in meril o nagrajevanju po delu. S tem in z boljšo mehanopremiženostjo, smotrnejšim vlaganjem v delovne naprave, bomo dosegli večjo produktivnost dela. Samo visoka produktivnost, naša marljivost pri delu, korektnost pri poslovanju na trgu, kvaliteta del, ter razumno gospodarjenje s sredstvi, nam bo omogočilo doseganje takega dohodka, ki bi omogočil ustvariti programirane cilje in interese delavcev vseh TOZD.

Upoštevati ter usklajevati vse želje, ter skupne interese in interese posameznih TOZD je naša naslednja velika naloga. Instrument reševanja te naloge naj bo samoupravno dogovarjanje med našimi in z drugimi TOZD. V prihodnje bo treba spodbujati enakomeren razvoj vseh temeljnih organizacij združenega dela naše organizacije združenega dela, ter krepiti sodelovanje med TOZD ter solidarnost.

Zavedati se moramo, da za vsakim ustvarjenim dohodkom stojijo že v naprej določene in poznane obveznosti do svojih programov, ter do družbe. Za doseganje skupnih ciljev bo potrebno združevati sredstva na nivoju naše organizacije združenega dela, ter tudi na drugih nivojih naših družbenoekonomskih povezav.

V procesu kontinuiranega planiranja bomo stalno spodbujali in preverjali naložbe v programirane investicije, v mehanopremiženost, v izobraževanje kadrov in v družbeni standard. Iz primerjalne analize 15 največjih slovenskih gradbenih podjetij za leto 1976 izhajajo, da smo v preteklem letu dobro delali in gospodarili. Toda podatek o rasti mehanopremiženosti v lanskem letu je pri Gradisu slabši kot povprečje vseh 15 primerjanih podjetij. To nam narekuje, da v tem letu in naslednjih letih ta pokazatelj popravimo, saj vemo da načrtujemo naš nadaljnji razvoj ravno na osnovi visoke mehanopremiženosti in produktivnosti.

Poleg vlaganja v tehnologijo naše primarne dejavnosti bo potrebno posvetiti tudi več pozornosti vlaganjem in razvoju obratov Z dosežanjem delom in afirmacijo so si naši obrati ustvarili solidno bazo za skokovitejši razvoj na svojih področjih. Razvojna služba v podjetju bo morala preizkusiti in preveriti te možnosti. Tesna povezanost obeh birojev s

TOZD gradbene operative bo omogočila in zahtevala povečanje kapacitet v obeh birojih. Ob tem se nudi delavcem v obeh birojih možnost, da ob sicer ne majhnih naporih preidejo v višje in širše oblike sodelovanja v investicijski izgradnji objektov. Pri tem mislim na dejavnosti consultinga in inženiringa.

Ob zelenem razvoju vseh TOZD ne smemo pozabiti na ustrezen razvoj skupnih služb. Potrebno bo ustvariti čim tesnejšo in boljšo povezavo med TOZD in delovno skupnostjo, ter te programirati in razvijati tako, da bodo sposobne reševati vse naloge, katere jim poverijo TOZD.

Gradis je ena od redkih organizacij združenega dela, kjer že funkcionira interna banka. Sedaj v dobi snovanja temeljnih bank, ter sploh bančne organizacije, moramo tudi mi dokončno formirati institucijo naše interne banke. Funkcijo interne banke je razumeti predvsem v smislu razvitih in organiziranih finančnih služb, ne pa kot banko v običajnem (nadaljevanje na 2. strani)

Konec avgusta je naš kolektiv obiskal tov. Vinko Hafner, sekretar mestnega komiteja ZK Ljubljana in se v daljšem pogovoru seznanil z doseženimi uspehi v zadnjih dveh letih in problemih, ki so spremljali ta razvoj. Največ pozornosti je v pogovoru z našimi predstavniki posvetil problemom dohodkovnih odnosov in uresničevanju zakona o združenem delu v Gradisu

Polletje je mimo - rezultati niso slabi

Vsa zadnja leta smo ob koncu leta presenetljivo natančno izpolnjevali vsakoletni gospodarski načrt Gradisa kot celote. Razlike so največkrat znašale vsega nekaj odstotkov. Zato so ob polletnem obračunu zanimive primerjave izpolnitve letnega plana.

● Plan — vodilo za oceno rezultatov poslovanja

Lani smo ob polletju izpolnili s 37 % planiranega celotnega dohodka, letos pa s 42 % — torej več, kar je ugodneje. Podobno je z dohodkom, ki smo ga lani ob polletju dosegli s 40 %, letos pa s 43 %. Končno tudi ostanek dohodka sledi podobni ugodnejši dinamiki — lani 28 %, letos 34 % letnega plana.

Ti podatki kažejo, da imamo letos več možnosti kot lani, da dosežemo in presežemo plan. Kot vemo, smo

ga lani v glavnih sestavinah izpolnili, vrednost čiste proizvodnje in družbene proizvodnje celo natančno 100 %.

S takim uvodom lahko ugotovimo,

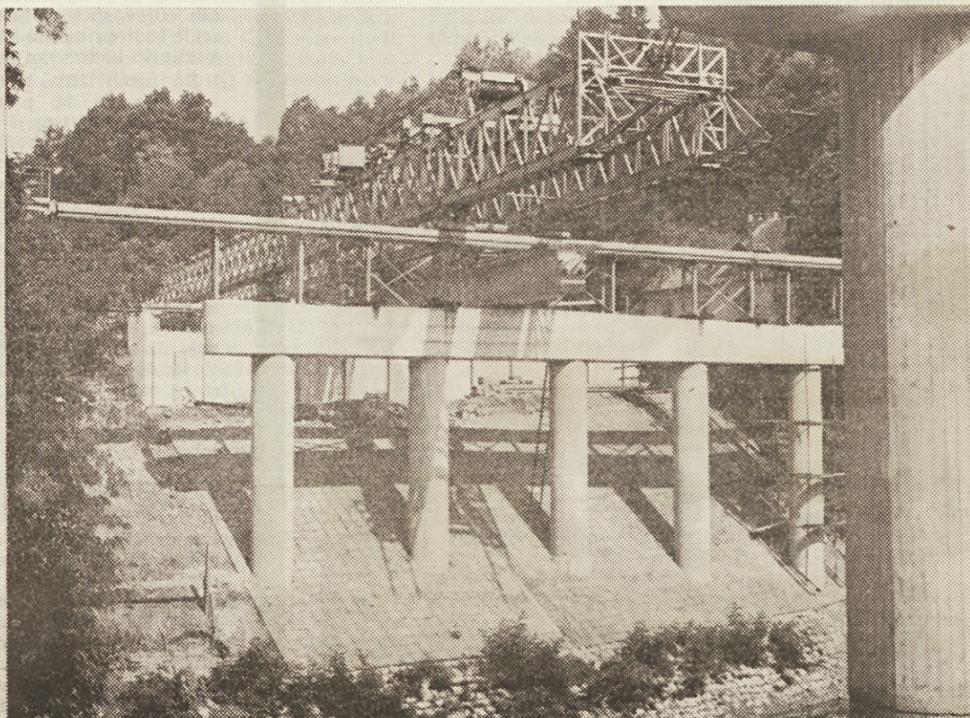
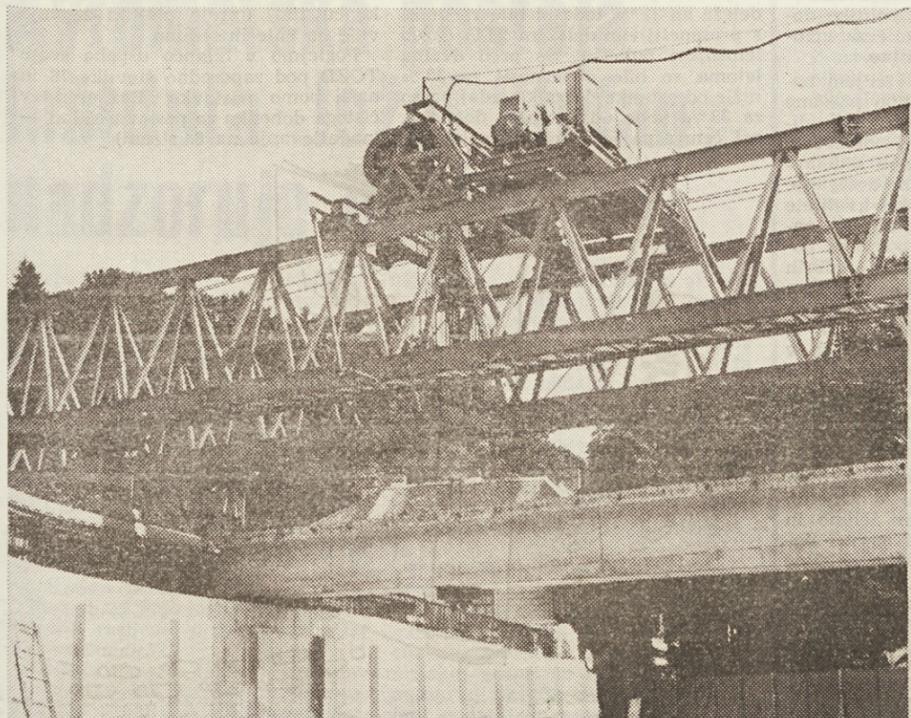
Sestavina	I-VI 76	plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76	I-VI 77 plan 77
Vrednost proizvodnje	1590	4209	1699	107	40
Vrednost čiste proizv.	1184	3389	1244	105	37
Celotni dohodek	1613	4175	1739	108	42
Materialni stroški	1190	2972	1216	102	41
Družbeni proizvod	423	1203	523	124	43
Amortizacija	47	113	50	107	44
Dohodek	376	1090	473	126	43

● Realen obseg del se ni povečal

Poglejmo nekaj primerjalnih podatkov — v mio din:

I-VI 77	I-VI 76	plan 77
107	107	107
124	124	124
1739	1739	1739
1216	1216	1216
523	523	523
50	50	50
473	473	473

(nadaljevanje na 2. strani)

Konstrukcija za montažo nosilcev je na Karlovškem mostu v Ljubljani začela uspešno služiti svojemu namenu.

Izenačevanje letnih
dopustov v poletnem
in zimskem času

Veliko naših delavcev v operativi ne more in ne sme izkoristiti dopusta po svoji želji v poletnem času, temveč v poznem jesenskem (deževnem) ali v zimskem času. Za podjetje je vsekakor gospodarnije, če čimveč zaposlenih iz operative vzame dopust pozimi, oziroma tedaj, ko iz vremenskih ozirov ni dovolj ustreznega dela.

Predlog za sindikat:

Dobro in tudi pošteno bi bilo valorizirati letni dopust glede na letni čas, tako da bi dopuste v I, II, III, ter X, XI, XII. mesecu povečali npr. s faktorjem 1,25 ali 1,33 (npr. 6 dni LD \times 1,25 = 7,50 = 8 dni LD).

Kaj pravite?

Informacija
o vrednotenju opravil

Opis delovnih nalog — opravil za nekatera dosedanja tipična delovna mesta

Predlog je sestavljen na podlagi skupnih (sintetiziranih) opisov šestih večjih delovnih organizacij gradbene operative in vodnega gospodarstva (z 18.900 zaposlenimi delavci). Gradisov delež v oblikovanju opisov je slonel na opisih vseh TOZD, ki imajo obravnavana delovna mesta opisana v obstoječih aktih sistemizacije delovnih mest (glej priložena dva primera za zidarja in gospodarsko-finančnega pomočnika direktorja TOZD). Naloge in opravila so grupirana, odsotni deleži pa predstavljajo bodisi sporazumno dogovorjene ali ponderirane vrednosti iz vseh sodelujočih organizacij.

Po verifikaciji metode vrednotenja opravil, pripravljene v gospodarski zbornici, bomo nadaljevali z delom opisovanja, določanja deležev in vrednotenja opravil za vsa obstoječa delovna mesta kot tudi za morebitna nova opravila. Pričakuje se, da bo metoda gospodarske zbornice verificirana v republiških institucijah (Svet ZSS, republiški IS, Centralni komite ZKS in druge institucije) še ob koncu tega leta.

Za doslej ocenjenih 24 delovnih mest je bilo odbranih 92 grupiranih opisov del (opravil). To pomeni, da je v povprečju za eno delovno mesto izbranih po predlogu povprečno 3,8 opravil. Računsko bi predstavljalo pri obstoječih 540 delovnih mestih v Gradisu 2070 opravil. Pričakovati je, da se bodo nekatera opravila pojavljala hkrati pri večjem (ali manjšem) številu delovnih mest. Zato je realno pričakovati, da bo vseh opravil (primerno grupiranih) po grobi oceni med 1500 in 2000. Za dosedaj pripravljenih 92 opravil je bilo opravljenih po evidenci PS 110 ur; poleg tega pa še dva dni usklajevanja s predstavniki drugih delovnih organizacij. Računajoč, da bi pri oblikovanju in vrednotenju opravil postopno pridobivali izkušnje, bi bržčas zmogli ovrednotiti eno opravilo v eni uri (doslej v 110 : 92 = 1,2 urah). To pomeni, da bi en delavec opravil ta posel v enem letu, dva delavca pa v pol leta. Seveda bi moralo biti to delo edina zadolžitev teh delavcev. Nadalje lahko računamo z nekajmesečno dobo usklajevanja in končno z nekajmesečno dobo obravnavanja in sprejemanja.

Zanimivo je, da je za prvo grupo opravil v povprečju izračunan delež 59 %, za zadnjo grupo opravil pa 10 %; ter za ostali 1,8 grup opravil 31 %. S tem je sorazmerno dobro upoštevana intencija sestavjalca metode, po kateri naj bi bilo v prvi grupi opravil vsebovano več kot polovica vseh opravil.

Z izbranimi 24 delovnimi mesti oziroma 92 grupiranimi opravili, ki so najbolj tipična, smo zajeli v Gradisu 1840 delavcev, kar predstavlja 27 % od celote. Po metodi ABC bi lahko rekli, da smo komajda opravili delež A — in to čele v obliki osnutka opisov še brez vrednotenja.

S tov. Vinkom Hafnerjem se se pogovarjali poleg glavnega arhitekta ing. Saša Skulja, ki je v kratkem orisal razvoj Gradisa v zadnjih letih tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij

Pred izidom zakona o organizacijah za izobraževanje odraslih

V razpravi je predlog Zakona o organizacijah za izobraževanje odraslih, v katerega spada tudi delovanje našega centra za izobraževanje.

Reforma in samoupravno organiziranje vzgoje in izobraževanja ter nenehni boj za nove samoupravne socialistične družbenoekonomske odnose na temelju Zakona o združenem delu, zahteva stalno in sistematično delo na področju izobraževanja. Brez dvoma smo v Gradisu na področju izobraževanja že dosegli pomembne rezultate, ki jih bo v skladu z Zakonom o organizacijah za izobraževanje odraslih še stalno dopolnjevali.

Z Zakonom o organizacijah za izobraževanje odraslih postaja Center za izobraževanje sestavni del enotnega vzgojno izobraževalnega sistema. Izobraževalni centri organizirajo zlasti tiste izobraževalne dejavnosti, ki omogočajo delavcem, da si pridobijo poklicno izobrazbo, da stalno

izpopolnjujejo strokovna, družbena, tehnična in splošna znanja, ki so v vsaki TOZD ali OZD potrebna za delo in za samoupravljanje, da skrbijo za specializacijo, prekvalifikacijo, za dopolnilno šolanje in izobrazbo vsakega posameznika glede na spremembe v organizaciji in tehnologiji dela.

Centri za izobraževanje se v smislu določil Zakona verficirajo, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo letni program izobraževanja,
- da imajo predstojnike centra in vodje za izvajanje posameznih akcij ter učitelje in inštruktorje,
- prostore, opremo in druge pripomočke za izvajanje akcij,
- zagotovljene vire financiranja.

Delavci, ki delajo v izobraževalnih centrih morajo imeti predpisano izobrazbo ter pedagoški oziroma andragoški izpit. Pedagoško in andragoško izobrazbo morajo imeti tudi inštruktorji in vzgojitelji.

Verificirani izobraževalni centri bodo lahko izdajali za posamezne izobraževalne dejavnosti spričevala s splošno priznano javnostjo, tako se bodo končno izenačile razlike o sedanjem sistemu izobraževanja. Spričevala so javne listine. Velikost in obliko bo določil republiški komite za vzgojo in izobraževanje. Delo verificiranih izobraževalnih organizacij bo spremljal Zavod SR Slovenije za šolstvo in seveda delavci TOZD za katere je bil center za izobraževanje ustanovljen.

Naš center je bil registriran dne, 1. 7. 1975 z Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje, torej imamo vse pogoje, da našo organizacijo in poslovanje uskladimo z zakonom o organizacijah za izobraževanje odraslih (izobraževalnih centrih). Ko bodo delegati vseh zborov skupščine SRS zakon sprejeli, bomo tudi v Gradisu uskladili vse potrebno za še boljše delo in organizacijo izobraževanja. L. C.

NADALJEVANJE S 1. STRANI - NADALJEVANJE S 1. STRANI - NADALJEVANJE S 1.

Pot vodi naprej Rezultati niso slabi

ponemu te besede. Interna banka naj bo inštrument samoupravne organiziranosti temeljnih organizacij in organizator finančnih tokov, naložb in združevanj sredstev, torej izvrševalec samoupravnih odločitev in sprejetih programov. Interna banka naj bi imela tudi funkcijo spremljanja in izvrševanja nalog samoupravnih odločitev na področju povezav našega podjetja z drugimi organizacijami združenega dela, temeljnimi bankami, investitorji itd.

Nadaljevati bo potrebno delo na združevanju posameznih TOZD ali organizacij združenega dela z drugimi asociacijami združenega dela. Sodelovanje našega TOZD LIO Skofja Loka v združenem gorenjskem lesnem gospodarstvu, GLG Bled kot SOZD, sodelovanje Gradisa v GAST, sovlaganje sredstev in dela Gradisa v naložbe cementarne Anhovo, v delovno organizacijo PROD, v izgradnjo turističnega kompleksa Červar itd., so že danes torišča povezovanj in naših vlaganj dela in sredstev zven našega podjetja. Morali bomo nadaljevati delo v raznih oblikah združevanja naših TOZD z drugimi TOZD in OZD. Pri tem bomo morali izhajati iz naših interesov ter upoštevati interese združenih partnerjev.

Da bi uresničili naše programe ter želje in zahteve delavcev, bomo morali tudi v bodoče posvetiti veliko pozornosti izboljšanju družbenega standarda, standarda naselij na gradbiščih, hitrejši graditvi samskih domov, stanovanjski izgradnji za naše delavce in pri rekreaciji. V centrih naših TOZD bo potrebno v naslednjih letih zgraditi še dodatne samske domove, v obmorskih ali planinskih predelih pa dodatna ležišča stanovanjski standard naših delavcev naj bi poleg zasledovanja osnovnih ciljev stanovanjske politike dosegli tudi primerne pogoje za učinkovitejšo kadrovske politike.

Da bomo lahko sledili ciljem našega razvoja, bo potrebno posebno skrb posvetiti vzgoji mladih kvalificiranih in strokovnih sodelavcev. Visok strokovni nivo naših sodelavcev je eden od pogojev za doseganje dobrih rezultatov, visoke kvalitete dela ter pravočasno opravljanje nalog. Afirmacija našega podjetja, dober glas o kvaliteti dela ter o dobrih medsebojnih odnosih pa so jamstvo za pridobitev novih del. Dosedaj pridobljeni ugled Gradisa zahteva od nas, da utrjujemo vlogo Gradisa v slovenskem in jugoslovanskem prostoru, tako v razvoju samoupravnih odnosov kot na področju družbeno-ekonomskega razvoja ter strokovno tehničnem področju.

Z izpolnjevanjem vseh načrtovanih in tudi v tem sestavku omenjenih nalog, bomo dosegli kar želimo in kar družba pričakuje od nas ter bomo obdržali sloves solidne delovne organizacije, tako da bo vsak naš delavec lahko s ponosom član GRADISA. Z dobro organiziranostjo, tehnologijo in uspehi bomo predvsem utrjevali že našo poznano enotnost, ter tako vsem v zadovoljstvo upravljali delovno organizacijo po samoupravni poti uspehov in delovnih zmag naprej!

Obseg del, merjen s prvimi tremi sestavinami, presega lanskega za 5 do 8 %; to pa je manj kot so porasle cene v poprečju Gradisovih TOZD, namreč za 9,3 %. To pomeni, da se je realni obseg del zmanjšal v primerjavi z lanskim polletjem!

Najnižji indeks povečanja (102) kažejo materialni stroški S tem se je povečala ekonomičnost našega poslovanja, ki je bila skoraj vedno naša šibkost. Seveda je rezultat ugodnega gibanja stroškov sorazmerno višje povišanje družbenega proizvoda in dohodka.

● Skrb — in denar — za razširjanje naših zmogljivosti peša

Amortizacija je sicer porasla v

Sestavina	I-VI 76	plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 77	I-VI 77 I-VI 77
Dohodek	376	1090	473	126	43
Obveznosti	77	226	117	153	52
Cisti dohodek:	299	864	356	119	41
OD in OP	230	605	268	117	44
Ostane dohodka	69	259	88	127	34
Poslovni sklad	40	171	54	135	31
Sklad skupne porabe	18	67	19	108	29
Rezervni sklad	11	21	15	133	68

● Obveznosti nas davijo

Ze tretje leto zapored od periodičnega in zaključnega računa do naslednjega periodičnega in zaključnega računa ugotavljamo in hkrati svarimo — nehajmo s povečevanjem obveznosti, pa naj gre za zakonsko, pogodbeno ali samoupravno določene! Ali ni več kot jasno, da je pri 8 % povečanju celotnega dohodka 53 % povečanje obveznosti nemogoče dejstvo? Se pred dvema letoma so ob polletju predstavljale obveznosti 16 % dohodka, lani že 20 %, plan 77 je celo predvidel rahlo povečanje deleža na 21 %, toda ni bilo računati s presenetljivim deležem 25 % (!) ob letošnjem polletju. Se pred dvema letoma so bile obveznosti za 30 % nižje od ostanka dohodka, zdaj pa so za 33 % višje od ostanka dohodka, pri čemer pa je v tem ostanku do-

normalnih mejah, vendar samo na račun minimalne amortizacije.

Manj ugodna ali celo zaskrbljujoča (slaba) politika se kaže v gibanju pospešene amortizacije, ki je najbolj neposredno namenjena za povečanje naših zmogljivosti. Lani ob polletju je znašala 18,0 mio din, letos pa 16,7 mio din ali za 7 % manj. Če vemo, da letos nismo revalorizirali osnovnih sredstev, morali bi jih v poprečju za blizu 7 % — potem imamo dejansko zaradi vpliva inflacije izpod tet sredstev za 14 %! Nič posebno ni tedaj, če je skupina 15 največjih gradbenih podjetij Slovenije prehitela Gradis po mehanopremilenosti (vrednosti sredstev na zaposlenega)!

Delitev dohodka prikazujemo z naslednjo preglednico — v mio din:

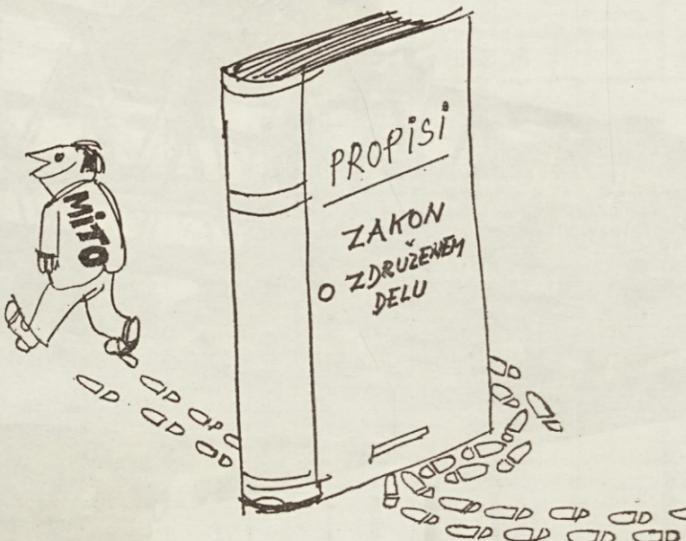
Sestavina	I-VI 76	plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 77	I-VI 77 I-VI 77
Dohodek	376	1090	473	126	43
Obveznosti	77	226	117	153	52
Cisti dohodek:	299	864	356	119	41
OD in OP	230	605	268	117	44
Ostane dohodka	69	259	88	127	34
Poslovni sklad	40	171	54	135	31
Sklad skupne porabe	18	67	19	108	29
Rezervni sklad	11	21	15	133	68

hodka ena tretjina obveznosti do nerazvitih do družbenopolitičnih skuprazvitih do družbenopolitičnih skuprazvitih obveznosti) Lani ob polletju je bilo teh »nekvantificiranih« obveznosti precej manj, vsega 18 % od ostanka dohodka.

S takim tempom naraščanja vsakovrstnih obveznosti res ne bomo več zmogli razširjati svojih zmogljivosti. niti v SPO niti drugod.

Ali res niso naši delegati v TOZD »oboroženi« s temi podatki svojih TOZD, ki bi jih morali v svojih družbenopolitičnih skupnostih (občinah in republikah) posredovati tako, da se na koncu tudi uprejo politiki žaganja veje na katerih sedimo.

Poglejmo v bilanco uspeha svoje TOZD pod zaporedno številko 76 in našli bomo postavko »Razporeditev čistega dohodka za poslovni sklad — (nadaljevanje na 6. strani)

Toda to se ne bo več ponavljalo!

Zaključek III. faze gradbenih del na NE Krško

Vsaka razvita država se sreča s problemom energetike, zato tudi naše gospodarstvo stoji pred tem problemom, ki je narekoval graditev naše prve jedrske elektrarne, za lažji razvoj infrastrukture.

Vsa gradbena dela, katera je prevzel GIP GRADIS so se razdelila med TOZD GE Ljubljana in TOZD GE Maribor, železokrivska dela TOZD železokrivnica ter dela s težko mehanizacijo SPO.

Pripravljalna dela so se začela leta 1974, z deli na samih glavnih objektih smo začeli spomladi 1975. leta.

Od takrat pa do danes je bilo na objektih — pomožni zgradbi, zgradbi

za gorivo in zgradbi hladilnih komponent vgrajene armature 5300 ton, vgrajenega betona 42.000 m³, opaža 54.000 m² vseh vrst od klasičnega do NOE sistema. Pri opažanju smo uporabljali opažne plošče Bosanke, kate-re pa so se smele uporabljati samo dvakrat, ker se niso smele mazati z različnimi opažnimi olji, po drugi strani pa so bile prelučnjane od opažnih vijakov, sidrskih vijakov, vgrajenih elementov in plošč. Vgrajenega cementnega, podpornega, delovnega odra je bilo 115.000 m³.

Sam potek dela in roki so nas pripeljali, da smo največje betonaže opravljali v zimskem času. Z dodajanjem raznih dodatkov betonu in ogrevanjem agregata smo dosegli za-

želeno kvaliteto betona. Delalo se je tudi v najhujši zimi.

Z današnjim dnem, to je 14. julija 1977, končujemo engro dela na primarnih objektih NE Krško. Ostanje nam še izgradnja objekta črpališče oskrbne vode v strugi Save, ter dela, ki bodo na glavnih objektih mogoča šele po montaži opreme (za betoniranje konstrukcijskih odprtín, temeljne podstavke opreme, podlivanje opreme in tako dalje).

Pomožna zgradba, po pomembnosti drugi najvažnejši objekt na gradbišču NE, je tudi najgloblji, na najnižji točki in skupaj visok 43 metrov. V njem so vsi pomožni sistemi za uravnavo delovanja reaktorja (rezervoarji z borovo kislino, kot moderator, filtri, črpalke, sistem zaprtega krogotoka hlajenja itd.).

Zgradba za gorivo, je na vzhodni strani pomožne zgradbe (reaktorja) ki je do elevacije 115,55 klasična (armirano-betonska zgradba), nad njo pa je 15 m jeklena konstrukcija. Streha je sovprežna konstrukcija jeklenih nosilcev, nato pa betonska plošča.

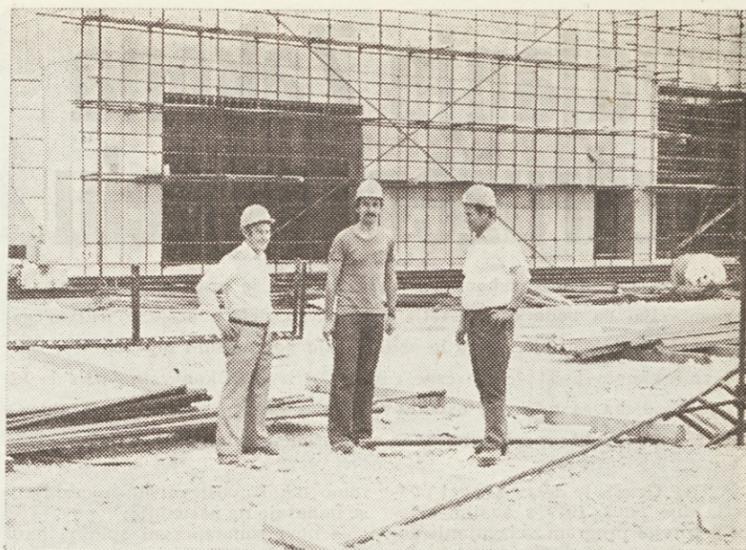
V zgradbo za gorivo se z vagoni pripelje gorivo in preloži v bazen, od tu pa po transportnem kanalu v reaktor. (Po isti poti nazaj pa izstrošeno gorivo).

Zgradba hladilnih komponent, je od našega primarnega sklopa del najmanjši objekt, prek nje gre vsa bisereno oskrbna voda.

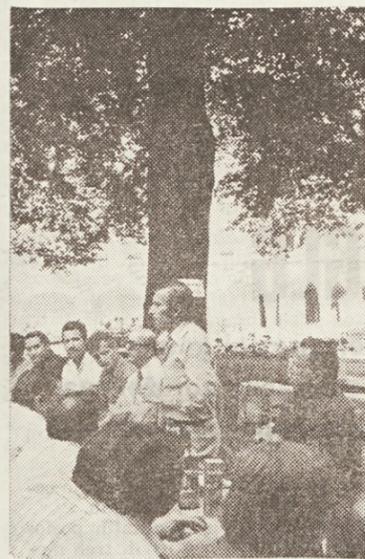
Ta pomemben uspeh so dosegli vsi naši TOZD, ki sodelujejo pri izgradnji, vključno s pripravo dela.

V konici smo imeli zaposlenih 230 učinkovitih delavcev, za katere je današnji datum prav gotovo pomemben dogodek, saj bo že čez nekaj dni marsikdo odšel na drugo gradbišče novim delovnim nalogam naproti.

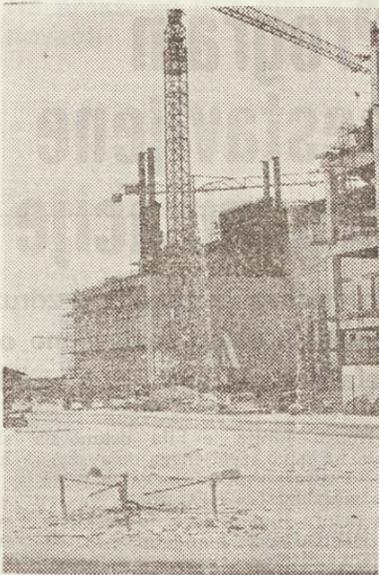
Janko Miklavžin

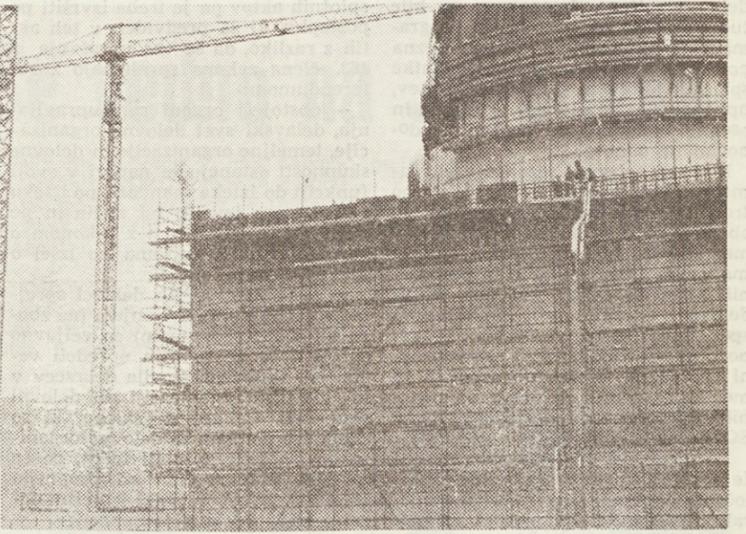
Za uspešnost gradnje so skrbeli tudi delovodja Peter Magdič, ing. Janez Kratner in delovodja Josip Koparič

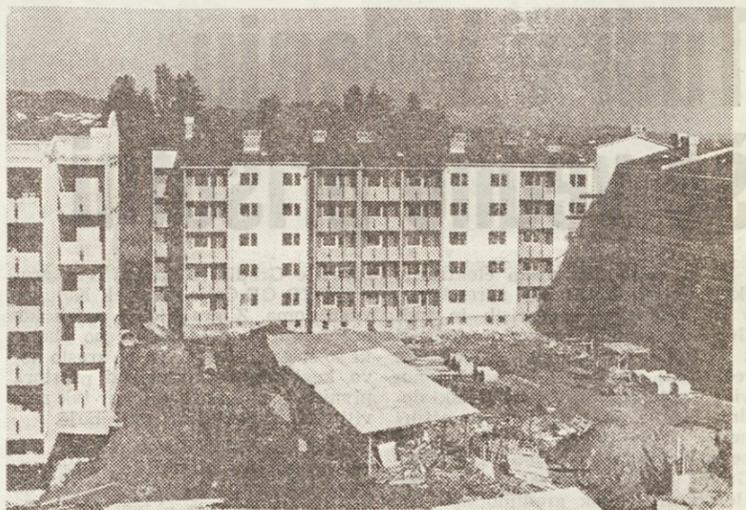
Na slovesnosti v Kostanjevici je ob zaključku III. faze gradnje za NE Krško spregovoril tudi glavni direktor ing. Saša Skulj

Zgradba za gorivo za NE

Tudi na pomožni zgradbi smo prišli »do vrha«

Gradbišče stanovanjskih blokov v Volkmajerjevi ulici v Ptuju

Če se zapletejo računi

Strokovnjaki inštituta Jožef Stefan Ljubljana pripravljene pomagati

Marsikatero naše podjetje je kupilo elektronski računalnik in pri tem menilo, da jim bo zmogljivi stroj kar sam od sebe pomagal razrešiti notranje ali organizacijske težave. Brez znanja in kadrov pa pogosto ne opravljajo dosti in tako pogosto iščejo pomoč drugje. Naša konzultantska skupina odseka za uporabno matematiko je sposobna gospodarskim organizacijam, ki so se znašla v računovodsko-komercialnih težavah, pomagati.

Ta odsek je z več kot dvajsetimi sodelavci ena najmočnejših softwar-sko-konzultantskih skupin v Jugoslaviji. Sposobni so vskočiti kjerkoli se kaj zaplete pri strojih znamke CDC, IBM in drugih harwardsko neodvisnih dejavnosti s področja avtomatske obdelave podatkov.

Komercialno-poslovno področje zajema aplikacije kot so obračun osebnega dohodka, skladiščno poslovanje, saldokonti, fakturiranje ter kompleksne probleme vodenja in usmer-

janja poslovne finančne funkcije v okviru interne banke v organizaciji združenega dela, operacijskih raziskav in optimizacijskih postopkov. Na znanstveno-tehničnem področju se odsek največ ukvarja s statističnimi obdelavami od enostavnih tabulacij in risanja podatkov, do regresije, faktorjske analize, analize časovnih vrst in napovedovanja ter linearnim programiranjem in raznimi simulacijami tehničnih procesov.

Odsek deluje tudi na področjih

splošne uporabnosti računalniškega softwara in hardwara, kot so organizacija bank podatkov in daljinska obdelava, ocenjevanje delovanja in primernosti aplikacij in konfiguracij.

V prihodnje bo odsek organiziral tudi seminarje in tečaje s področja avtomatske obdelave podatkov ter tudi tako prenašal izkušnje na uporabnike.

Zaščita in transfer domačih inovacij v gradbeništvu

Sodobni razvoj proizvodnih sil v svetu postaja vse hitrejši predvsem zaradi številnih tehničnih rešitev. Njihova uporaba v proizvodnji prinaša vse hitrejšo povečanje produktivnosti. Zaradi teh ugotovitev so danes po vsem svetu intenzivira znanstveno-raziskovalno delo kot osnova tehnoloških inovacij in istočasno vključuje čim širše mase ljudi v ustvarjalne procese od ustvarjanja majhnih tehničnih izboljšav, do velikih odkritij in kompleksnih tehnologij.

Velika potreba nekaterih OZD in celotnega našega gospodarstva, da čim hitreje pride od novih tehničnih rešitev, da bi pospešila svoj lastni tehnični in ekonomski progres, sama po sebi privede do dveh ugotovitev.

Prvo je aktivirati čim večje število delovnih ljudi za kreacijo novih tehničnih in organizacijskih rešitev, drugo pa intenzivirati uporabnost že obstoječih rešitev.

V naši družbi je z ustavnimi spremembami in še zlasti po izidu Zakona o združenem delu ustvarjena zelo ugodna klima za trajni in hitrejši razvoj ustvarjanja in inovacijskih procesov. Narasle proizvodne sile v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala, kot tudi dvig standarda našega delovnega človeka, dajeja najširše možnosti za hiter razvoj ustvarjanja, kakor tudi intenziviranja obstoječega stanja.

V našem srednjeročnem planskem obdobju je družba pred gradbenice postavila izredno zahtevne naloge med katerimi zavzemajo posebno mesto racionalizacija stanovanjske izgradnje, izgradnja energetske in prometnih objektov.

Pri racionalizacijah naj imajo poseben poudarek nove tehnične rešitve pri projektiranju, tehnologija dela, tehnologija materialov, zaključnih delih, instalacijskih delih, industriji gradbenega materiala itd.

Posebno pomembno pri tem je izkoristiti rezultate raziskovanj in razvoja domače in tuje tehnolo-

logije v izdelavi elementov za industrijski način dela v gradbeništvu, kot tudi uvajanje visoko produktivnih tehnologij v gradbeništvu.

Seveda pa zahteva uresničitev teh visoko zastavljenih ciljev, poleg pospeševanja raziskovanja, inovacijske dejavnosti še zlasti poznavanje področja industrijske svojine in patentov.

V vseh industrijsko visoko razvitih državah veljajo informacije o patentiranih tehničnih rešitvah kot najaktualnejši izvor znanstveno tehničnih informacij.

Lahko tudi trdim, da v razvitih državah Zahoda in Vzhoda ni niti ene znanstvene, razvojne ali delovne organizacije, ki želi iti v korak s svetovnim progresom, ki ne bi spremljala področja industrijske lastnine.

Za razliko od splošne prakse v svetu, je izkoriščanje patentne dokumentacije v gradbeništvu kar zaskrbljivo. Naša delovna organizacija se je resneje začela ukvarjati s to dejavnostjo šele v lanskem letu, vendar je s pomočjo nekaj vestnih posameznikov dosegla že vidne rezultate.

Pripravili smo dokumentacijo najnovejših patentnih prijav za področje gradbeništvu in področje gradbene mehanizacije, v dogovoru s Centrom za gospodarsko sodelovanje in Patentno pisarno pa pripravljamo pregled vseh po vojni pripravljenih patentov v naši domovini. (Veljavnost patenta je 15 let).

Po iniciativi Odbora za razvoj in organizacijo, je Razvojno-organizacijska služba pospešila inventivno dejavnost v vseh naših TOZD. Kot vrhunec tega dela pa je vsekar 10 prijavljenih patentov že priznanih gradisovih tehnologij.

Sedanja faza razvoja inventivne dejavnosti in industrijske lastnine zahteva seznanjanje čim širšega tehničnega kadra s pogoji transfera tehnologije in to naj bi bila morda ena od tem na vsakoletnih seminarjih v naši delovni organizaciji.

Jurij Homec

Avtomatska postaja inštituta Jožef Stefan nadzoruje okolje

Rezultat večletnega usmerjenega dela na IJS v zvezi z varovanjem okolja je tudi avtomatska postaja, ki nadzoruje okolje — nekakšen elektronski stražar, ki neprekinjeno javlja kaj se dogaja s človekovim življenjskim okoljem. Naprava že priteguje vse tiste, ki hočejo na področju svoje delovne organizacije ali pa kar cele regije vedeti kaj se v njihovi okolici v resnici dogaja. Mnogi hočejo imeti v rokah vsak trenutek »materialni dokaz« proti očitkom, s katerimi jih zasipajo občani, češ, da zastrupljajo zrak in vodo bolj kot to dovoljujejo predpisi.

Postaja, ki jo je mogoče za različne potrebe različno dopolnjevati, vodi mikroročunalnik.

Postaja omogoča tako delovnim organizacijam kot raziskovalcem zbrati številne hidrometeorološke podatke, podatke o kvaliteti zraka in voda, ki jih je mogoče uporabiti bodisi pri

ukrepih za varovanje okolja ali kot del podatkov pred pričetkom izgradnje kakega novega objekta.

Velja še posebej poudariti, da prav zaradi vgrajene elektronike lahko ta postaja sproti obdeluje vse sprejete podatke in jih posreduje dalje.

Postaja je zgrajena tako, da je mogoče nanjo priključiti teleprinter, luknjalniki traku, magnetno kaseto, analogne registrirne elemente in podobno za zapis podatkov na postaji ali pa jo vključiti v nadzorno omrežje.

V Sloveniji imamo doslej že približno 40 različnih merilnikov za merjenje onesnaženosti. Podatke teh merilnikov sedaj obravnavamo in obdelujemo ročno. Z vpeljavo avtomatskih postaj in njih povezavo v nadzorno omrežje pa bodo že obdelani podatki o onesnaževanju okolja vsak trenutek na voljo vsem uporabnikom.

Izvajanje Zakona o združenem delu

Izvajanje določil zakona o združenem delu je programske narave, ki zagotavlja, da bodo organizacije združenega dela s sestavo ustreznega programa, določitvijo rokov in zadolžitvijo posameznih delavcev ter delovnih skupin poiskale ustrezne rešitve in izvedle konkretne naloge, ki bodo podlaga za pripravo osnutkov novih samoupravnih splošnih aktov, ki bodo ustrezali uresničitvi zakona o združenem delu.

V GIP Gradis je delavski svet podjetja dne 29. 3. 1977 s svojim sklepom sprejel program za izvajanje določb zakona o združenem delu na podlagi predloga programa in rokovnika, kako in kdaj bodo posamezna dela opravljena. Imenovane so bile tudi komisije za spremljanje programa in delovne skupine za posamezna področja, ki bodo pripravile osnutke splošnih aktov in določenih rešitev, npr. merila za delitev dohodka in osebnih dohodkov, za medsebojne dohodkovne odnose...

Program obsega seznam vseh samoupravnih splošnih aktov, ki jih bo treba sprejeti, bodisi na novo ali pa obstoječe uskladiti. Predvsem je pomembno to, da splošne akte sprejema vsaka TOZD za sebe in je skupnih aktov le nekaj, kot npr. statut delovne organizacije, samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo in razni samoupravni sporazumi (o skupnih osnovah in merilih za delitev dohodka, o poslovnih skupnostih, o združitvi v SOZD...)

Ne glede na to ali so splošni akti že sprejeti pa se mora zakon v določenih poglavjih že neposredno uporabljati. Določila Zakona, ki jih mo-

ramo takoj upoštevati in uporabljati se nanašajo na naslednje:

— novi samoupravni splošni akti se vedno sprejemajo po postopku, predpisanem z zakonom, morebitne spremembe obstoječih samoupravnih splošnih aktov pa je treba izvršiti po postopku, ki je predviden v teh aktih z razliko, da se vsa vprašanja iz 463. člena zakona sprejemajo z referendumom;

— obstoječi organi samoupravljanja, delavski svet delovne organizacije, temeljne organizacije in delovne skupnosti ostanejo še naprej v svoji funkciji do izteka mandata, po izteku pa se mora izvoliti na način in po postopku, predvidenim z zakonom o združenem delu oziroma bo izšel o tem poseben zakon;

— vsi sklepi, ki jih delavci sprejmejo z osebnim izjavljanjem (na zboru ali z referendumom) so veljavni sprejeti, če se za njih opredeli večina od skupnega števila delavcev v tej temeljni organizaciji ali delovni skupnosti. Če gre za sklepe, ki so skupnega pomena za delovno organizacijo, so le-ti sprejeti tedaj, če se za njih izjavi večina od skupnega števila delavcev v vsaki temeljni organizaciji in delovni skupnosti;

— predlog akta, ki ga določi delavski svet delovne organizacije in o katerem odločajo delavci z osebnim izjavljanjem, obravnava pred tem in zavzame o njem stališče delavski svet temeljne organizacije.

Obstoječi zakon o medsebojnih razmerjih delavcev se uporablja v prehodnem obdobju v razmerjih, ki jih zakon o združenem delu ni uredil ali pa nepopolno, zaradi česar je uporaba posamezne njegove določbe nemogoča, dokler se ne sprejme drugi dopolnilni zakon. Ne more pa se uporabljati v vsakem razmerju, ki je drugače urejeno z zakonom ali obratno.

Predvsem nehalo veljati določbe v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu takoj z uveljavitvijo zakona o združenem delu, ki urejajo roke glede pravice vrnitve delavca v delovno organizacijo po odsluženju vojaškega roka, pravico delavca do ugovora za varstvo svojih pravic, ki ga predloži pristojnim organom, kakor tudi roke za pravico na varstvo udeležencev na razpis oziroma oglas. Določbe o disciplinski odgovornosti pa ostanejo v celoti v veljavi do sprejetja novih samoupravnih splošnih aktov, vendar v skladu z zakonom. Novi disciplinski ukrepi se ne morejo predvideti, dokler ne bo sprejet republiški zakon.

Kar zadeva obveščanje, zakon neposredno velja, zlasti glede poročila o poslovanju temeljne organizacije in rezultatih dela delavcev, kar je predvideno zlasti v 140 in 144. členu zakona o združenem delu.

Z. R.

Pred kratkim je naša TOZD GE Celje predala svojemu namenu stanovanjski blok B-1 na Zg. Hudinji pri Celju, ki je z 98 stanovanji in 5562 m² eden najlepših in največjih v Celju. Objekt je lahko ponos vsem, predvsem pa graditeljem in projektantu ing. Niku Reyj

Program sestavljene organizacije GLG

Uresničevanje zakona o združenem delu je ena temeljnih nalog sestavljene organizacije združenega dela gorenjskega gozdnega in lesnega gospodarstva

Konec junija je bila ustanovna seja na novo izvoljenega delavskega sveta združenega gozdnega in lesnega gospodarstva GLG Bled. Na seji so razpravljali o poročilu delavskega sveta v prvi mandatni dobi, obravnavali program uresničevanja zakona o združenem delu ter imenovali komisijo za spremljanje uresničevanja programa. obravnavali predlog sprememb samoupravnega sporazuma o temeljih plana srednjeročnega razvoja GLG 1976 do 1980 ter spremembe samoupravnega sporazuma o cenah proizvodov in storitev za leto 1977, razpravljali o rezultatih poslovanja GLG za leto 1976 ter za prvo trimesečje letošnjega leta in obravnavali poročilo o uresnitvi letnega programa dela SDS GLG oziroma sprejem nalog SDS za letošnje leto. Izvolili so tudi delegata za splošno združenje gozdarstva, lesne industrije in papirne industrije Jugoslavije.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij so za novega predsednika delavskega sveta izvolili Slobodana Rajiča iz Celuloze Medvod, za njegovega namestnika pa Jožeta Lavriča iz LIP Bled.

Temelji plana

Delegati so na seji delavskega sveta razpravljali o predlogu sprememb samoupravnega sporazuma o temeljih plana srednjeročnega razvoja GLG od leta 1976 do leta 1980 ter o spremembah samoupravnega sporazuma o cenah proizvodov in storitev za leto 1977. Po daljši razpravi so se dogovorili, da sprejmejo predloga z nekaj pripombami. Udeleženci sporazuma o cenah naj bi po sklepu delavskega sveta predlog obravnavali in sprejeli na sejah svojih delavskih svetov oziroma na sejah obratov za kooperacijo najkasneje do 11. julija letos ter sklepe o sprejemu posredovali na službe GLG. Sklicali bodo tudi usklajevalni sestanek z dobavitelji žaganega lesa in Jelovico, na tem sestanku naj bi se dobavitelji in porabniki sporazumeli, da za nepo-

slane količine po dinamiki veljajo cene po že sprejetem sporazumu.

Ko so govorili o rezultatih poslovanja GLG lani in v prvih treh mesecih letošnjega leta so ugotovili, da so nekatere članice letos zaključile z izgubo. Prevladovalo je prepričanje, da bodo članice sestavljene organizacije z izgubo napravile sanacijske programe in primerno ukrepale tako, da bo ob koncu leta poslovanje pozitivno. Tudi delegati delavskega sveta naj bi se vključili v akcijo in po svojih močeh prispevali k boljšim rezultatom. Pogoji dela so v temeljnih organizacijah zelo različni, predvsem v gozdarstvu, tako da vsi ne morejo doseči najugodnejših rezultatov. Delegat iz Jelovice je poročal, da so v Jelovici že sprejeli dva akcijska programa in da se stanje prvega trimesečja bistveno izboljšuje, kljub temu pa stroški še vedno rastejo.

Program nalog v letu 1977

Na seji delavskega sveta so sprejeli tudi poročilo o uresnitvi letnega programa dela skupnih služb GLG in program nalog v letu 1977. Delo skupnih služb je potekalo v skladu s samoupravnim sporazumom, ki je bil sprejet. Nekaterih vprašanj ni bilo mogoče dokončno rešiti tudi zaradi tega, ker nekateri gledajo povsem nesprejemljivo na sestavljeno organizacijo, sicer pa zunanje institucije dobro ocenjujejo delo skupnih služb in vse organizacije. Po določilih zakona o združenem delu naj bi se ponovno organizirale in sprejele nekaj novih nalog, ob tem pa bo potrebno sodelovanje prav vseh. Program dela za prihodnje je bil zelo obširen, zato bodo do prihodnje seje delavskega sveta izdelali prioriteten vrstni red nalog s konkretnimi zadolžitvami.

Sestavljena organizacija združenega dela gorenjskega gozdnega in lesnega gospodarstva se bo vključila tudi v splošno združenje gozdarstva, lesne in papirne industrije Jugoslavije. Delavski svet je za to skupščino izvolil Pavleta Tolarja za delegata.

Tudi v Velenju še vedno prisotni

Kako raste šoštanjska elektrarna skozi vsa ta leta, lahko spremljamo v naših dnevnikih časopisih in tudi Gradisov vestnik ravno ni skoparil z vestmi o tej zanimivi gradnji. Le redkokdaj pa zasledimo kakšno novico o ostalih gradnjah v Saleški dolini, čeprav je tudi teh »manjših« nekaj. Danes bomo posvetili nekaj besed ravno tem zadnjim, saj končno Gradis ni prisoten samo v termoelektrarni, ampak gradimo tudi nekaj objektov v Šoštanj in Velenju.

Ce se peljemo v Velenje tako, da obiščemo najprej sam kraj Šoštanj, nas bodo prav v središču te vasi po-

zdravile Gradisove table. Tam gradi TOZD GE Celje prizidek Kajuhovega doma. Z gradnjo so začeli konec junija in dela tečejo po planu, ki so si ga zastavili. Tu bo zraslo novo kegljišče, restavracijski prostori, pivnica in najbrž še kaj, kar tak razviti industrijski kraj potrebuje.

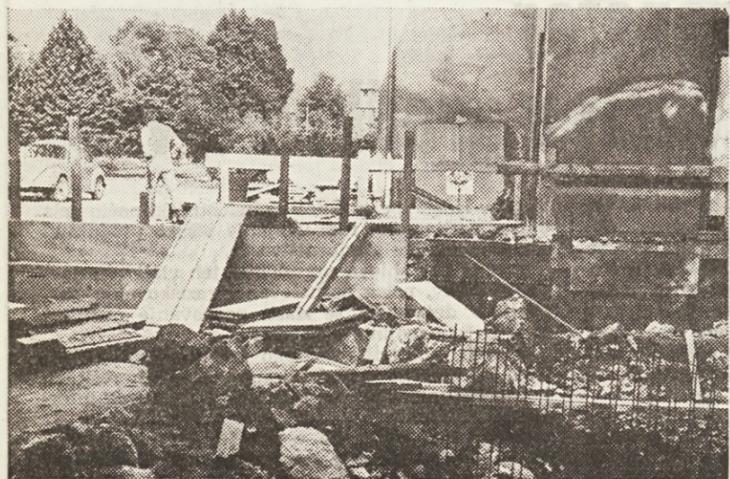
V samem Velenju smo vsa leta nazaj že marsikaj zgradili in kljub konkurenci pri pridobivanju del nam je uspelo, da smo se v tem kraju že kar dobro »usidrali«. Danes gradijo tam delavci TOZD GE Celje dijaške domove rudarskega šolskega centra, in sicer je v skladu s finančnimi

zmoglostmi tega centra sedaj na vrsti izgradnja prve faze. Objekt je sestavljen iz treh stolpičev, ki so v tlorisu povezani z vmesnim traktom. V stolpičih bodo stanovanjski prostori učencev, v veznem traktu pa jedilnica, skupni prostori in seveda precej prostora za športne dejavnosti. Dijaški dom bo imel 740 postelj. Objekt gradijo v armiranem betonu, fasada pa bo montažna in obzidana s fasadno opeko.

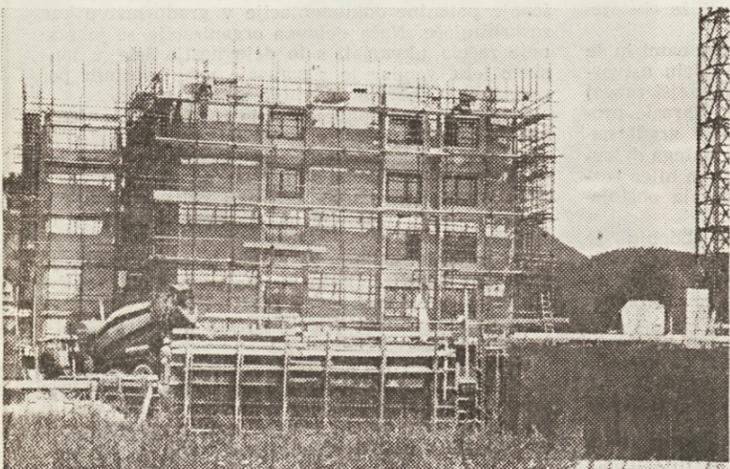
Z gradnjo so začeli letošnjega februarja, prvo fazo (2 stolpiča) pa morajo končati do konca septembra. V konici gradbenih del je bilo na gradbišču 70 ljudi, ki so delali v dveh izmenah. Posebnih zastojev pri gradnji ni bilo, kar se vidi iz tega, da so nekaj dni še pred planom gradnje. Na gradbišču upajo, da bo rudarski šolski center tudi za vnaprejšnjem uspelem dobiti dovolj finančnih sredstev, tako da bi naši delavci lahko kmalu nadaljevali z drugo fazo gradnje.

Na gradbišču smo srečali Hasiba Hrapiča. Doma je iz Vrhpolja v Bosni in Hercegovini:

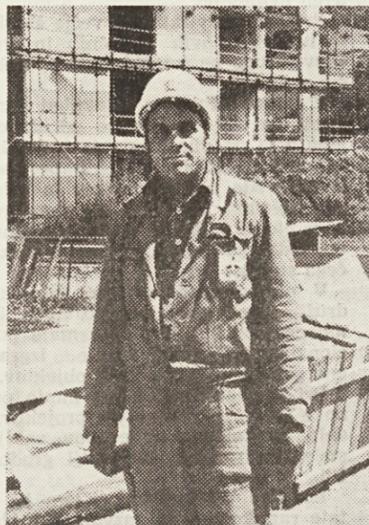
»H Gradisu sem prišel 1969 leta in malo kasneje naredil pri nas tečaj za tesarja. Poklic mi je všeč in rad delam. Najprej smo gradili v Šoštanju, sedaj pa sem na gradbišču dijaškega doma. Stanujem v novem samskem domu, hranim pa se v družbeni prehrani. Mislim, da je sedaj dobro poskrbljeno za naš standard in tudi drugače pri Gradisu ni slabo, saj sicer ne bi ostal toliko časa na tem delovnem mestu.«

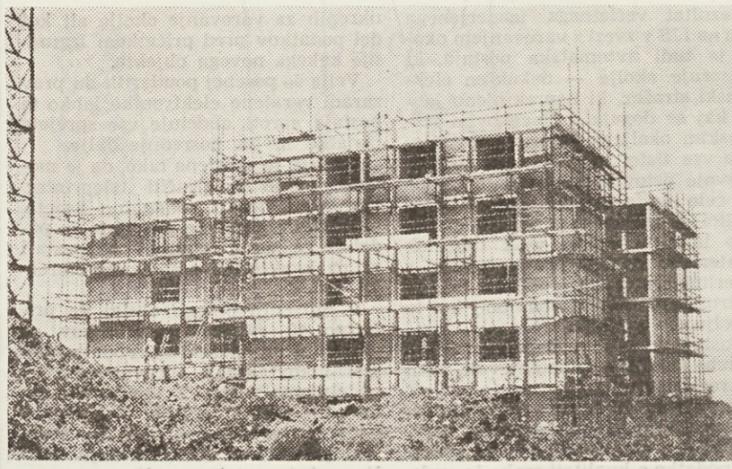
Prizidek Kajuhovega doma v Šoštanju

Delavci že oblagajo fasado na enem od treh stolpičev dijaškega doma

Hasib Hrapič

Objekti dijaškega doma bodo imeli skupaj 740 postelj

Dela je tudi na Gorenjskem dovolj

Odpravili smo se na Gorenjsko, da bi pogledali, kaj je v zadnjem času zraslo tudi tam novega izpod rok gradisovcev. Ustavili smo se na Jesenicah in prav v središču naleteli na gradnjo, obeleženo z Gradisovim znakom. Tam nastaja nova poslovna stavba za Ljubljansko banko. Gradnja je v dveh fazah. Prva faza bo gotova v začetku septembra, druga faza pa mora biti končana do naslednje spomladi.

Gradnja ne obsega samo postavljanja novih zidov, ampak tudi rušenje stare stavbe (v kateri je sedaj Ljubljanska banka) in etapno gradnjo nove. Objekt ima skupni tloris 30 x 20 m; ima eno nadstropje, pritličje in klet s trezorjem. V pritličju so prostori za poslovanje s strankami, v nadstropju pa so bančne pisarne. Projektant je BUSP z Jesenic. Pa še nekaj značilnosti gradnje: fasada je iz vidnih betonskih elementov, nosilne konstrukcije pa so armirano betonski stebri. Streha je šotoraste oblike, zaključena z betonskim vencem, višine 1,5 m. Kljub nizki objekta je v njem montirano 'u' di dvigalo. Predelne stene so aluminijaste — konstrukcija Alprema. Stropi so spuščeni, delajo pa jih v Termiki.

Pri sami gradnji niso imeli dosti problemov, le da so jim v začetku precej težav delali sami temelji. Te so morali v primerjavi z načrtom razširiti in poglobiti zaradi slabe nosilnosti terena. Danes imajo nekaj problemov še z nerešenimi zaključki.

Delo v glavnem poteka po planu. Trenutno delajo obrtniška in instalacijskega dela, na gradbišču pa je približno 40 ljudi. Vrednost objekta je 20 milijonov din.

Se vedno tudi v železarni

Naslednji objekti rastejo že nekaj let na področju železarne na Jesenicah. Sedaj delajo tam razna manjša dela, pričeli pa so tudi z gradnjo »Kontiliva«. Železarji delajo tudi skladišče, rekonstruirajo plavž in livne proge. Dokončali so trafo postajo BBC. Pred kratkim pa so delali tudi zemeljska dela pri prestavitvi tirov.

Trenutno delajo elektrokanal — povezavo med plavžem in martinarno.

V železarni so vedno prisotni. Tam opravljajo razno-razna dela, ki pa so vedno vezana na hitro izvršitev.

Vrednost vseh del je 35 milijonov din.

HE Moste raste

V hidroelektrarni Moste so Jeseničani zgradili četrti agregat. Deja so v zaključni fazi, in predvideno je, da bo ta agregat spravljen v delovno stanje septembra. Pripravlja se tudi gradnja mostu čez železnico na plavškem travniku.

Delo v sindikatu je zahtevno

Letošnjo pomlad smo imeli nekaj nagajencev, ljudi s priznanji in pohvaljenih TOZD, tako da se aktivno delo samoupravljalcev vidi tudi izven naše delovne organizacije. Med temi izbranimi je tudi osnovna organizacija sindikata TOZD GE Jesenice. Letos so dobili namreč srebrni znak sindikata in ob tej priložnosti je predsednik OOS Viljem Zrim povedal naslednje:

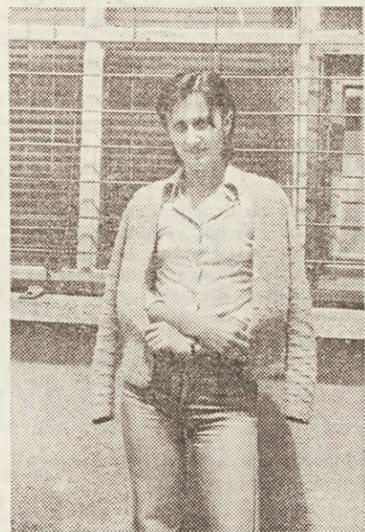
»Mislimo, da smo letošnje priznanje dobili zaslužno. Čeprav smo bili tudi presenečeni. Nas ima sindikat pri nas že toliko veljave, da več ali manj sodelujemo povsod. V sekretariatu se domenimo in prek njega tekoče spremljamo vsa dogajanja. Sindikalno delo je drugače zelo zahtevno delo; to pomeni — posvetiti je treba vsaki stvari dovolj časa in veliko prostovoljnih ur. Zato je marsikoga težko pripraviti za delovanje, v katerem izmed organov sindikata. In tudi ti, ki so že člani teh organov, niso vedno pri volji opravljati svoje dolžnosti. Seje redno sklicujemo, vendar se nam včasih zgodi, da smo komaj sklepni. Kljub tem težavam pa smo nekaj pomembnih nalog za letošnje leto že opravili. Evidentirali smo še kandidate za samoupravne interesne skupnosti, za organe za skupščino; teh evidentiranih kandidatov je 24 iz naše TOZD. Za lastno temeljno organizacijo pa smo kar nekoliko v zaostanku, saj za naše samoupravne organe še nismo resno pristopili k evidentiranju.

Kar se tiče zakona o združenem delu smo že razpravljali in predlagali obširen program uvajanja njegovih določb. Po počitnicah bomo še bolj natančno razpravljali in uresničevali te določbe. Kakšnih dodatnih

posebnih nalog do konca letošnjega leta nismo zastavili, saj menimo, da ni treba natrpati naloge samo v načrte, ki bi jih kazali v poročilih, ampak zastaviti toliko ciljev, kolikor mislimo, da jih lahko uresničimo. Poleg teh bo prav gotovo prišlo na vrsto še dosti tekočih problemov, ki jih bo potrebno hitro in uspešno rešiti.«

Na praksi se izve marsikaj novega

Na Jesenicah vsako leto nučijo »dom« nekaj praktikantom. Med njimi je tudi Dušanka Milenkovič. Delati je začela 1. julija, nadaljevala pa je kar do 15. avgusta. Delo v naši TOZD ji je očitno tako všeč, da je zaprosila za štipendijo, obiskuje nam-

Dušanka Milenkovič

reč III. letnik ekonomske srednje šole: »Ves čas sem delala v kadrovskem oddelku, sedaj pa bom poizkusila tudi malo v skladišču. Delo mi je zelo všeč, čeprav sem v gradbenem podjetju prvič na praksi. V začetku me je bilo kar malo strah, saj nisem poznala ljudi. Danes pa je prav prijetno. Dosti mi je pomagala tovarišica Tarmanova, ki mi je naložila tudi zanimivo delo. Poiskati sem morala starostni sestav za boleznine. To mi je vzelo kar dosti časa, saj sem delala cel teden. Tu v skladišču sedaj pišem prejemnice, odgovarjam na telefonske pozive. Doma sem z Jesenic in prav rada bi videla, da bi mi odobrili štipendijo in bi tako naslednje leto lahko namesto prakse nadaljevala s službo pri vas.

Denar, ki sem ga zaslužila na praksi, bom porabila za nakup šolskih knjig in seveda nekaj tudi za obleko.«

Kako jedo na Jesenicah?

Včasih pravimo, da za denar lahko dobiš vse, kar želiš. Ob takih priložnostih najbrž nihče ne pomisli, da vse tudi ni denar in kadar govorimo o hrani, bo to prav res držalo, saj lahko za majhne denarce okusno in obilno jemo. Prav tak vtis

Vida Rozmanova v njihovem lepo obdelanem vrtu

smo dobili, ko smo obiskali jeseniško menzo, se pogovarjali z vodjo kuhinje Vido Rozmanovo in tudi v »praksi« preizkusili njeno obvladanje kuharske sposobnosti. O svojem delu je pripovedovala takole:

»V naši menzi kuhamo vsak dan 160 malic, 80 kosil in 60 večerij. Te naše obroke kuhamo in dostavljamo tudi na bližnja gradbišča, npr. v Moste, na jeseniška delovišča itd. Za tri obroke na dan delavec plača 35 din, ostalo pa regresira TOZD.

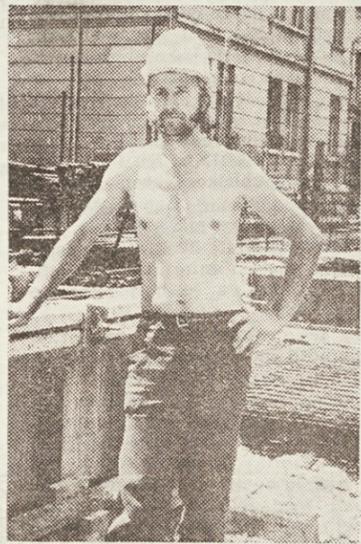
V Gradisu sem sedaj že šest let. Naša kuhinja je primerno urejena, zato je v njej prijetno delati. Pri nabavljanju hrane si pomagamo malo tudi sami, saj vsako leto dobimo za ostanke hrane enega prašiča od kmeta, ki te ostanke vsakodnevno pobira. Zelenjavo nabavljamo preko trgovine Zivila iz Kranja; za najnovejšo zelenjavo — peteršilj, korenček, solata — pa smo uredile majhen vrtec zažad za menzo. Urejanje tega vrtička je prav prijetna stvar, pokazala pa se je tudi izredno koristna.

V kuhinji smo ponavadi dve ženski dopoldne in dve popoldne. Poskušamo pripravljati čim boljše obroke hrane, vendar včasih slišimo seveda tudi kakšno na naš račun. Ljudje imajo pač različne okuse, vendar zaenkrat kakšnih posebnih težav pri naših »odjemalcih« ni, le kadar skuhamo »klampfe« (vampe), se jim vihajajo nosovi, pa tudi riža večina naših delavcev ne mara. Radi jedo fižol, polnjene paprike in podobno. Moram reči, da so pritožbe res zelo redke, tako da sem v zvezi s tem veliko na slabšem doma, kjer imam precej izbirčnega moža.«

»Kar v redu je!«

Tako nam je odgovoril Ibro Šestan, ko smo ga vprašali, kakšno hrano imajo na Jesenicah. Potem je še dodal:

»V Gradisu sem že sedmo leto, stanujem pa v samskem domu. Tam se seveda tudi hranim in moram reči, da sem s hrano res zadovoljen. Kdaj pa kdaj skuhamo tudi riž, ki ga jaz ne vidim preveč rad na mizi, ven-

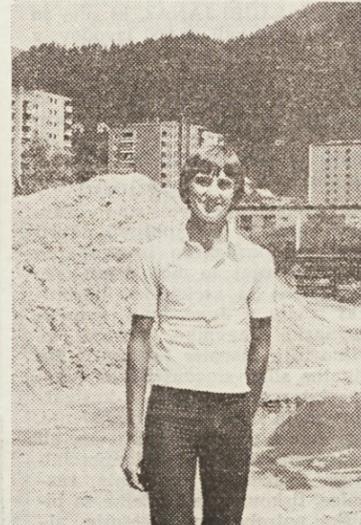

Ibro Šestan

dar takrat malo bolj trdo požiram, pa gre.

Drugače pa je pri Gradisu tudi dobro, plače so primerne, čeprav bi najbrž vsi raje videli, da bi bile še večje. Tako torej ni posebnih problemov in zato mislim še naprej ostati pri veliki Gradisovi družini.«

N. M.

Šanca junior — med počitniško prakso

Panorama Javornika

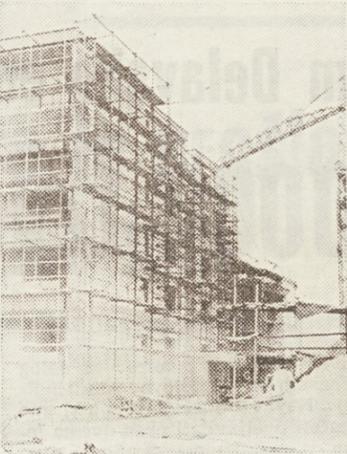
Še vedno na Javorniku

Javornik je trenutno eno največjih gradbišč TOZD Ravne in najbolj rentabilno od sektorjev. V naselju Javornik je vseljenih 438 stanovanj, v izgradnji jih imamo 110 ter v planu za leto 1978 55 stanovanj. Gradimo tudi osnovno šolo s 26 učilnicami, telovadnico ter zakloniščem za 600 ljudi. Površina šole, namenjene za pouk, je 3400 m², za ostale namene

pa 1300 m². V gradnji je tudi trgovski paviljon (polmontažni sistem tip Gradis) s 475 m² prodajne površine ter podružnica LB.

Poleg teh gradbišč urejamo vse komunalne ureditve po urbanističnem načrtu naselja.

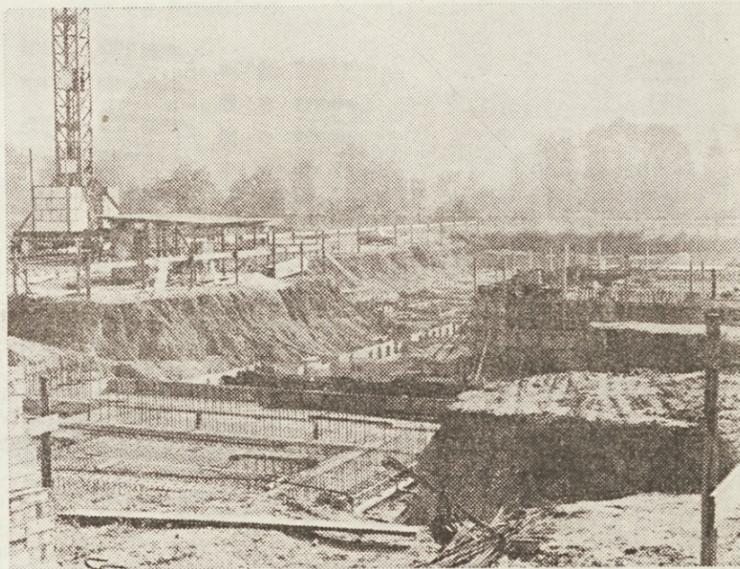
Rudolf Ludvik

Na bloku 10 se dela zaključujejo — 55 stanovanj bo vseljivih že letos jeseni

Franc Krautberger — 60-letnik in 24 let pri Gradisu odhaja v pokoj. Je odličen zidar, vedno nasmejan, dobre volje in poln humorja. Med sodelavci v kolektivu je zelo priljubljen in pogrešali ga bomo, ko bo odšel v pokoj

Gradbene jame in temelji nove šole na Javorniku

Tu bo stal novi trgovski paviljon

Rezultati...

za posojilo po predpisih družbenopolitičnih skupnosti. V Gradisu kot celoti se je ta postavka povečala več kot trikratno (!) in sicer od 6 na 19 milijonov novih dinarjev, to je toliko kot smo namenili za naše delavce sredstev iz sklada skupne porabe.

Omenjenih 19 mio din smo plačali za: železnice, ceste, luko, energetske objekte in podobno »infrastrukturne objekte«, ki jih financira celo gospodarstvo Slovenije, namesto, predvsem koristniki (ceste na primer naj bi sofinancirali tudi z dajatvami od prevozov s težkimi tovornjaki s tujo registracijo, ki po drugi strani odvezemajo tovor naši železnici, ta pa zato posluje z izgubo, ki jo moramo tako mi pokrivati).

● Osebni dohodki — lahko bi bili še boljši

Osebni dohodki in prejemki so porasli precej manj kot dohodek. Zato izpolnjujemo določilo skupščinske resolucije, kar zadeva delitev dohodka. Enako izpolnjujemo tudi interna merila. To velja za Gradis kot celoto. Sicer pa po obeh določilih ne izpolnjujejo meril (so negativne) samo tri TOZD. To je ob polletju v primerjavi s prejšnjimi leti več kot zadovoljivo.

Poprečni osebni dohodek na zaposlenega so v letošnjem polletju znašali 4519 dinarjev ali 12,7% več kot v lanskem polletju, ko so znašali 4010

din. Skupaj s terenskim dodatkom, znižanimi dnevnici in dodatkom za prevoz na delo pa je dobival Gradisovec letos poprečno 5565 dinarjev.

Zaradi porasta življenjskih stroškov za 13,4%, so se realni osebni dohodki znižali za 0,6%, to je, ostali so približno na enaki višini kot lani. Ker je produktivnost, merjena z vrednostjo čiste proizvodnje na efektivno uro in to po stalnih cenah, padla za 4,5%. V prihodnjih mesecih bi morali tedaj za dvig realnih osebnih dohodkov poskrbeti predvsem za dvig produktivnosti.

Razmerje med najvišjim in najnižjim OD na uro znaša 7,6:1 kar je veliko, vendar manj kot je znašalo lani 8,1:1. Se vedno imamo preveliko število delavcev z nizkimi OD na uro; na primer 14 delavcev pod 12 din

na uro. Z letošnjim gospodarskim načrtom pa smo v sindikatu sklenili, naj ob koncu leta ne bi bilo delavca z nižjim OD na uro kot 14 din; zdaj jih je še nekaj sto!

Poprečni presežki nad obračunskimi osnovami znašajo 12,8%. Razlike v presežkih med posameznimi skupinami delavcev niso velike in le v dveh TOZD — ena gradbena enota in en obrat — se presežki razlikujejo za več kot 50%, kar ni v skladu z internimi merili.

● Letos ne bo rekordov — to je lahko tudi dobro

Na koncu pogledimo še nekaj podatkov

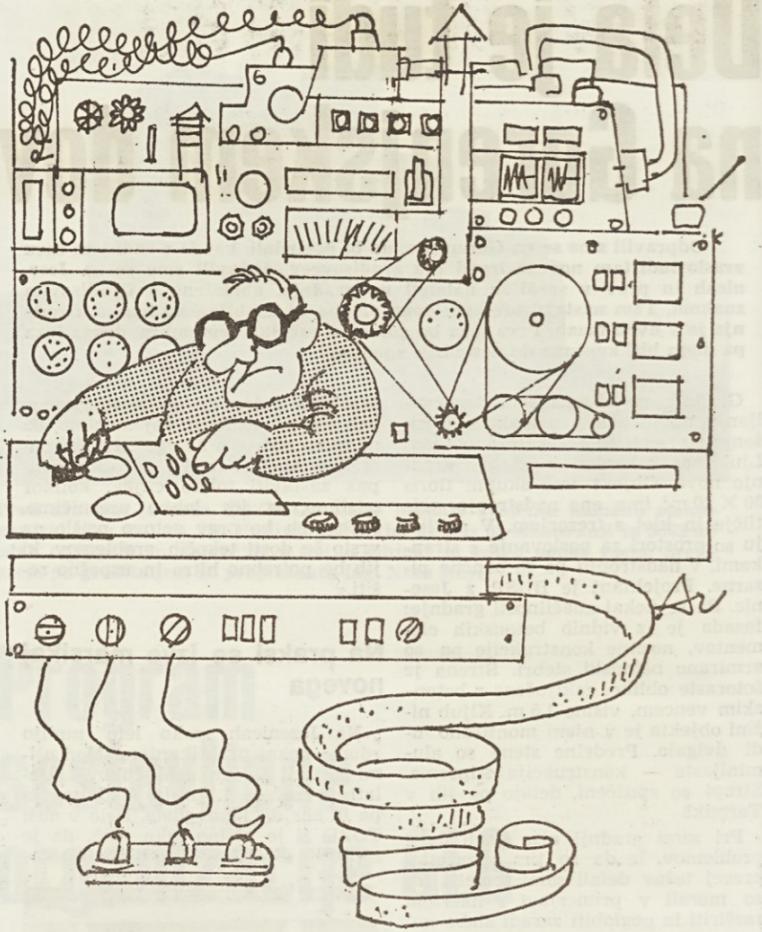
Sestavina	I-VI 76	plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76 plan 77	I-VI 77 I-VI 76 plan 77
Število zaposlenih	6837	7087	7011	103	99
Vse ure v tisočih	7256	16375	7377	102	45
Efektivne ure	6268	14071	6330	101	45
Poveč. dohodek na ph	29,89	37,57	35,62	120	95
Osebni dohodek na ph	16,47	19,02	18,20	111	96
Ostane dohod. na ph	5,21	8,59	6,38	122	74

Iz teh podatkov razberemo, da so zadovoljivi tako v primerjavi z lanskim polletjem kot s planiranimi vrednostmi.

V upanju, da smo preboleli pomanjkanje materiala pa tudi občas-

no pomanjkanje del, lahko zaključimo, da bomo ob nezmanjšanih delovnih naporih zaključili letošnjo poslovno leto vsaj s poprečno zadovoljivimi rezultati.

Stane Uhan

Nov patent za uvedbo nagrajevanja po učinku v skupnih službah

IZREKI IN MISLI O LJUBEZNI

Ljubezen je najprej pogled; potem nasmeš; beseda; obljuba; srečanje. Ljubezen je sladkost življenja. Timayre

O, lakota po drugih, čudna lakota, ki preži na nas kot volk na križpotju hrepenenja! Usodna lakota, lov ginjenega ali divjega ljudožerca, ki rase pogled po divjačini, srep in seštradan pogled, ki ga zaplaci v žrtve, katero je izbral...

Ljubezen je sreča, ki jo dajemo drug drugemu. Sand

O, hrepenenje po spoznanju, ti si na dnu vse ljubezni — mračen obraz lakote!

Ljubezen, kakor jo zapažaj v družbi, ni drugega kot izmena dveh mišljenj in stik dveh kož povrhnjic. Champfort

Ljubezen ni morda nič drugega kakor spoznanje ugodja.

Ljubezen je samo ene vrste, toda ima tisoč različnih posnetkov. La Rochefoucauld

Ljubezen prične s čustvom, ki razvne srce ljubimca, in ga nato umori, razbito igračo.

Ljubezen je sebičnost v dveh osehah. Boufflers

Kakor dih pihlja ljubezen, kamor hoče, in kjer je dahnila, tam se skuša utelesiti, kajti privlačnost je nekaj fizičnega, to se pravi telesnega.

Ljubezen je izmed vseh strasti najmočnejša, kajti ona napada istočasno glavo, srce in telo. Voltaire

R. De Gourmont

Voltaire

Predstavljamo vam Delavsko enotnost Smoter: 60000 izvodov

Bogat program založbe DE in drugih njenih dejavnosti

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije, praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približali članstvu.

Vsi v uredništvu in tisti, ki smo kakorkoli povezani z Delavsko enotnostjo, se nenehno trudimo, da bi bil časnik predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima

aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Novi vsebinski koncept, ki smo ga začeli uveljavljati pred dvema letoma, v znatni meri že odseva naša hotenja. O tem priča tudi stalno naraščanje števila bralcev in naročnikov; v dveh letih se je naklada skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi Delavska enotnost prejel vsak sindikalni aktivist, kar smo

zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da že četrto leto izhaja kot priloga DE tudi »Vzajemnost«, glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružili še dve prilogi, in sicer »DELEGATSKI OBVEŠČENJE« zdravstvene skupnosti Slovenije in »SINDIKALNI POROČENJE« republiškega sveta ZSS.

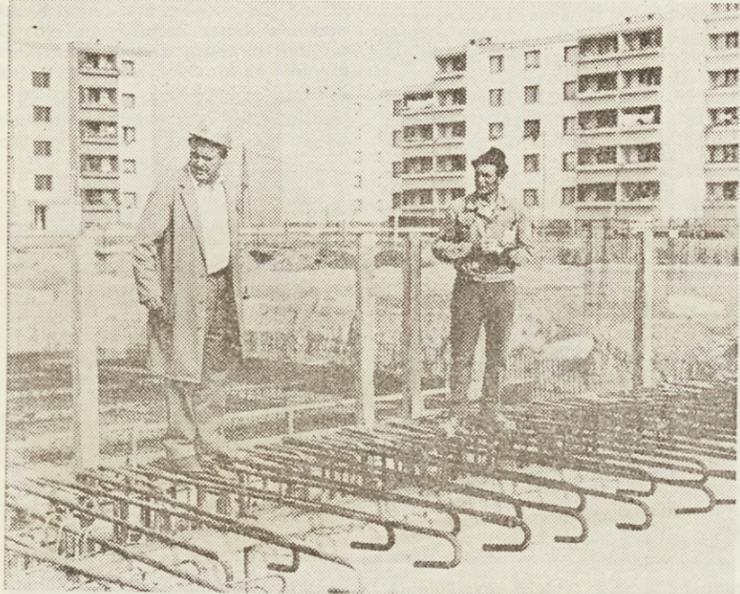
Naša prizadevanja pa gredo zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavili tudi druge naše dejavnosti.

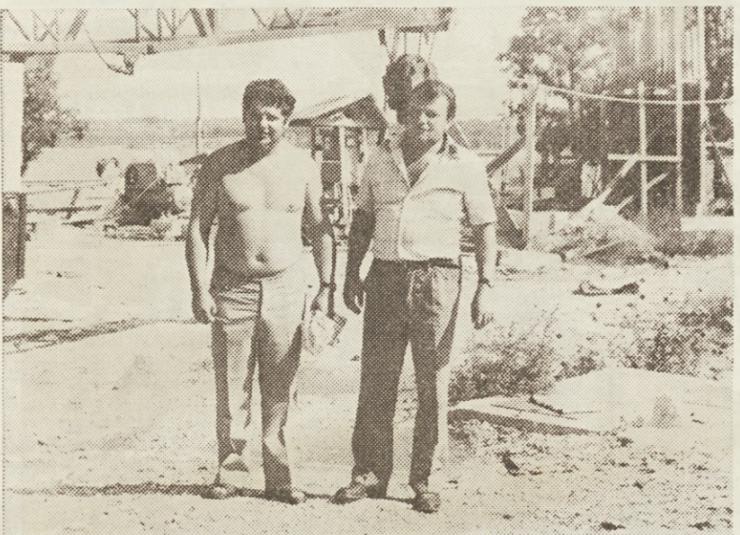
Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature (najbolj znana je zbirka knjižnica SINDIKAT) ter sociološke in družboslovne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO, INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docentke dr. Ane Kranjc IZOBRAŽEVANJE — NASHA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj omenimo najpopularnejšo foto-monografijo »LJUBLJANA«, ki smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okviru založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servisa za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in urejanju že 14 tovarniških glasilom.

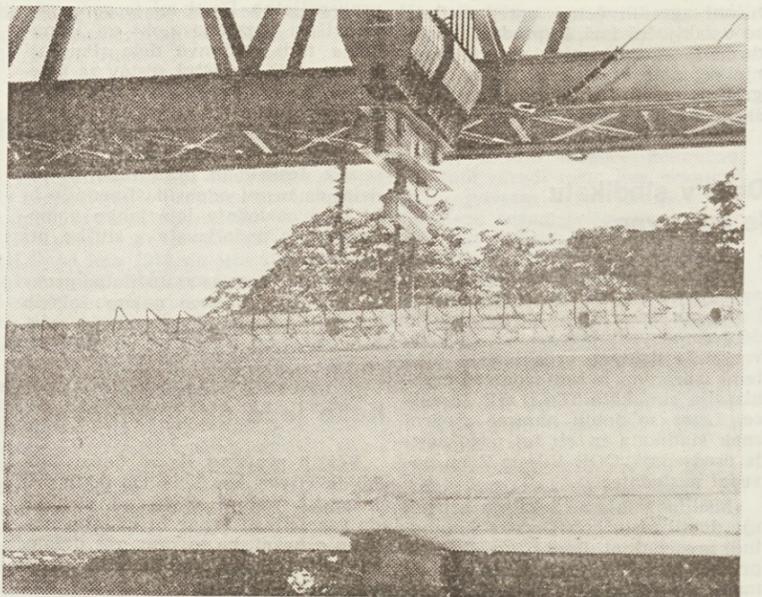
Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vso družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnike, tednike in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V knjigarni sprejmejo slike tudi v okvirjenje. Če pa želite, da vam natisnemo, ali posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pi-sarniške potrebe (mape, etuije, albume ipd.), se prav tako lahko oglašite pri nas. Tudi to je ena izmed naših dejavnosti.

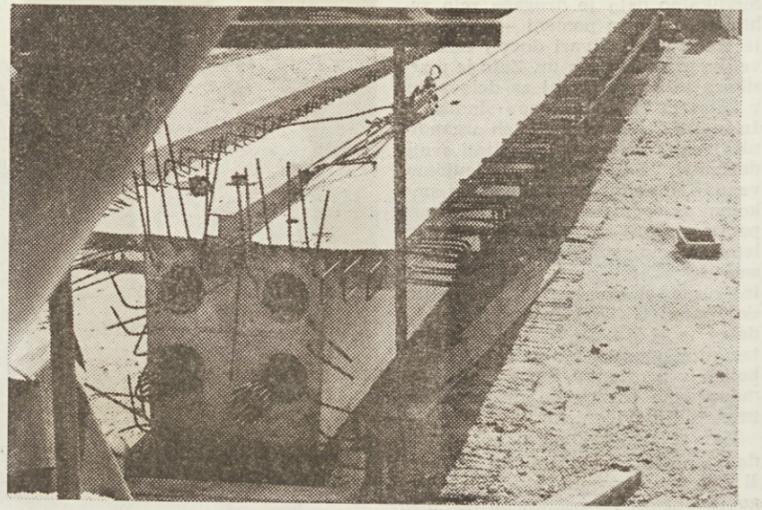
Delovodja Mirko Perjet in brigadir Pavel Ring pregledujeta armaturo pripravljeno za betoniranje na Javorniku

Delovodja in strojnik morata tesno sodelovati

Pri dvigu nosilcev v konstrukcijo je potrebno poskrbeti za varnost

Medtem ko se prvi nosilec že razprostira nad Grubarjevimi kanalom drugi čaka na isto »usodo«

Put vodi napred

Uvodna reč glavnog direktora ing. Saše Skulja

Kad smo prihvatili plan 1976 do 1980 svi smo radnici Gradisa samoupravno odredili ciljeve, interese pa i puteve i sredstva kako ustvariti i takođe povećeg preduzeća znači samo nekolicina stopenica ka visokom stepeništu napretka u razvijanju samoupravnih odnosa privredne i prihvaćen program Srednjoročan plan u razvoju svake poveče zajednice stručne rasti tako velike i uspešne radne organizacije, kao što je to Gradis. Prošlo tridesetogodišnje razdoblje neprekidne rasti i uspeha preduzeća potvrđuje gore pominjana misao. Zasnivanje svakog godišnjeg ili srednjoročnog programa proizilazi iz ovog našeg dugoročnog usmjerenja razvoja samoupravnih odnosa.

Radni ljudi Gradisa u prošlom vremenu postigli su mnoge značajne uspehe. Više tisuća radnika samoupravljača u raznim organima razvijajuće samouprave stvorilo je sa svojim radom današnji uzoran stepen samoupravne organiziranosti u našoj radnoj organizaciji. Ovo potvrđuju mnogobrojna javna priznanja i odličja.

Radnici Gradisa u prošlom razdoblju izgradili smo više tisuća važnih i stotinak najznačajnijih objekata u našoj republici. Veliki napori, kako bi bile zgrade kvalitetno i pravog vremena izgrađene bili su nagradjeni sa priznanjima i pohvalama naših investitora. U takvoj radnoj organizaciji radnik s radošću i gordošću udružuje rad.

Minuli rad, iskustva i misli uz to, sve je to deo izhodišta za naš daljnji rad. S ostvarivanjem ustavnih načela te odredba zakona o udruženom radu počeli smo rješavati nove velike zadatke. Obimno smo informisali sve radnike o sadržaju zakona o udruženom radu i o zadatkih, koje moramo nužno obaviti. Pa i ne prodje dan, kad ne bi razgovarali o radnim tezama i već pripremljenim radnim materijalima za dopunjenje našeg samoupravnog zakonodavstva. Kad sprovodimo u život zakon o udruženom radu koji detaljnije opredeljuje nove ustavne odredbe, moramo između ostalog takođe opredeliti oblik ekonomskih odnosa između radnika u organizaciji udruženog rada i to prije svega odnosa u sticanju dohotka i odnosa u raspoređivanju dohotka i čistog dohotka. Već u prvoj fazi pokušavati ćemo što prije postići dohotkovne odnose kod radova i gradnja, gdje sodeluje više naših pa i drugih OOUR.

Ubrzati moramo proces izgradjivanja osnova i mjerila nagradjivanja po radu. S ovim i s boljom mehanopremom, smišljenim ulaganjem u radna postrojenja, postići ćemo veću produktivnost rada. Samo visoka produktivnost, naša marljivost na radu, korektnost u poslovanju na tržištu, kvaliteta radova, te razumno gospodarenje sa sredstvima omogućit će nam postizanje takvog dohotka, koji će omogućiti ostvarivanje odredjenih ciljeva i interesa radnika svih OOUR.

Uzimati u obzir i uskladjivati sve želje, ukupne interese i interese pojedinih OOUR naš je naredni veliki zadatak. Instrument rješavanja ovog zadatka neka bude samoupravno dogovaranje između naših a i drugih OOUR. U budućnosti treba dati podstrek jednakomerno razvoju svih osnovnih organizacija udruženog rada naše organizacije udruženog rada i jačati saradjanje između OOUR a istotako i solidarnost.

Moramo biti svjesni, da iza svakog stvorenog dohotka stoje već u narednom odredjene i poznate obaveznosti do naših programa i do društva. Da bi postigli zajedničke ciljeve, potrebno je udruživati sredstva na nivou naše organizacije udruženog rada po i na drugim nivouima naših društvenoekonomskih povezivanja.

U procesu kontinuisanog planiranja stalno ćemo davati podstrek i ubedjivanje ulaganju u programirane investicije, u mehanopremu, u obrazovanje kadrova i u društveni

standard. Iz uporednih analiza 15 najvećih slovenačkih gradjevinarskih preduzeća za godinu 1976 izlazi, da smo u protekloj godini dobro radili i privredjivali. Ali podatak o rastu mehanopreme u prošloj godini u Gradisu je lošiji nego prosječno svih 15 upoređenih preduzeća. Ovo nam diktira da u toj godini i u narednim godinama ovaj pokazatelj treba popraviti, kad znamo, da planiramo naš daljnji rad baš na osnovu visoke mehanopreme i produktivnosti.

Pored ulaganja u tehnologiju naše primarne delatnosti potrebno je posvećivati veću pažnju ulaganju i razvoju pogona. S dosadašnjim radom i afirmacijom naši pogoni su stvorili solidnu bazu za brži razvoj na njihovom području. Razvojna služba u preduzeću morat će ispitati i proveriti ove mogućnosti.

Cvrsto povezivanje obojice biroja s ostalim OOUR gradjevinarske operative omogućit će, pa i tražiti povećanje kapaciteta u jednom i drugom birou. Tako imaju radnici u jednom i drugom birou mogućnost, da predju — dakako uz nemalo naprezanja — u viši i širi oblik saradjanja u investicijskim gradnjama objekata. Pri tom imam na umu djelatnosti consaldira i inženiringa.

Uz poželjan razvoj svih OOUR ne smijemo zaboraviti na odgovarajuću razvoj radne zajednice za obavljavanje zajedničkih poslova. Potrebno je stvoriti što čvršće i bolje povezivanje između OOUR i ove zajednice te ih programirati i razvijati tako da će biti sposobna rješavati sve zadatke povjerene sa strane OOUR.

Gradis jedna je od rijetkih organizacija udruženog rada gdje već funkcioniše interna banka. Sad u vreme osnivanja osnovnih banaka i uopšte bančne organizacije i mi moramo definitivno formirati instituciju naše interne banke. Funkciju interne banke prije svega razumijeti je u smislu razvijenih i organiziranih finansijskih službi i ne kao banku u običajnom značenju ove riječi. Interna banka neka bude instrument samoupravne organiziranosti osnovnih organizacija i organizator finansijskih tokova nalaganja i udruživanja sredstava, dakle izvršilac samoupravnih odluka i primljenih programa. Interna banka neka ima i funkciju praćenja i izvršavanja zadataka samoupravnih odluka na području povezivanja našeg preduzeća sa drugim organizacijama udruženog rada, osnovnim bankama, investitorima itd.

Potrebno je i nastavljati rad na udruživanju pojedinih OOUR ili organizacija udruženog rada sa drugim asociacijama udruženog rada. Suradnja našeg OOUR LIO Skofja Loka u GLG Bleđ kao s OOUR, sudjelovanje Gradisa u GAST, davanje sredstava i rada Gradisa u ulaganja Cementare Anhovo, u radnu organizaciju PROD, u izgradnju turističkog kompleksa Červar itd., sve to je već danas poprište povezivanja i našeg ulaganja rada i sredstava izvan našeg preduzeća.

Morat ćemo nastaviti rad u raznim oblicima udruživanja naših OOUR, s drugim OOUR i OUR. Pritom morat ćemo polaziti od naših interesa i voditi računa o interesima

udruženih partnera.

Kako bi ispunili naše programe, želje i zahijeve radnika, morat ćemo i u buduće imati u vidu poboljšanje društvenog standarda, standarda naselja na gradilištu, brži gradnju za naše radnike i rekreaciju. U centrima naših OOUR potrebno je u narednim godinama izgraditi još samske domove i u primorskim i u planinskim predjelima dopunska ležišta u našim odmaralištima. Sa ulaganjem u stambeni standard naših radnika i pored sledbovanja osnovnih ciljeva stambene politike dostići ćemo i zadovoljavajuće uslove za efikasniju politiku kadrovanja. Da bi lako sledjili ciljeve našeg razvoja, potrebno je naročitu brigu posvećivati odgoju mladih, kvalifikovanih i stručnih suradnika. Visok stručni nivo naših radnika jedan je od uslova za dostizanje dobrih rezultata, visoke kvalitete rada i pravovremenog ispunjavanja zadataka. Afirmacija našeg preduzeća, ugledan glas o kvalitetu rada, te dobri međusobni odnosi pak su jamstvo za pribavljanje novih radova. Do danas izborni ugled Gradisa traži od nas da jačamo ulogu Gradisa u slovenačkom i jugoslovenskom prostoru, tako u razvoju samoupravnih odnosa kao i na području društveno ekonomskog razvoja i stručno tehničkom području.

S izvršenjem svih planiranih pa i u ovom članku pominjanih zadataka dostignut ćemo što želimo i što društvo od nas očekiva, zadržat ćemo slavu solidne radne organizacije tako da svaki naš radnik može se ponositi sa Gradisom. S dobrom organizacijom, tehnologijom i uspehi utvrđivat ćemo prije svega naše pravo jedinstvo i tako svima u zadovoljstvo upravljati radnu organizaciju po samoupravnom putu uspeha i radnih pobjeda napred!

Dragi drugovi — čitaoci!

Ispred vas nalazi se prvi broj (2 strane) Gradisovog vestnika u vašem jeziku. Za početak vrlo skromno ali uz vašu saradnju bit će svaki broj veći i lepši.

Pošto je u Gradisu preko 60% radnika iz susjednih republika, u glavnom iz BiH, smatrali smo za vrlo potrebno, da nekoliko stranica Gradisovog vestnika izdamo u srbskohrvatskom jeziku. Tu ideju potvrdila je i konferencija Saveza sindikata i saveza komunisti. Informisanje je dio samoupravnog razvoja u Gradisu i čitave naše društvene zajednice.

Na putu jačanja demokratije slobode čovjeka, izpred nas su zadaci daljnog organizovanja, i razvijanja društveno ekonomskog i političkog života u društvenoj bazi — u organizaciji udruženog rada (TOZD), i u delegatskom sistemu. Ostvarivanje u tom smjeru doprinosi i svestrani samoupravni razvoj informisanja.

Sigurno je, da sve potrebne informacije nećemo moći objavljivati samo putem Gradisovog vestnika, nego će i dalje postojati potreba za kombinovanjem različitih usmenih i pismenih stalnih ili povremenih oblika komuniciranja sa učesćem i saradnjom svih radnika u udruženom radu. Ovo informisanje bit će uspješno samo ako budu zborovi radnika dobro radili pa i samoupravni organi, radnička kontrola i sve društveno-političke organizacije.

Zakon o udruženom radu već je u osnovnim elementima obuhvatio i problematiku informisanja u udruženom radu. Taj zakon traži, da radnici moraju biti obavješteni o cjelokupnom poslovanju svake TOZD, o materialno finansijskom stanju, o sticanju i raspodeli dohotka, korištenju sredstava, o rezultatima, ostvarenim u udruživanju sredstava iz minulog rada, stvaranju društvene zaštite, kao i svim drugim pitanjima u interesu upravljanja i odlučivanja radnika. Radnici imaju pravo i dužnost, da traže obavještenost o radu i izvršavanju odluka radničkog saveta i o svemu što se događa u organizaciji udruženog rada.

Pošto želimo, da dobimo i povratne informacije, molimo vas, da i vi, dragi čitaoci pišete o vašem radu, odnosima, vašem životu na gradilištu, o kulturom, sportnom radu i da dajete nove prijedloge za bolji rad i radne uslove na vašem gradilištu.

Svaki objavljan članak plati se ovako: za vesti i poročila (različiti članci) 0,80 din za jedan red, za sliku 30,00 do 50,00 din i za karikature 50,00 din.

Želimo, da što više pišete, a što napišete, šaljite na adresu: Urednički odbor Gradisovoga vestnika Gradis Ljubljana, Smartinska 134 a.

Odgovorni urednik Loize Cepuš

Polugodište je prošlo - rezultati nisu loši

Plan smjernica za ocjenu rezultata poslovanja

Sve poslednje godine uspunjavali smo iznenadjujuće tačno na kraju godine godišnji privredni plan Gradisa kao cjeline. Razlike su bile obično za svega par procenata. Zato su u vreme polugodišnjeg obračuna zanimljiva uporedjivanja ispunjenja godišnjeg plana.

Prošlu godinu ispunili smo sa 37% planirani ukupni dohodak za polugodište a ove godine 42% — dakle više (što je dakako i povoljnije). Nešto ovako je i sa dohotkom kojeg smo prošle godine (u prvih 6 meseci) dostigli 40% a ove godine 43%.

Ovi podaci nagovještavaju, da

Sastojak	I-VI 76	Plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76	I-VI 77 plan 77
Vrednost proizv.	1590	4209	1699	107	40
Vrednost čiste proizv.	1184	3389	1244	105	37
Ukupni dohodak	1613	4175	1739	108	42
Materijalni troškovi	1190	2972	1216	102	41
Društveni proizvod	423	1203	523	124	43
Amortizacija	47	113	50	107	44
Dohodak	376	1090	473	126	43

Opseg rada mjeran sa prvim, drugim i trećim sastojcem prevazilazi prošlogodišnjeg za 5% do 8%; to je pak manje nego što su poraste cijene u proseku Gradisovih OOUR, naime za 9,3%. To znači, da se realni opseg rada smanjio u usporedbi u 1976 godini!

Najnižji indeks povećanja (102) iskazuju materijalni troškovi. S tim se povećala ekonomičnost našeg poslovanja, koja je bila gotovo uvijek naša slabost. Dakako, rezultat povoljnog kretanja troškova je u s razmjerno povišenju društvenog proizvoda i dohotka.

Briga — i novac za proširavanje naših proizvodnih mogućnosti popušta

Amortizacija je porasla u normalnim granicama ali samo na račun minimalne amortizacije. Manje povoljna ili čak zabrinjavajuća (loša) poli-

Sastojak	I-VI 76	Plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76	I-VI 77 plan 77
Dohodak	376	1090	473	126	43
Obaveznosti	77	226	117	153	52
Čisti dohodak	299	864	356	119	41
OD i OP	230	605	268	117	44
Ostatak dohotka	69	259	88	127	34
Poslovni fond	40	171	54	135	31
Fond zajedničke potrošnje	18	67	19	108	29
Rezervni fond	11	21	15	133	68

imamo ove godine veće mogućnosti za izvršenje i prevazilaženje plana nego u prošloj godini. Kao što znamo, u bitnim sastavnim djelovima plan prošle godine ispunili smo — vrednost čiste proizvodnje i društvene proizvodnje sa tačno 100%.

Sa takvim uvodom možemo ustanoviti, da su polugodišnji rezultati poslovanja u godini 1977 povoljni kad znamo, da su planirane vrednosti realne ili čak optimističke.

Realni obseg rada nije se povećao

Promotrimo nešto komparativnih podataka — u mio din

Sastojak	I-VI 76	Plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76	I-VI 77 plan 77
Vrednost proizv.	1590	4209	1699	107	40
Vrednost čiste proizv.	1184	3389	1244	105	37
Ukupni dohodak	1613	4175	1739	108	42
Materijalni troškovi	1190	2972	1216	102	41
Društveni proizvod	423	1203	523	124	43
Amortizacija	47	113	50	107	44
Dohodak	376	1090	473	126	43

tika kaže se na kretanju ubrzane amortizacije, koja je najviše neposredno određena za povećanje naših mogućnosti. Prošle godine u vreme polugodišta snosila je 18,0 mio din, a ove godine u isto vreme 16,7 mio din ili 7% manje. Ako znamo, da ove godine nismo revalorizirali osnovna sredstva — morali bi ih u prosjeku za otprilike 7% — onda imamo stvarno zbog uticaja inflacije ispad tih sredstava za 14%. Tako nije ništa neobično ako je grupa 15 najvećih gradjevinarskih preduzeća Slovenije prestigla Gradis u mehanopremi (vrednost sredstava na zaposlenog)!

Raspodelu dohotka prikazivamo u narednom pregledu:

Obaveznosti nas guše

Već treću godinu uzastopce — od periodičnog i završnog obračuna do narednog periodičnog i završnog obračuna konstatujemo i upozoravamo: prestajamo sa povećavanjem obaveznosti pa nek su to zakonsko, ugo-

vorno ili samoupravno odredjenel. Dali nije više nego jasno, da je kod 8% povećanja ukupnog dohotka povećanje obaveznosti za 53% absurda činjenica? Još pre dve godine u prvih šest meseci obaveznosti pretstavljale su 16% dohotka prošlu godinu već 20%, plan 1977 pa je čak predvidio blago povećanje deleža na 21%, ali tada nije bilo moguće računati s iznenadjujućim deležom 25% (!) nakon 6 meseci ove godine. Još pre dve godine obaveznosti bile su za 30 + niže od ostatka dohotka, a sad su za 33% više od ostatka dohotka i još — u ovom ostatku dohotka nalazi se skoro jedna trećina obaveznosti do nerazvijenih i do društveno političkih zajednica (takozvanih neukalkuliranih obaveznosti). U polugodištu prošle godine ovih »neukalkuliranih« obaveznosti bilo je mnogo manje svega 18% od ostatka dohotka.

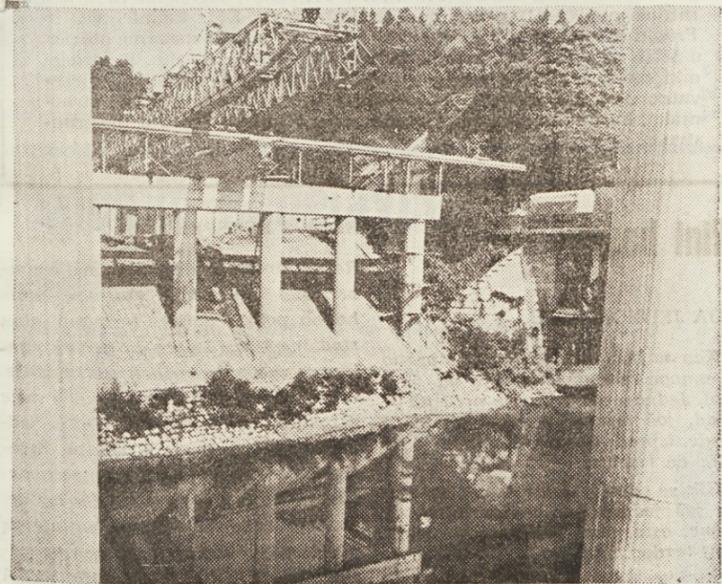
S ovakvim tempom povećanja svakojakih obaveznosti zaista nećemo moći proširivati svoje mogućnosti ni u SPO na ni drugdje. Dali je moguće, da naš delegati u OOUR nisu »naružani« s ovim podacima njihovih OOUR, koje bi morali u njihovim društveno-političkim zajednicama (općine republika) posredovati, tako da se na kraju i odporu politici »testerenja grane na kojoj sedimo«.

Pogledajmo u bilans uspeha svog OOUR pod tekući broj 76 i načičemo postavku »raspoređivanje čistog dohotka za poslovni fond — za kredit po propisih društvenopolitičkih zajednica«. U Gradisu kao cjelini ta postavka porasla je više nego trostruko (!) dakle od 6 na 19 milijuna novih dinara, baš toliko koliko sredstava smo namijenili za naše radnike iz fonda zajedničke potrošnje.

Spomenutih 19 mio din platili smo za: željeznice, puteve, luku, energetske objekte i slične »infrastrukturne objekte« koje finansira cjelokupna privreda Slovenije umjesto (prije svega) korisnici (puteve za primer mogli bi finansirati i sa dažbinom od prevoza s teškim teretnicama tudje registracije, koji na drugoj strani oduzimaju teret i posao našoj željeznici pa ta baš zato posluje s gubitkom kojeg moramo i mi pokriti).

Lični dohotki — mogli bi biti još bolji

Lični dohotki i primanja porasli su prilično manje kao dohotka. Zato ispunjavamo odredbu skupšćinske resolucije što se tiče raspodjele dohotka. Istotako ispunjavamo naša interna mjerila. To važi za Gradis kao celinu. Inače po jedni i drugi odredbi ne ispunjavaju merila (negativni su) samo tri OOUR 1. Ovo je u polugodištu u usporedbi sa proteklom godinama više nego zadovoljavajuće. (nadaljevanje na 8. strani)

Izgled Karlovskega mostu bo kmalu drugačen, saj se prvi nosilci že razprostirajo od opornikov do prve podpore

(nadaljevanje s 7. strani)

Ove godine neće biti rekorda — ali to može biti i dobro

Prosječni lični dohotki na zaposlenog u ovom polugodištu iznosili su 4519 din ili 12,7% više nego o prošlogodišnjem polugodištu kad su iznosili 4010 din. Ukupna s terenskim dodatkom, sniženim dnevnica i dodatkom za prevoz na radno mesto gradisovac dobio je ove godine prosječno 5565 dinara.

Zbog porasta životnih troškova za 13,4% realni lični dohotki smanjili su se za 0,68%, to jest, ostali su približno na istoj visini kao prošle godine. Zato što je produktivnost mjerena s vrednostjo čiste proizvodnje na efektivni čas i to u stalne cijene, pala za 4,5%, moramo se u narednim mjesecima za porast realnih ličnih dohotka pobrinuti za porast produktivnosti.

Odnos između najvišim i najnižim ličnim dohotkom za čas, iznosi 6,1 : 1. čas od 14 din; sada ih ima još neko-

što je mnogo, ali ipak manje nego što je iznosio prošle godine — 8,1 : 1. Još uvijek imamo previše radnika sa niskim ličnim dohotcima na čas; na primjer 14 radnika ispod 12 din na čas, a u sindikatu smo u vezi s ovogodišnjim planom zaključili neka ne bude na kraju godine nijednog radnika s nižim ličnim dohotkom na liko stotina!

Sastojak	I-VI 77	plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76	I-VI 76 Plan 77
Broj zaposlenih	6837	7087	7011	103	99
Svi časovi u tisućih	7256	16375	7377	102	45
Efektivni časovi	6268	14071	6330	101	45
Povećan dohodak na ph	29,69	37,57	35,62	120	95
Lični dohodak na ph	16,47	19,02	18,20	111	96
Ostatak dohodka na ph	5,21	8,59	6,38	122	74

Iz ovih podataka možemo razabrati, da su oni zadovoljavajući — tako u usporedbi s polugodištem prošle godine kao i s planiranim vrednostima.

U nadi, da smo preboljeli oskudicu s materijalovima i istotako povreme-

Prosječni višak nad obračunskim osnovama iznosi 12,8%. Razlike u viškovima između pojedinih grupa radnika nisu velike i samo u dvije OOUR — jedna gradjevinska i jedan pogon — viški razlikuju se za više od 50% što nije u skladu s internim mjerilima.

Na kraju pogledajmo još nekoliko podataka:

Sastojak	I-VI 77	plan 77	I-VI 77	I-VI 77 I-VI 76	I-VI 76 Plan 77
Broj zaposlenih	6837	7087	7011	103	99
Svi časovi u tisućih	7256	16375	7377	102	45
Efektivni časovi	6268	14071	6330	101	45
Povećan dohodak na ph	29,69	37,57	35,62	120	95
Lični dohodak na ph	16,47	19,02	18,20	111	96
Ostatak dohodka na ph	5,21	8,59	6,38	122	74

nu oskudicu radova, možemo zaključiti da ćemo uz nesmanjene radne napore završiti ovu poslovnu godinu barem s prosječno zadovoljavajućim rezultatima.

Stane Uhan

Zaštita na radu

Ohrabrujući rezultati u zemlji ali ne i u našem preduzeću

Udruženi napori osnovnih i radnih organizacija udruženog rada, inspekcijских službi, sindikata, stručnih službi i drugih društvenih faktora doveli su do ohrabrujućih rezultata: prošle godine zabeležen je još sada najmanji procenat povredljivanja radnika na radu — 50 povreda na hiljadu osiguranika. Zabeležene su, također, i značajne promene u poboljšavanju uslova rada i unapređivanju radne sredine.

Ovi procesi inicirani su, pre svega, naporima da se realizuju ustavna opredeljenja o pravu radnih ljudi na siguran i zdrav rad. U udruženom radu razvijena je široka normativna delatnost usvajanjem samoupravnih sporazuma, pravilnika i drugih akata iz oblasti zaštite na radu. Karakteristično je da se, paralelno s donošenjem novih ustava i jačanjem uloge neposrednog proizvođača kao samoupravljača i otkako je ustavnim i zakonskim odredbama preciznije definisana zaštita na radu kao pravo i obaveza, već nekoliko godina smanjuje broj povreda na radu.

Prošle godine u celoj zemlji bilo je 11.195 povreda manje nego u 1975, a broj izgubljenih radnih dana zbog povreda smanjen je za 70.559. U nekim republikama i pokrajinama zabeleženi su još bolji rezultati (u Makedoniji je bilo samo 31 povreda, u Crnoj gori 38, Vojvodini 48 povreda na 1000 osiguranika). Doduše, negde se beleži i porast povreda, kao na primer u SAP Kosovu (59), Sloveniji (56) i Bosni i Hercegovini (54).

Da mogućnosti na planu smanjenja povreda nisu još ni izdaleka iskorišćene najbolje svedoče inspekcijски izveštaji prema kojima je u 36.607 pregledanih organizacija ustanovljeno 94.736 raznih nedostataka u oblasti zaštite na radu. Do kraja prošle godine otklonjeno je oko 70 odsto ovih nedostataka koji se najčešće odnose na gradjevinske objekte, što otežava opšte uslove rada, zatim na mašine i uređaje, što povećava opasnosti od povredjivanja, i na električne instalacije koje su česti uzročnici najtežih povreda, česti nedostaci su i u pogledu primene ličnih zaštitnih sredstava, pa i njih nabavke jer se i na tome ponegde »štedi«.

U Gradisu situacija je sledeća: U sedam meseci ove godine broj nezgoda na radu povećao se (u usporedbi sa istim razdobljem prošle godine) za 67 primeraka. Istotako povećao se broj zaposlenih radnika prosječno za 280. To znači, da je broj nezgoda u ovoj godini znatno viši od

broja prošle godine kod nešto veće zaposlenosti; a naročito zabrinjavajuća je činjenica, da smo imali ove godine 3 primjera smrti, a u istom razdoblju prošle godine samo jedan.

Nezgode u 1977. godini

Broj nezgoda	1976	1977
januar	5	8
februar	39	65
marec	34	41
april	38	54
maj	38	42
junij	33	39
julij	51	39
Skupaj:	238	307

Tako to u Gradisu. Da se vratimo opet Jugoslaviji:

Organ inspekcije u federaciji rada bili su veoma energični: pored pismenih zahtjeva, da se nedostaci otklone u određenom roku, u Jugoslaviji bilo je i dosta zabrana rada (3330), mandatnog kažnjavanja, 6.182. prijava kod sudije za prekršaje i 683 prijava za krivično gonjenje. Medjutim kod sudije za prekršaje izrečeno je svega nešto preko tri hiljada kazni, a verovatno ništa nije bolje ni kod krivičnih prijava. Ovakav stav sigurno ne deluje vaspitno i prema mnogim mišljenjima trebalo bi pooštriti kaznenu politiku u ovoj oblasti jer se radi o atakima na ljudsko zdravlje i integritet koji se ničim ne mogu pravdati, pa ni nikom navodnom štednjom i »dobrom namerom«.

No, dok broj povreda opada zabrinjava porast profesionalnih obolenja kojih je prošle godine bilo za 23 odsto više nego 1975.

U nekim republikama došlo je do zaista enormnog propasta ovih oboljenja ko, na primer, u SR Hrvatskoj za 67,1 odsto u uži Srbiji za 50,6 odsto. Problem profesionalnih obolenja zahteva studiozno proučavanje jer se radi o pojavama koje se teško otkrivaju, a službe medicine rada su slabo materijalno i kadrovski opremljene. Profesionalne bolesti nisu samo proizvod razvoja tehnologije, nego još češće i razne zastarelosti i uslova u kojima se radi — aerogadjenje, neadekvatna mikroklima, razna zračenja, buka, vibracije, neodgovarajuće osvetljenje, visoke i niske temperature, izloženost atmosferskim uticajima, vluži, promaji, i drugo. Utoliko su mere preventivne i napore da se poboljšaju uslovi rada urgentniji zadatak.

Daleki krovovi

Stambena izgradnja

Svi su izgledu da obim stambene izgradnje u ovoj godini neće biti u skladu sa društvenim potrebama i deklarisanom politikom stambene privrede. Može se čak, očekivati i neprijatna činjenica da ovogodišnja izgradnja stanova bude manja od ostvarene u prošlog godini. Tako bi se dogodilo, još jednom, da na jednoj strani imamo sasvim određene i direktne stavove najviših državnih i partijskih institucija i organa o potrebi veće i brže stambene izgradnje, a na drugoj strani, suprotno tome, nedovoljna realizacija gradjevinske operative i drugih faktora koji bitno utiču na intenzitet izgradnje stanova i sprovođenje stambene politike. Kada se ima u vidu šta stan znači za radnog čoveka onda, razume se, čitav ovaj problem usporene, odnosno nedovoljne stambene izgradnje pored svog privrednog dobija i jednu mnogo važniju socialnu pa i političnu komponentu. A kada stambena izgradnja i dalje poskupljuje onda je to dovoljno da se konstatuje da pitanje stambene politike kod nas ne samo da nije rešeno nego da treba očekivati da će još duže biti na dnevnom redu.

Podsticaj za ovo nimalo vedro razmišljanje pruža najnoviji izveštaj Saveznog zavoda za statistiku prema kome je u prvoj polovini ove godine završeno 14.578 stanova ili za 11 odsto, odnosno za 1.866 stanova, manje nego u istom periodu prošle godine. Da bi stvar bila još nepovoljnija i broj nezavršenih stanova je manji. Njih je za 4 odsto, odnosno za 3.936 stanova manje u odnosu na stanju zabeleženo u prvih šest meseci prošle godine.

statističari, opala je i izradnja stanova koji se grade za tržište, u odnosu na isti period prošle godine. Završeno je 5.500 stanova manje, odnosno za 9 odsto manje. Učešće tih stanova u ukupnom broju završenih stanova odpalo je 72 odsto u prvom polugodju prošle na 70 odsto u prvih šest meseci ove godine. Medjutim, troški izgradnje stanova i dalje ne miruju. Vrednost izvršenih radova na stambenim zgradama pokazuje u prvoj polovini ove godine porast od 12 odsto, u odnosu na isti period prošle godine.

Kad već govorimo o izgradnji stanova možemo se podsetiti na podatke koji šire ilustruju stanje sa našim ukupnim stambenim fondom. Tako, na primer, krajem marta 1951. godine statistika je zabeležila da smo raspolagali sa 3.490.000 stanova, a na kraju 1976. godine zabeleženo je ne baš veliko povećanje stambenog fonda — 5.797.000 stanova. Površina stanova u 1951. godini iznosila je ukupno 144.241.000 kvadratnih metara, a u 1976. godini 298.568.000 kvadratnih metara. Prosečna površina jednog stana u 1951. godini iznosila je 41,3 kvadratna metra, a u 1976. godini 51,5 kvadratnih metara. Prosečna površina stana za jedno lice iznosila je u 1951. godini 8,7 kvadratnih metara, a u 1976. godini 13,8 kvadratnih metara. U ovim godinama prosečan broj lica koja su koristila jedan stan bio je u 1951. — 4,7, a u 1976. godini 3,7 lica koristilo je jedan stan. Inače, u 1951. godini bilo je, prema statističkim podacima preko 16,5 miliona Jugoslovena, a u 1976. godini preko 21,5 miliona.

J. Petrović

Hitro in kvalitetno

Pera Srešković sa humorističke mobe

(Savremene meditacije)

Bolovanje

Kod nas jedna šestina na bolovanju zbog brazde. Petini pogoršalo od hladnog, frižiderskog obroka u preduzeću. Četvrtina se prejela na svečanom ispraćaju komercijalnog direktora. Trećina počela da kašlja zbog nagle promene klime, dolaskom sa odmora, polovina otišla kod ortopeda. Kazu, od žalosti što je kasa OOUR zajedničke službe na staklenim nogama.

Ipak, i homogen smo mi kolektiv... Svi zajedno se razbolesmo zbog onih ostalih.

Tarifni vetrovi

Culi ste, valjda, da nam predstoji novo ledeno doba i klimatski rat. A ja sam to doba osetio od kako mi se lični dohodak našao u frižideru. Sta ćete, nisam znao odakle u klimatskom ratu glavni tarifni vetrovi duvaju.

Na čemu fudbal stoji

Ima, čini se, nezdravih stvari u našem fudbalu. Neki misle da bi mu, umesto bolesničkog kartona, trebalo dati ispisnički crveni karton dok ne ozdravi. Neki predlažu dijalizu za novu krv. A ja mislim da bi naš fudbal trebao da poseti ortopeda... Nešto škripi u onome na čemu naš fudbal stoji.

Eutanazija za fondove

Skuplje i hemijsko čišćenje. Ako, ako, znam ja fleke da vadim debelim dnevnicama. Skuplje frizerske usluge. Pa lepo, friziraću malo cifre u putnom nalogu. Skuplje i tapetarske usluge. Dobro, staviću na tapet još jedan dan boravka na simpozijumu. Skuplje kozmetičke usluge. Ne ma veze, napuderisaću putni nalog izdacima za usluge sopstvenih kola. Skuplje pedikirske usluge... Znam, podrezaće mi blagajnik koji sat u ob. računom dnevnicama. Ali ja znam i tu da grebem... Dan ima veče, opet, večerinke i noćnu reprezentaciju. To je prava injekcija da se fondovi bezbolno usparavaju.

Prsti

Hteli prsti da izvrše razpodelu dohotka. Onom malom prstu, mada se i bez njega ne može, pripada tačno do nečijeg stomaka. Domalom prstu oko brade srednjeg prsta. Srednji prst udara dohotkom u plafon. Ali ako treba menjaćemo i plafone. Kažiprstu, takodje, pripada dosta, jer je shvatio značaj preraspodele i ukazao na potrebu izdizanja plafona.

A palcu? Palcu po malo od svakog prsta i računica čista... Znače, u njegovim je rukama i poenterska lista.

Gradjevinari u inostranstvu

U prvoj polovini ove godine, jugoslovenski gradjevinari izgradili su na stranom tržištu objekte u vrednosti od 378 miliona dolara, što je za 17,5 odsto više u poredjenju sa istim prošlogodišnjim periodom. Takodje je ugovoreno radova za preko 710 miliona dolara, odnosno za 10,4 odsto više nego prošle godine u isto vreme.

Ovi podaci, rečitije nego ikakav komentar, govore o nastupanju naših neimara u inostranstvu. Uspeh, započet pre gotovo dve decenije, nastavljen je i ove godine. Kapaciteti jugoslovenskih gradjevinara zaposleni su na gotovo svim kontinentima (izuzev Australije) i preko četrdeset zemlja. Ni svetska privredna kriza, koja je znatno smanjila investicionu aktivnost, nije zaustavila zahuktalost gradjevinara van granica zemlje. Lako se u pojedinim zemljama smanjivao obim radova, pronalazili su nova tržišta i uprkos teškoćama konstantno povećavali vrednost radova.

Na evropskom kontinentu, naši gradjevinari imaju zaposlene kapacitete u 17 zemalja, u kojima su obavili radove za 132 miliona dolara, što je za 16,2 odsto više nego u prvom polugodju prošle godine.

Najveća vrijednost radova obavljena je u afričkim zemljama — preko 157 miliona dolara, ili za 9,2 odsto više nego lane. Nigerija, Libija, Zambija, Alžir i druge zemlje Afrike.

I Gradis uspešno uključio se u rad u inostranstvu. Još u 1964 godini počeli smo da izvodimo investicione radove u SR Njemačkoj, gde uspešno radi OOUR Frankfurt. Vrijednost izvršenih radova u razdoblju 1964—1976 godine iznosi 61.985.000 DM. Radnici OOUR Frankfurt podigli su u proteklom razdoblju mnogo značajne objekte u SR Njemačkoj. U pripremi su radovi u Egiptu i Iraku. Predstavnik našeg poduzeća obiskali su ostale zemlje u razvoju i vjerovatno ćemo i tu uspeti. U Gradisu se već pripremaju grupe stručnjaka, koji budu spremni, da preduzmu bilo koji posao u inostranstvu.

Mini basne

ODA JEDNOM BIKU

Kao najjači bik u areni, otrpao je mnoge čuvene toreadore na onaj svet. Jednoga dana izadje pred njega mlad, još neiskusni torero, i pošto stade ispred ograde borilišta poče bika da izaziva.

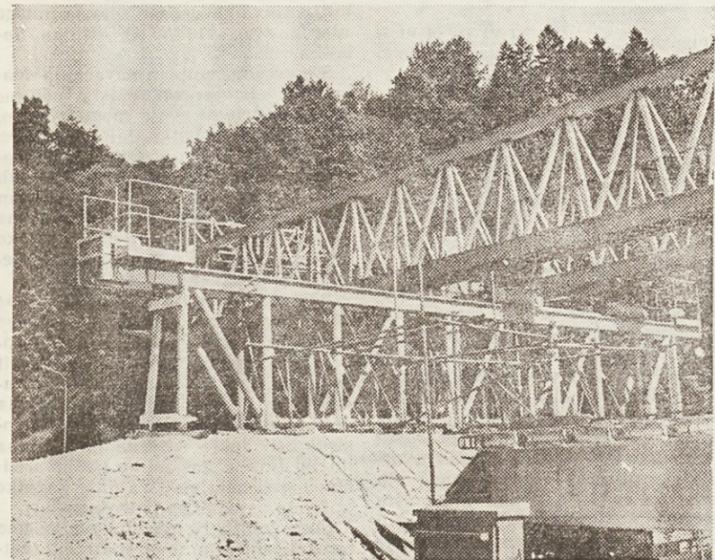
Bik se odmah zaleti i... I umesto da još jednog protivnika izbaci iz arene, osta, ovaj, slomljenih rogova kraj tvrdog zida.

Jadnik, nije shvatio da mladi torero pobeđuje JER IMA JAKU ZALJEDJINU.

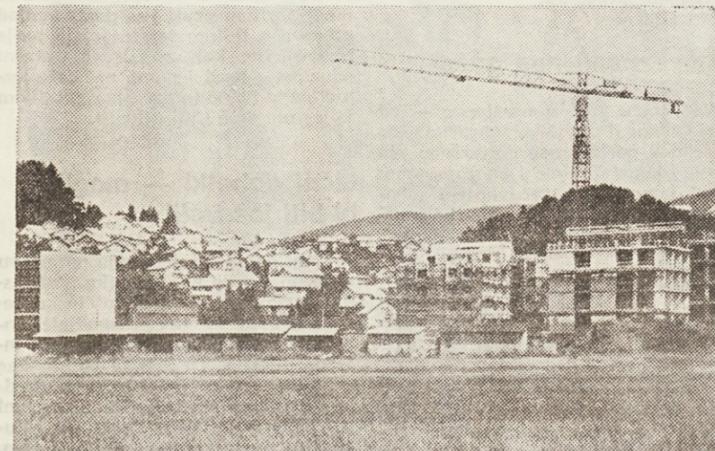
SLON I PERSPEKTIVA

Rešile životinje da snuju svoje univerzalno preduzeće. Pošto je pretihodno položio kamen temeljac slon stade na njega i poče da govori o velikom značaju buduće proizvodnje.

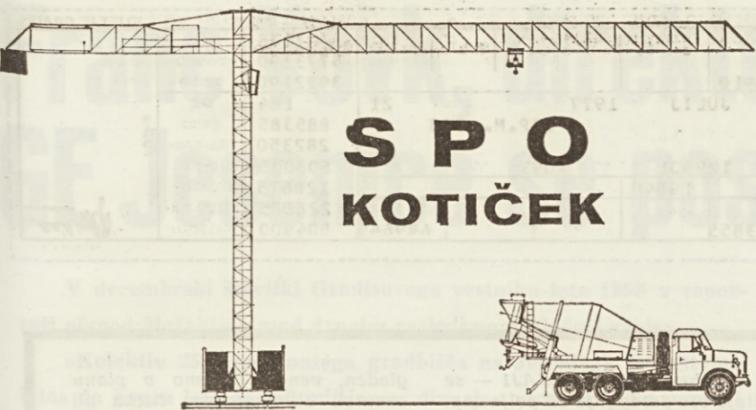
Preduzeće, medjutim, nikada nije proradilo, jer je još na početku jednostavno — propalo u zemlju. Životinje u čudu otkopale kamen temeljac ne bi li otkrile uzroke svog neuspeha. I, zaista, odmah na njemu uočise napis koji do tada nisu primećili: NE DOZVOLITI SLONOVIMA DA GOVORE O PERSPEKTIVI! LINU.

Podpora konstrukcije na levom bregu za bočne premike konstrukcije pri izgradnji Karlovskega mostu

Na desni Gradis, na levi pa naša konkurencija u Velenju — Vegrad

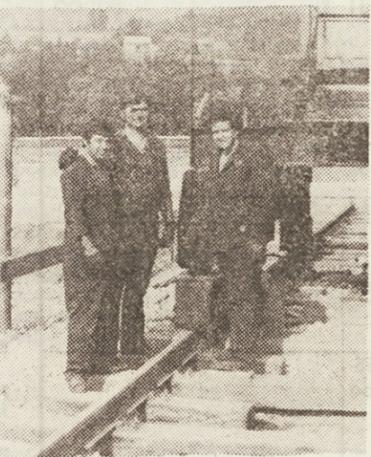
**S P O
KOTIČEK**

Spretnost in preciznost so osnovne značilnosti upravljavca sodobne mehanizacije

Delavci TOZD Koper imajo tudi delo pod vodo, ki ga opravljata naša poplavljača

Junaki višin prevračajo in postavljajo različne konstrukcije žerjavov, če je potrebno tudi ob sobotah in nedeljah

V slogi je moč, še posebno, če je v petek ali soboto potrebna selitev žerjava

SREČANJE ŠPORTNIKOV SPO V MARIBORU

Minuli mesec so se pomerili športniki SPO v Bistrici pri Mariboru, kar pomeni, da tudi v dopustni sezoni ne počivajo. Srečanje so organizirali Mariborčani v treh športnih zvrsteh. Nastopili so kegljači, nogometaši in strelci. Tekmovanje je bilo v medmestnem smislu, torej Maribor proti Ljubljani. Dobri organizaciji je bilo tudi naklonjeno lepo vreme, tako da je bilo prav prijetno počutje. Namen tega srečanja ni bil v kakšnih posebnih športnih dosežkih ampak v utrditvi kondicije in rutine. Dopustno obdobje bo kmalu mimo in zopet se bodo začele redne vaje in tekme. Taka športna srečanja imajo poleg športne dejavnosti še drug pomen, morda celo enakovreden, to je psihična razbremenitev. Tempo časa zahteva od našega slehernega delavca veliko napore, ki ga spremlja iz tedna v teden in iz leta v leto. Ne smemo postati roboti časa, ampak se moramo izogibati take monotone napetosti.

S takimi in podobnimi srečanji, ki bi jih moralo biti več, sprostimo človeka-delavca dnevnih skrbi pri napetosti, kar pomeni tudi boljši efekt dela. Mogoče bi nekoga zanimali rezultati tega tekmovanja. Kot je bilo uvodoma omenjeno, da tu ni šlo za rezultate, je bil izid tekmovanja vseh treh zvrsti v korist Ljubljancem, kar je vsekakor taktična poteza organizatorja, da drugič ne bi šli s prevelikim strahom v Maribor. Naslednje srečanje dolguje Ljubljana. Upamo, da bodo naši sindikalisti in športni referenti to povratno srečanje v kratkem organizirali. Zahvaljujemo se Mariborčanom za vso organizacijo posebno pa še za finančni del, kjer smo se prav lepo počutili in sproščeni prišli za delo.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

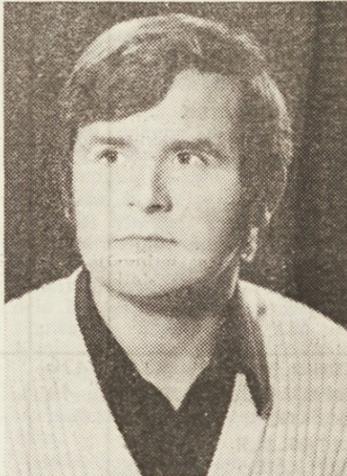
Kljub dopustniškemu razpoloženju opravljajo nekatere komisije svoje delo. V preteklem mesecu je zasedala komisija delavske kontrole. V svojem mandatnem obdobju je imela že sedmo sejo. Kritično zasleduje proizvodnjo, gospodarjenje, delovanje ostalih komisij ter predvsem izvajanje zakona o združenem delu. Zahteva poročanje o delu komisij o izvajanju sklepov DS. Dan je tudi poudarek na nagrajevanje, ki pa še ni usklajen v duhu zakona o združenem delu in sploh načel o nagrajevanju pri delu. Člani delavske kontrole zasledujejo vsa dela, ki bodo pravilno in pošteno opravljena z namenom, da se doseže čimboljše gospodarjenje in na ta način zboljša gmotni položaj naših delavcev.

TOVARIŠU STIBELJU V SLOVO

Minuli mesec smo se mnogo prezgodaj poslovili od našega delavca — strojnika tovariša Stibelja. V naš kolektiv je vstopil pred nekaj leti zdrav, vesel, z željo, da se izuči poklica, ki ga je tudi vzljubil. Začel je delati samostojno z zahtevnim strojem, katerega je zelo hitro obvladal.

Bil je vesten, discipliniran in priden delavec. Kljub temu, da si je ustvaril družino, je vedno bil pripravljen odpotovati na oddaljena gradbišča za več časa.

Začel si je urejati stanovanje, koval načrte v prihodnost, toda žal se mu ne bodo mogli izpolniti — njegovo delo ja zaključeno, želje in načrti so ostali neuresničeni. Prezgodaj je ugasnilo njegovo mlado življenje. Mi sodelavci ga bomo imeli v trajnem spominu, njegovim domačim pa izrekamo iskreno sožalje.

Franc Stibelj

Ustanovljena OO ZSMS v TOZD strojno prometni obrat

S »funkcijami« obremenjen mladinski sekretar

Dne 14. maja 1977 smo končno le ustanovili OO ZSMS v našem strojno prometnem obratu. Tako so se končale večmesečne priprave. Iz deževne Ljubljane smo odšli ob 7. uri. Smer naše poti je bil Maribor, kjer so nas čakali mladinci, ki delajo na tem področju. Nato smo krenili na Pohorje v naš počitniški dom. Ustanovna skupščina je potekala po že vnaprej izdelanem delovnem načrtu.

Na koncu ustanovne skupščine smo podelili vsakemu udeležencu

kot spomin knjižno darilo. Ustanovne skupščine se je udeležila sekretarka koordinacijskega sveta ZSMS podjetja Silva Cernešek in kot predstavnik podjetja tov. Jarek Sadovski. Po končanem uvodnem delu nas je osebje počitniškega doma na Pohorju postreglo z zares imenitnim kosilom. Nato smo odšli na razgled Pohorja (vlečnice) in potem nas je pot vodila nazaj skozi Maribor in Ptuj na gradbišče Hidroelektrarne SD-2, trenutno največjega gradbišča v tem delu Slovenije.

Tukaj nam je tov. Jarek Sadovski lepo in natančno razkazal strojnico in nato jez te hidroelektrarne. Povedal nam je, da so do sedaj izkopali prek 8 milijonov m³ zemlje in da je to zadnja elektrarna na reki Dravi. Po ogledu tega velikega gradbišča smo se zapeljali na Ptujski grad in si iz ptičje perspektive še enkrat ogledali celo gradbišče. Po večerji smo se seveda vrnili v Ljubljano okoli 20. ure.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem samoupravno individualnim organom strojno prometnega obrata kot tudi družbenopolitičnim organizacijam. Pred nami, mladinci, pa stojijo obsežne naloge, ki jih moramo realizirati saj so nam dane vse možnosti kot tudi vsa podpora, ki je potrebna, da bi delo neke organizacije v resnici tudi zaživelo.

Mladinski pozdrav.

Ivan Horvat

Del udeležencev ustanovne skupščine pod pohorsko žičnico

V spomin sodelavcu Ivanu Petku

Člani kolektiva nizkih gradenj smo iz svojih vrst zopet izgubili enega dolgoletnih sodelavcev.

Dne 4. 8. 1977 ponoči je v ptujski bolnišnici iznenada umrl IVAN PETEK.

Pokojni sodelavec Ivan Petek je bil rojen 27. 10. 1924 v vasi Babinec pri Varaždinu. Izhaja iz družine petih otrok. Kakor njegov oče, je bil pokojni KV tesar. V kolektivu je bil zaposlen od 7. 4. 1955, torej prek dvajset let. S kolektivom je sodeloval pri gradnji velikih objektov na reki Dravi, bil

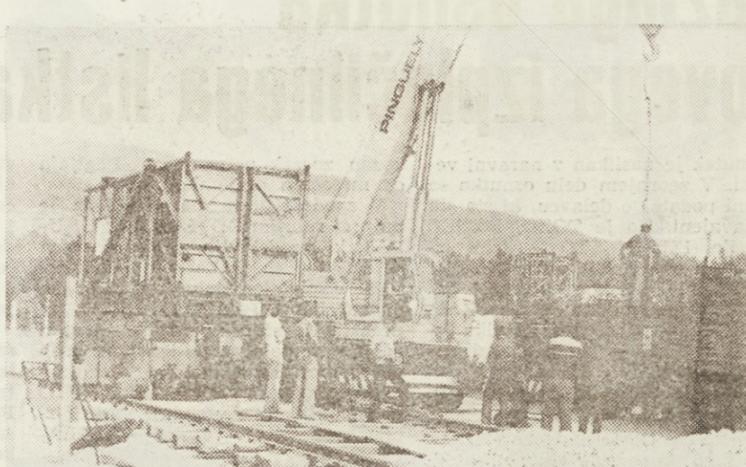
je na delu v Siriji in Nemčiji v okviru podjetja, nazadnje pa je bil zaposlen na SD-2 na gradbišču Jez Markovci.

Zaradi slabega zdravja, zadnje čase ni mogel več opravljati svojega poklica in je zato opravljal delo čuvaja. Lani se je dalj časa zdravil tudi v bolnišnici na Pohorju kot pljučni bolnik.

Pokojni je bil dvakrat izvoljen za člana DS, sodeloval je v raznih samoupravnih organih in bil kot član kolektiva dober in vesten delavec.

Ivan Petek

Pri montažah žerjavov so potrebna močna avtodvigala

Večni potniki šoferji so pripeljali žerjav na Ravne

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE GRADIS		GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE GRADIS		GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE GRADIS		GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE GRADIS	
URE	175	36805	17890	14910	1176	5773290	3932190
DIN	716800						
DOP. DELO	32125	27500	66095	101125		184	885385
PRESEŽEK	2255	27500	66095	101125		282350	603035
DELO PO UČINKU	30730	3200851	95305	3620	7040	1000	19840
URE	1092	44					226805
DIN	4465300	162715	179100				504900
						111765	
						103655	
						649645	

Razlaga izplačilnega listka za osebne dohodke

Izplačilni listek ima naslove posameznih rubrik že predtiskane, pod naslovi pa se izpiše številčne podatke. Vsa polja, ki so temnomodro obarvana, pomenijo zbirno stanje osebnih dohodkov delavca od 1. januarja tekočega leta do vključno meseca izplačila. Vsa bela polja pa imajo stanje osebnih dohodkov meseca izplačila. Vsa polja pod zaporednimi številkami od 1 (1. po času) do 14 (14. SKUP. USPEH) se obračunavajo z bruto

tarifno postavka na uro (BTO/H) in so v skrajnem desnem delu plačilnega seštevka pri rubriki BRUTO.

Pri rubriki URE v skrajnem desnem delu listka so sešteje tudi vse ure rubrike 1 do 17. Od zneska BRUTO se izračunajo PRISPEVKI za samoupravne interesne skupnosti ter za zdravstveno zavarovanje in pokojninsko invalidsko zavarovanje po veljavnih zakonih in stopnjah za posamezne

občine (za Ljubljano je % prispevka npr. 30,42%). Ti PRISPEVKI se odštejejo od zneska BRUTO in razlika je znesek NETO, ki gre v delavčevo izplačilo. V rubriki DODATKI + so vsi prejemki delavca od zaporedne številke 18 (18 BOLEZININA) do zap. številke 25 (25 DOP. D., HONOR. B.). Dopolnilnemu delu in honorarjem se odšteje še znesek prispevkov in se neto znesek, ki je prikazan v levem delu listka pod DOP. DELO URE, DIN-PRESEŽEK prišteje v rubriko DODATKI

+ V rubriko ODTEGLJAJI — se sešteje vse odtegljaje od polja zap. št. 26 (26 ZAZNAMBE), do polja 33 (33 BVP — blagajna vzajemne pomoči), ter še posamezni odtegljaji npr. za orodje, obleko, obutev, solidarnostno delo itd., ki so prikazani v neimenovanih poljih med rubriko BVP in LETNA BOLEZININA. Končna rubrika IZPLAČILO je sestavljena iz seštevka NETO + DODATKI in odšteveka — ODTEGLJAJI.

Obračunski listek je zaradi predtiskanih rubrik morda nepre-

gleden, vendar imamo v planu osnutek obračunskega listka ali kvartete, kjer bodo prikazani samo mesečni podatki in to za vsakega delavca samo tisti prejemki ali odtegljaji, ki so nastopili v tem mesecu. S tem bo manj števil in preglednost boljša. Enkrat letno pa bo za vse delavce izpisan izplačilni list za celotni zaslužek, za službo obračuna OD pa se kumulativno stanje lahko izpisuje mesečno.

Vodja oddelka za AOP: Jurij Jamnik, dipl. ing.

GIP GRADIS - TOZD: GE LJUBLJANA		MESEC: AVGUST 1977		IZP.MESTO: 007 ŠT.DNI: 22	
OSEBNI DOHODEK ZA: SUHADOLC JANEZ		OS. ŠT.: 043651		ZAP.ŠT. IZPL. 1362 BTO/H: 36,00	
VRSTA PREJEMKA	URE %	BRUTO	NETO	VRSTA ODTEGLJAJA	NETO
DELO PO UČINKU	102	3672,00	2555,00	POSOLJILA	946,00
DELO PO OS. OČENI %	12	440,65	306,60	DOZ	78,00
LETNI DOPUST	42	1512,00	1052,05	STANOVANJE	455,00
DRŽAVNI PRAZNIKI	8	288,00	200,40	SINDIKAT	53,85
PREKINITVE 80%	16	460,80	320,65	PARTIJSKA ČLANSKINA	269,35
NOČNO DELO	12	129,60	90,20	KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK	134,70
DOPOLNILNO DELO	14	756,00	494,90	BVP	50,00
PRESEŽ. DOP. DELA %	12	60,50	39,60	ODTEGLJAJI 1	240,00
STALNOST		163,80	114,00	ODTEGLJAJI 2	80,00
DELOVNE IZKUŠNJE		196,55	136,75		
SKUPINSKI USPEH		1856,40	1291,70		
BOLEZININA	8		325,00		
TERENSKI DODATEK			460,00		
OTROŠKI DODATEK			420,00		
PREVOZ NA DELO			72,00		
REGRES			1100,00		
PRISPEVKI - RAZLIKA			0,10	ODTEGLJAJI SKUPAJ	2276,90
				GIP GRADIS	IZPLAČILO NETO
				PRISPEVKI	6701,85
+ REDNO DELO SKUPAJ 1	176	8719,80	6067,25	2652,55	PODPIS
+ DOPOLN. DELO SKUPAJ 2	14	816,50	534,50	282,00	
+ DODATKI SKUPAJ 3			2377,00		
- ODTEGLJAJI SKUPAJ 4			2276,90		
Σ IZPLAČILO SKUPAJ			6701,85		

Razlaga osnutka novega izplačilnega listka

Osnutek je naslikan v naravni velikosti. V zgornjem delu osnutka so splošni podatki o delavcu, ki ste jih že navajali. To je TOZD, MESEC izplačila, IZP. MESTO — šifra izplačilnega mesta, ŠT. DNI, OSEBNI DOHODEK ZA: ime delavca, OS. ŠT. — osebna številka delavca, ZAP. ŠT. — zaporedna številka izplačila, BTO/H — bruto osebni dohodek na uro.

Nato si slede kolone VRSTA PREJEMKA, URE, %, BRUTO, NETO, VRSTA ODTEGLJAJA, NETO. Razložimo posamezne kolone:

— VRSTA PREJEMKA v tem stolpcu je tekst vrste prejemka, kot je razvidno iz osnutka plačilnega lista. Tu so prikazani vsi prejemki in dodatki;

— URE, % — v tem stolpcu so prikazane ure ustreznim tekstom prejemkov ali pa % (npr. % presežka na delo po učinku) ustreznih prejemkov. Ali je odstotek je razvidno že iz teksta prejemka, kjer je pri vseh prejemkih, ki so izraženi v % od neke osnove dodan znak %;

— BRUTO — v tem stolpcu so prikazani vsi prejemki z izračunom na bruto osnovi oz. z bruto OD/H;

— NETO — v tem stolpcu so prikazani vsi prejemki, preračunani iz bruto v neto znesek s prispevnimi stopnjami, odvisno od sedežna občine TOZD in domicila (občine bivališča) delavca. V tem stolpcu so prikazani tudi vsi podatki, od katerih se ne plačuje prispevkov na osebne dohodke, zato seveda taki dodatki nimajo vpisanega podatka v stolpcu BRUTO;

— VRSTA ODTEGLJAJA — v tem stolpcu je tekstualni del vrste odtegljaja, kot je razvidno iz napisanega osnutka;

— NETO — v tem stolpcu je pri-

kazan znesek ustreznega odtegljaja od mesečnih prejemkov.

V spodnji desni polovici lista je najprej rubrika ODTEGLJAJI SKUPAJ, ki predstavlja seštevke vseh odtegljajev in je kasneje ponovljena še v spodnjem delu lista. Nato sledi rubrika IZPLAČILO NETO, ki predstavlja znesek neto prejemka, ki ga prejme delavec po izračunu vseh prispevkov na prejemke, dodatkov in odtegljajev. To IZPLAČILO NETO je ponovljeno še v zadnji vrstici izplačilnega lista v rubriki = IZPLAČILO SKUPAJ.

V levem spodnjem delu obračunskega lista si slede naslednje rubrike: + REDNO DELO SKUPAJ 1, + DOPOLN. DELO SKUPAJ 2, + DODATKI SKUPAJ 3, ODTEGLJAJI SKUPAJ 4, = IZPLAČILO SKUPAJ, PRISPEVKI. Razložimo posamezne rubrike:

+ REDNO DELO SKUPAJ 1 — v tej vrstici je podan seštevke vseh opravljenih ur v obračunskem mesecu, seštevke vseh bruto prejemkov, ki imajo za osnovo bruto izračun, seštevke izračunanih neto prejemkov in izračunan prispevek od bruto prejemkov (pod kolono PRISPEVKI).

+ DOPOLN. DELO SKUPAJ 2 — v tej vrstici so podane ure dopolnilnega dela (navadne nadure), seštevke bruto prejemkov in dopolnilnega dela, seštevke preračunanih neto prejemkov iz dopolnilnega dela in izračunan prispevek iz dopolnilnega dela.

+ DODATKI SKUPAJ 3 — v tej vrstici je seštevke vseh dodatkov neto, ki jih dobi delavec, ali enostavneje vsi prejemki, ki imajo zneske samo v koloni NETO.

— ODTEGLJAJI SKUPAJ 4 — v tej vrstici je seštevke vseh odtegljajev, ki jih morajo delavci plačevati od svojega neto prejemka.

= IZPLAČILO SKUPAJ — v tej vr-

stici je podan seštevke izplačila osebnih dohodkov v neto, ki ga dobimo, če seštejemo neto redno delo skupaj 1 + dopolnilno delo skupaj 2 + dodatki skupaj 3 in odštejemo odtegljaje skupaj 4.

V rubriki PODPIS se podpiše prejemnik izplačilnega lista.

Naj navedemo še nekaj splošne razlage osnutka izplačilnega lista. Na izplačilnem listu so samo podatki trenutnega obračunskega meseca. Podatki za celoletni obračun bodo pisani na enakem listku ob koncu vsakega obračunskega leta za vsakega delavca. Na narisnem vzorcu so vpisani samo podatki, ki nastopajo za določenega delavca, kar pomeni, da bo vsak delavec imel izpisane samo tiste prejemke, ki bodo zanj za tisti obračunski mesec. Na izplačilnem listu je možnih 23 različnih vrst prejemkov in 17 različnih vrst odtegljajev. Če bo kakšen delavec imel več prejemkov ali odtegljajev, bo seveda dobil dva izplačilna lista, kjer bo šele na drugem listu prikazano izplačilo neto in vsi ostali seštevki. Vseh vrst prejemkov in odtegljajev in dodatkov je okoli 90, vendar praktično nikoli ne nastopajo vsi hkrati za posameznega delavca. Osnutek izplačilnega lista objavljamo z željo, da si ga vsak zaposleni v Gradisu lahko ogleda in da svoje konstruktivne pripombe, ki pa naj pripomorejo k večji enostavnosti in razumljivosti tega lista.

Velikost obračunskega lista je pogojena z merami tiskalnika in so možne kombinacije 18, 24, 36 ali 72 vrstic višine lista, druge višine lista niso možne. Osnutek je narejen za višino 36 vrstic.

Svoje pripombe pošljite, najbolje s skico predloga, na GRADIS — ROS, oddelek za AOP, ing. Jurij Jamnik, Ljubljana, Smartinska 134 a.

PRAVNI NASVETI

VPRAŠANJE:

Delavec je zaposlen v naši TOZD. Ima prijavljeno stalno prebivališče v Medjimurju,časno pa v Mariboru.

Zena tega delavca se je pred kratkim preselila k možu v Maribor, kjer živi v podnajemniški sobi. Tudi ona se je zaposlila v Mariboru. Otroci so v Medjimurju (pri starših), kjer ima delavec svoje stanovanje oz. sobo.

Ali je delavec upravičen do ločitvenega dodatka?

ODGOVOR:

V konkretnem primeru vašemu delavcu, ki živi skupaj z zakoncem v istem kraju (v Mariboru), čeprav imata oba začasno bivališče prijavljeno v Mariboru, ne pripada dodatek za ločeno življenje, ker dejansko ne živi ločeno od svojih družinskih članov.

Pri priznavanju upravičenosti do prejema dodatka za ločeno življenje je kot odločilno dejstvo upoštevati, da gre pri dodatku za ločeno življenje za povrnitev več stroškov, ki jih ima zakonec, ko živi ločeno od družine zaradi svoje službe v drugem kraju. Če takih stroškov ni mogoče izkazati, kar je v danem primeru očitno, da več stroškov ni, saj sta zakonca zaposlena v Mariboru in živi v skupnem gospodinjstvu, potem tudi ne more prejemati ta delavec dodatka za ločeno življenje. Samo dejstvo, da imata zakonca otroke v varstvu pri svojih starših v drugem kraju, ker je tudi njuno stalno bivališče, še ne opravičuje priznanja pravice dodatka za ločeno življenje.

VPRAŠANJE:

Ali je po zakonu o združenem delu nujno sprejeti samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, ki so že konstituirane in imajo že vse samoupravne akte sprejete, razen omenjenega sporazuma?

ODGOVOR:

Skladno s 660. členom Zakona o združenem delu morajo obstoječe te-

meljne organizacije združenega dela prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume o združevanju in druge samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte s tem zakonom najpozneje v roku, ki ga določijo s programom za izvajanje določb tega zakona, najpozneje pa v dveh letih od njegove uveljavitve. To pomeni, da morajo vse organizacije združenega dela sprejeti tudi samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev ne glede na sedanje samoupravne splošne akte, ki to urejajo. Pri samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev gre za nov akt, ki ima konstitutiven pomen pri organiziranju in konstituiranju temeljne organizacije.

V skladu z omenjenim programom bo v praksi treba najprej izdelati konkretni samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, s katerim opredeljujemo temelje za urejanje posameznih vprašanj v temeljni organizaciji. Vsebinska omenjenega samoupravnega sporazuma je sicer okvirno določena z zakonom, vendar bodo vsebinsko samoupravnega sporazuma opredelili sami delavci s tem, da bodo v tem samoupravnem sporazumu zapisali osnove za urejanje družbenoekonomskih odnosov delavcev v TOZD. Samoupravni sporazum ne nadomešča izključno samo dosedanega samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih, temveč gre za širši samoupravni splošni akt, s katerim se odločajo organizacija temeljne organizacije, gospodarjenje in upravljanje z dohodkom in osnove urejanja delovnih razmerij.

V okviru delovnih razmerij bodo delavci zlasti opredelili zagotavljanje pogojev za zaposlovanje delavcev, opredeljevanje obveznosti in nalog delavcev, delovni čas, varstvo pri delu, delitev sredstev za osebne dohodke in sredstev za skupno porabo ter odgovornost delavcev. Prav tako bodo v tem aktu osnovna načela o uresničevanju samoupravljanja, zlasti pa način osebnega izjavljanja oz. izjavljanja prek delegatov in delegacij. Vsebovati bo moral tudi osnovne določbe o samoupravnih splošnih aktih, ki jih bodo delavci v temeljni organizaciji sprejeli in s katerimi bodo urejali medsebojna razmerja.

Delovodja in sofer hruške po dobri malici

Franc Vovk, direktor TOZD GE Jesenice se poslavlja

V decembrski številki Gradisovega vestnika leta 1958 v reportaži »Izpod Mežaklje« med drugim zasledimo naslednji zapis:

»Kolektiv 253 ljudi našega gradbišča na Jesenicah bo ustvaril letos do konca leta za 350 milijonov dinarjev vrednosti. To pomeni, da bo vsak član tega kolektiva ustvaril okrog 1,2 milijona din.

Kolektiv Jeseniškega gradbišča sodi nedvomno med naše najboljše kolektive... in ta kolektiv vodi šef gradbišča tovariš Franc Vovk.«

Tako je bilo pred skoraj 20 leti, tako včeraj in danes. Da, uspehi za uspehom so se nizali in mimogrede je poteklo polnih 32 let, od kar je Franc Vovk stopil v gradisovo vrsto.

Franc Vovk je bil rojen 27. 7. 1922 v Rečici pri Radovljici. Od očeta je podedoval vse dobre lastnosti in vztrajnost je bila njegova odlika. Kot mlad gradbeni delavec se je ob delu šolal, dosegel poklic tesarja, se učil, delal in učil, dokler ni zrastel v resničnega gradbenega strokovnjaka, ki mu ga ni bilo para daleč naokoli.

Bil je dober organizator, poln energije in kot tak je takoj po zaključku druge svetovne vojne prevzel odgovorne naloge pri obnovi porušene domovine. Pa stažu je bil

Jeseniške enote je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi, voljo in iznajdljivostjo uspel obdržati in dvigniti jeseniško enoto, tako, da je zopet postala ena izmed najuspešnejših TOZD. Ljudem ni sojena bela cesta, temveč je treba delati in se boriti za obstoj, za novo družbeno ureditev in s tem tudi za boljše življenje nas vseh. Le delo naj bo merilo našega časa, je večkrat dejal, in v tem je smisel napredka. Tak je bil do sebe in tak tudi do drugih. Zahteval je red in disciplino in jo tudi dosegel. Čeprav je bil strog, so ga delavci imeli radi in ga bodo ob njegovem odhodu težko pogrešali.

Brez dvoma je ob odhodu v zasluženi pokoj pustil za sabo bogato dediščino, ki jo bodo njegovi nasledniki lahko s pridom koristili. Na zaključni slovesnosti se je od njega poslovil predsednik OO sindikata Viljem Zrim ter številni drugi govorniki.

Ko odhajaš iz podjetja vedi, da si v Gradisu vedno dobrodošel, saj smo te vsi spoštovali in imeli radi. Želimo, da bi še vrsto let užival zasluženi pokoj v tem čarobnem kotičku naše prelepe Gorenjske.

L. Cepuš

Pozdravno pismo iz Save

Spoštovani tov. direktor
Zelo mi je žal, da se poslovilnega srečanja ne morem udeležiti, ker sem ravno ta dan službeno izven domačega kraja.
Z največjim veseljem bi bil rad nekaj ur v krogu poslovnih prijateljev, s katerimi smo reševali in uspešno rešili mnogo težkih problemov.

Priznati Vam moram, da mi je bilo srečanje z Vami vedno posebno zadovoljstvo, saj sem videl v Vas ne samo poslovnega predstavnika podjetja, temveč globoko razumevajočega človeka, ki je znal prislusniti vsem sodelavcem in strankam in s svojo mirno, vendar energično odločitvijo postaviti stvari na pravo mesto.

V našem podjetju je Vaša enota pod Vašim vodstvom zgradila vse važne objekte. Prepričani ste lahko, da je Vaše ime v naši tovarni del veličastnega mozaika.

Dovolite mi, da se Vam v imenu sodelavcev in v lastnem imenu najtopleje zahvalim za uspešno poslovanje in želim v krogu Vaše spoštovane družine še mnogo prijetnih dni.

Zel bi, da se zglasite, ko Vas pot zanese mimo Kranja, v naši hiši.

Lep pozdrav!

Skumavec Bruno, dipl. ing.
Sava Kranj

Bovec — panorama

Zgodba o Šimnu (ne)sirotniku

Cankarjevo zgodbo o Šimnu Sirotniku pozna večina Slovencev. Objavljena je bila v lanskem letu tudi v našem vestniku. Sklenil sem, da napišem vsaj nekoliko podobno zgodbo o Šimnu Sirotniku, današnjega časa, tudi jaz.

Zivi Šimen povsem običajno življenje, kakor mnogo drugih. Ze veliko let hodi v službo k enemu gospodarju oziroma podjetju. Zjutraj vstaja ob štirih, da dobi avtobus, ki ga odpelje v oddaljeno mesto v službo. Zvečer ves izmučen pozno lega spat.

Pa Šimen ne dela ves dan enemu gospodarju, kaj še. Popoldne ob štirih ko se vrne z dela, pojužina, potem pa se loti dela okrog svoje hišice. Ja vesel in ponosen je, saj jo je v petih letih spravil že pod streho. Nekoliko je res zadolžen, toda zadolženi so tudi drugi, ki gradijo ali pa tudi ne. Ima velike obveznosti do svoje družine, saj je zadnje leto narasla že na pet članov. Ima ženo, ki je doma vzgojiteljica in gospodinja ob enem. Ze takrat, ko je prijokal na svet prvi otročiček je Šimen dejal: »Cuj, Nežka, sedaj boš pustila službo in ostala doma. Hočem ženo, ki bo sama varovala in vzgajala svoj naraščaj, služil bom pa jaz. Prav nerad se spomnil Šimen na tisti čas, ko se je s svojo družinico stiskal v enosobnem najemniškem stanovanju. Toda potem je podjetje ponudilo posojilo in Šimen je kupil gradbeno parcelo in se lotil gradnje. Sam je izkopal temelje, sam odstranil izkopani material, sam betoniral in zidal. Veliko truda in znoja je potočil predno je vliil prvo betonsko ploščo. Za njega ni bilo praznika, ne nedelje, ne dopusta na morju ali v planinah, ampak ves čas le znojenje in natezanje mišic. Vseeno je hišica rasla v njegov zadovoljstvo. Tudi družinica je postala sčasoma družina, zato je bilo treba urediti stanovanje v kletnih prostorih nove hiše. Sedaj ko je hiša že pod streho, večkrat na tiho računa, koliko bo še treba odšteti denarja za nabavo peska, apna in cementa za omete, koliko bo stala instalacija, vodovod in koliko okna, vrata... Nehote včasih pogleda na svoje žuljave dlani in se sprašuje: »Kako dolgo še? Ali boste vzdržale? Ali boste dokončale to česar ste se lotile? Zadnje leto je postal nekoliko nervozen in zajedljiv. Z balkona svoje napol dograjenе hiše opazuje sosedovo vilo. Pred njo stojita navadno dva avtomobila LADA in FIAT. Šimen si ne more kaj, da ne bi bil nekoliko zavisten. Pred dvema letoma je bila tukaj še prazna parcela, sedaj manjka sosedovi vili le še fasada. Je že res, priznava Šimen, da služi denar tudi sosedu in da živi pri hiši le razvajeni edinček. A samo skupaj leteti v današnjem času ne more nobenemu.

Ko je ob neki priliki to omenil sosedu, mu je ta zabrusil: »Veš Šimen, zato do postaneš bogat je treba imeti pamet, ne samo roke, kakor ti.« Ta odgovor ga je tako pretresel, da je pozabil sosedu vprašati kako in kdaj je potrebno uporabljati pamet. Šimen si pravi: »saj tudi jaz nisem med najbolj zabitimi, a največ

po tujih stanovanjih, ampak bodo živel v novi hiši in se izobraževali.

Izobraževalj tako kakor jih učil in jim nalaga naša samoupravna socialistična družba. Ni daleč čas, ko bodo naši mladi glasno povedali to kar mi večkrat mislimo in šušljamo. Predolgo sem jaz kakor tudi ves moj narod le molčali in poslušali tujega gospodarja, zato me je še danes po več kot tridesetih letih svobode strah povedati to, kar se meni zdi prav. Se posebej zato, ker v ta svoj prav niti sam popolnoma ne verjame. Kdo za vraga pa je mere v mladosti učil spoznavati pravico in nepravico. V tem primeru mi res marsikdo lahko očita, da sem Šimen Sirotnik.

Gradisovci na nudistični plaži!
»Se dobro, da imam klobuk na glavi, drugače bi se počutil popolnoma gola...«

Srečanje na Kaninu

Večina Gradisovcev ne ve, da je na Kaninu, edinem visokogorskem smučarskem centru v Jugoslaviji, možno smučati skoraj vse leto.

Do sredine junija so na razpolago smučišča v Skripih med postajo C in D. Proga je do tega datuma dolga 2.000 m, višinska razlika pa znaša 600 m. Tu obratuje krožna kabinska žičnica kapacitete 900 oseb na uro. Po 15. juniju pa 2 vlečnici v Veliki Graben. Tukaj je proga dolga 400 m, višinska razlika pa znaša 150 m. Kapaciteta obeh vlečnic znaša 400 oseb na uro.

Žičnica na Kaninu je dolga 6000 m in premaga višino 1800 m v času 35 minut. Cena povratne karte znaša

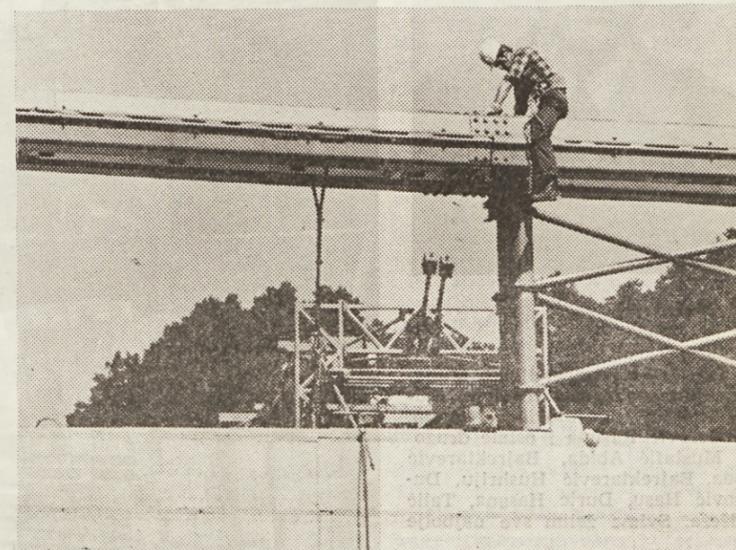
40.— din, dnevno 70.— din in teden-sko 300.— din. Za skupine in sindikate nudimo posebne popuste. Poneg gondolske žičnice se nahajata še dve prenosni vlečnici. Žičnica obratuje vsak dan razen ponedeljka ob 8.00, 9.00, 11.00, 13.00 in 15.00 uri. Ob ponedeljkih vršimo redna vzdrževalna dela žičnice in zato pelje gondolska žičnica na Kanin le ob 9.00 uri, s Kanina pa se vrača ob 15.00 uri.

Žičnica obratuje po tem urniku skozi vse leto, saj je Kanin prijetna izletniška točka ob vsakem letnem času.

Delavci, planinci, smučarji obiščite ta lepi košček slovenske zemlje.

Obujanje spominov je vedno dobrodošlo

Delo na višini je zahtevno in tudi nevarno

Ali je alkohol resnično potreben človeku?

V poletnem času radi posežemo po pivu, saj nas odježa in nekateri pravijo tudi, da pospešuje tek, ureja druge prebavne motnje in prija celotnemu organizmu. Vendar se nikoli še nismo vprašali ali je resnično tako dobro in vedno koristno.

V restavracijah ali tudi na plažah opažamo skupine ali posameznike, ki si pripravijo cele gore piva in potem ga pijejo do pijanosti. To je pojav, ki ga često vidujemo pri nas, in tudi drugje. Tak človek se ne vpraša ali mu bo taka količina resnično koristila. Saj velja, da človek, ko je pijan ni za nobeno rabo in ne more delati. Na dopustu si zaradi pijanosti pokvari dan ali celoten dopust. Poleg tega tudi popita količina alkohola pride v kri in kakor po vseh alkoholnih pijačah človeku postane vroče zaradi izgorovanja alkohola. Poleg tega je pivo dokaj nasitna pijača, saj že po nekaj vrčkah človek občuti poln želodec, predvsem zaradi popite količine tekočine.

Pri svojem delu se večkrat srečujem z ljudmi, ki so alkoholiki, ki popijejo prevelike količine alkohola in ki jim alkohol pomeni vsakdanjo potrebo. Velikokrat ugotavljam, da taki ljudje to svojo potrebo zadovoljujejo s pivom, v katerega mešajo tudi nekaj močne žgane pijače. Taka pijača je potem bolj usodna, saj hitreje pride do pijanosti in na organizem deluje bolj usodno. Alkohol uničuje celice človekovega organizma, ki so pomembne za normalen razvoj in delo ter mišljenje. Če se povrnem na prejšnji odstavek, lahko vidite, da so prenekateri ljudje, ki jih vidimo ob točilnih mizah ali kje drugje, nagnjeni k alkoholizmu, bolezn našega časa, ki se predvsem odraža v dru-

žini in tudi družbi. Zaradi takega popivanja na dopustu ima družina lahko pokvarjen dopust, in tudi okolica v domu ali kampu ni zadovoljna s sosedom. Če se tako stanje nadaljuje in je bilo tudi dosedaj podobno, je potrebno človeka, ki prekomerno uživa alkohol, odstraniti iz takega okolja ter ga poslati na zdravljenje. S svojim odnosom do svojega zdravja, družine in družbe ni sposoben biti normalen član naše družbe. Svoje pijansko obnašanje prenaša od sebe na člane družine, jih maltretira in onemogoča normalne življenjske pogoje, in v delovno okolje, ki ga lahko sprejme kot sebi enakega ali odkloni zaradi drugačnega načina življenja. Seveda ga nikoli ne bo sprejela širša delovna skupina, ker se zaveda, da tak delavec ali skupina njih ne dela toliko, da bi zaslužila svoje OD, temveč mora kolektiv delati za njih. Poleg zmanjšane produktivnosti delavca ali skupine delavcev ogrožajo tudi svoja življenja in življenja drugih. Zaradi vseh navedenih nevarnosti moramo vsi paziti, da pravočasno pomagamo sodelavcem, ki so zabredli v težave, da jih rešijo, in to na način, ki človeku ustreza in je človeku primeren. Sodelavca ali soseda, ki je že zabredel v alkoholizem moramo na nek primeren način opozoriti ali prisiliti v to, da ne bo pil ali da bo odšel na zdravljenje, če je to potrebno.

D. Murn

Iz vojske nam pišejo

Vojaški rok služim v Lastovem sredi Jadranskega morja. Rad bi pozdravil vse delavce in upravo GE Ravne, še posebno pa delavce na železokrivnici.

U armiji sam več osam meseci pa bi sad preko Gradisovog vestnika želeo pozdraviti sve radnike u Gradisu — TOZD GE Ravne. Moram priznati, da mi je najveća želja što prije se vratiti u Gradis.

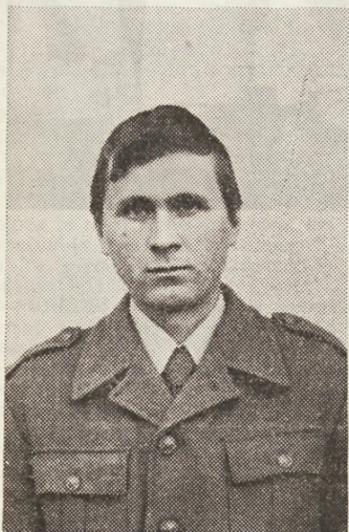
Hvala za redno pošiljanje Gradisovega vestnika, saj tako preberem vse zanimivosti o Gradisu.

Vojak
ZIJAD PORIĆ
v. p. 8751/1
50 290 Lastovo

Puno pozdrava, naročito drugu Grilcu i ostalima iz GE Ljubljana šalje

vojniki
Zoran Radojičić
v. p. 6043/2
57 300 Benkovac

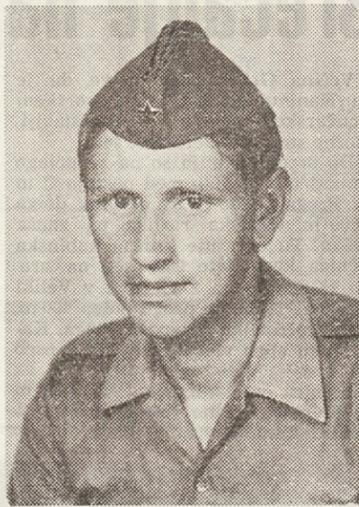
Nalazim se na odsluženju vojnog roka u Vinkovcima. Uz pomoć Gradisovog vestnika želim pozdraviti sve člane kolektiva, posebno iz Rav-

Safet Muratović

na. Isto želim pozdraviti oca Muharema, kumove Aldžić Huseina, Aldžić Nuriju, Muratović Remziju, Skenderović Rasima i ostale drugove: Mustafić Abida, Bajrektarević Esada, Bajrektarević Hushriju, Duranović Hasu, Durić Hasana, Talić Redžeza. Svima želim sve najbolje

vojniki
Muratović Safet

Ismet Radmanović

Najprije vas puno pozdravljam i želim da pozdrave iznesete i drugim radnicima iz TOZD Nizke gradnje.

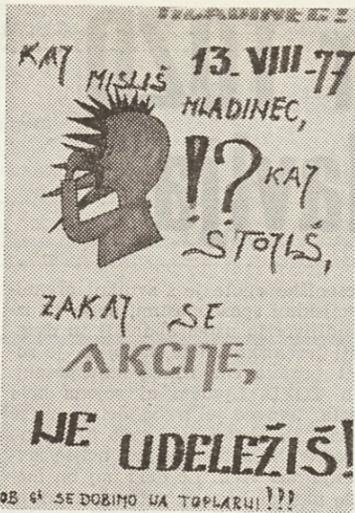
Vojniki
Rahmanović Ismet
v. p. 4438/1
53 340 Ploče

Vse delavce na PPC Slovenijales v Ljubljani lepo pozdravljam. Nahajam se na odsluženju vojaškega roka v Beli Crkvi.

Finek Franjo
v. p. 4210/3 A
26 340 BELA CRKVA

Podružnica Ljubljanske banke na Jesenicah: staro se umika novemu

Eden od pozivov na mladinsko delovno akcijo!

Mladinci na delovni akciji

Dne 13. 8. 1977 smo se zbrali na gradbišču Toplarna v Ljubljani, da skupaj uresničimo že prej napovedano mladinsko delovno akcijo.

Akcije se je udeležilo kar lepo število mladincev, od učencev do gradbenih tehnikov, ter smo s skupno močjo uspešno končali tisto delo, ki smo ga že prej načrtovali.

Delali smo na urejevanju gradbišča, ki je bilo dobesedno zametano s materialom, predhodno razpazanih.

Z denarjem, ki smo ga zaslužili pa nameravamo izvesti strokovno-rekreativni izlet v Krško, kjer si bomo ogledali nuklearno elektrarno, od koder bomo verjetno šli v ene izmed toplih, ki jih v Sloveniji ne manjka.

Povedati je še treba, da imamo v načrtu še eno podobno akcijo, ter da so odgovorni na gradbišču Toplarne v Šiški z našim delom bili zadovoljni, kar dokazuje uspešnost akcije.

Zelimo si, da takšnih in podobnih akcij v bodoče ne manjka, ter da se jih udeleži še večje število mladincev.
Rajko Ivič
Ljubljana-okolica

Izreki in misli o ljubezni

Ljubezen dveh bitij na tem svetu ni pogosto nič drugega kakor pravica zadajati drug drugemu največje trpljenje.

Sainte — Beuve

Ljubezen je ganotje duše, ki ga povzroča duh, hoteč se svojevoljno združiti s predmeti, ki se mu zdijo prikladni.

Descartes

Bral sem nekje, da je ljubezen prvo poglavje velike knjige o ne-hvaležnosti.

Sandean

Ljubezen se pojavi in se vas dojm drhtenje vesoljstva spreleti vaš mozeg; ljubezen je trepet pozelejna.

Bataille

Ljubezen je najvišje hrepenenje, ki ga soživiljanje prenovi in srce razzivi.

Suares

Rezultati mladinskih športnih iger 1977

Letošnje športne igre mladincev so bile najbolj množične v zadnjih letih, saj je sodelovalo na njih več kot tristo mladincev. Med stalne panoge tekmovalca smo uvrstili tudi kegljanje, ki ga do sedaj še ni bilo na mladinskih športnih igrah.

Tudi tekmovalci v šahu so bili dobro pripravljeni. Uvrstili so se takole:

1. OO ZSMS TOZD GE Celje
2. OO ZSMS TOZD Ge Ljubljana-okolica
3. OO ZSMS TOZD GE Maribor

V streljanju so bili doseženi naslednji rezultati:

1. OO ZSMS TOZD GE Maribor
2. OO ZSMS TOZD KO Maribor
3. OO ZSMS TOZD Lio Skofja Loka

Kegljanja se je udeležilo 12 ekip, kar je za začetek zelo spodbudno. Tudi doseženi rezultati so razveseljivi in kažejo na veliko popularnost tega športa med mladimi. Rezultati so naslednji:

1. OO ZSMS TOZD OGP Ljubljana
2. OO ZSMS TOZD Jesenice
3. OO ZSMS TOZD GE Ljubljana-okolica

Vrstni red v tekmovalstvu ekip v namiznem tenisu:

1. OO ZSMS (TOZD) Dom učencev
2. OO ZSMS (TOZD) SPO Ljubljana
3. OO ZSMS (TOZD) Nizke gradnje

Najmnožičnejša in tudi najzanimivejša panoga na mladinskih igrah je bil prav gotovo nogomet. Nogometaši so se uvrstili takole:

1. OO ZSMS TOZD Železokrivnica
2. OO ZSMS TOZD GE Ljubljana-okolica
3. OO ZSMS TOZD KO Maribor

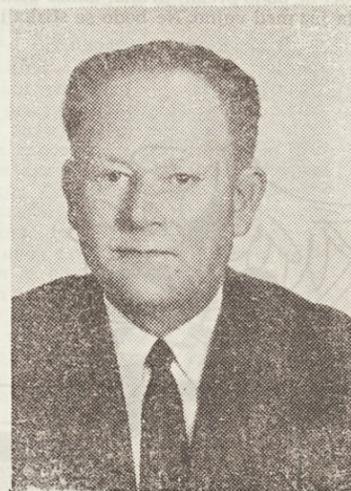
Končni vrstni red vseh panog:

1. OO ZSMS TOZD GE Ljubljana-okolica	46 točk
2. OO ZSMS TOZD GE Maribor	42 točk
3. OO ZSMS TOZD KO Maribor	42 točk
4. OO ZSMS TOZD GE Celje	40 točk
5. OO ZSMS TOZD GE Jesenice	36 točk
6. OO ZSMS TOZD GE Jesenice	30 točk
7. OO ZSMS TOZD OGP Ljubljana	29 točk
8. OO ZSMS TOZD GE Ljubljana	28 točk
9. OO ZSMS TOZD SPO Ljubljana	27 točk
10. OO ZSMS TOZD GE Nizke gradnje	26 točk
11. OO ZSMS TOZD Železokrivnica	24 točk
12. OO ZSMS TOZD DS Skupne službe	24 točk
13. OO ZSMS TOZD GE Ravne na Koroškem	19 točk
14. OO ZSMS TOZD LIO Skofja Loka	15 točk
15. OO ZSMS TOZD GE Koper	6 točk

Nasvidenje naslednje leto!

D. Murn

Mira Žorža, ni več med nami

Miro Žorž

Kruto je v celotnem Gradisu odjeknila vest, da našega zvestega sodelavca Mira Žorža ni več med nami.

Miro Žorž je bil rojen 28. 7. 1919. Letos je poteklo 30 let, ko se je vključil v gradisove vrste. Vseskozi je bil vzor delavcem. Znal je delati in ustvarjati. Zaradi tega ga je kolektiv kmalu poslal v delovodsko šolo, katero je uspešno zaključil in v zadnjih letih postal glavni delovodja TOZD Maribor.

Začel je v Kidričevem, vodil objekte mariborske livarne, most v Veržeju, industrijske hale v Mariboru, Marlesu, Vinas-Talis, skratka tam, kjer je bilo potrebno. Povsod je opravljal najodgovornejše naloge vestno in uspešno.

Miro pa ni bil samo dober strokovni delavec, temveč tudi človek z velikimi človeškimi vrlinami, zato so ga sodelavci imeli radi. Njegovo gradbišče je bilo vedno med najboljšimi. Kvalitetno opravljeno delo, dobri medsebojni odnosi in organizacija dela — vse to je vplivalo na zadovoljstvo delavcev, zato tudi uspehi niso nikoli izostali.

Kako so mu delavci zaupali, kaže dejstvo, da mu je bila že kmalu po vstopu v kolektiv zaupana funkcija sekretarja osnovne organizacije Zveze komunistov, katere član je bil že od leta 1948.

Odtlej je prevzemal številne odgovorne dolžnosti. Med drugim je bil večkrat imenovan za predsednika delavskega sveta, upravnega odbora, predsednika stalnih in občasnih komisij, pa tudi za člana Centralnega delavskega sveta delovne organizacije Gradis.

Miro Žorž je bil komunist ne le po članstvu, komunist je bil po svojem globokem prepričanju, ki je bilo vedno prisotno pri opravljanju družbenopolitičnih dolžnosti, pri delu in v medsebojnih odnosih s sodelavci in poslovnimi partnerji.

Prav zaradi takega svojega odnosa do dela in ljudi je bil deležen vsega spoštovanja svojih bližnjih, prijateljev in sodelavcev.

Ob vsej obremenjenosti z zahtevnim strokovnim delom je bil vedno pripravljen aktivno in ustvarjalno sodelovati v političnem delu, s katerim je plemenitil naše partijske in sindikalne vrste in obilno pripomogel k uspešnemu delovanju družbenopolitičnih organizacij.

Za svoje vestno in vzorno opravljanje delovnih in družbenopolitičnih dolžnosti je bil tudi odlikovan z redom dela prve in druge stopnje.

Naš Miro je odšel, za njim pa ostaja velika vrzel in globoka praznina.

Pogrešali ga bomo kot človeka, je ob slovesu dejal sekretar sekretariata ZK mariborskih TOZD tov. Alojz Zorec, ki nam je veliko pomenil kot osebnih delovnih in družbenih tovariš, saj smo v njem vedno videli pasnemanja vrednega vzornika.

Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo veliko število gradisovih delavcev in prebivalcev njegove krajevne skupnosti.

Ob odprtem grobu pa je v imenu njegovih sodelavcev še spregovoril Vinko Veit in predsednik krajevne skupnosti.

Z Mirom sva bila osebna prijatelja, zato me je njegov nenadni odhod tembolj prizadel. Kruta je ta resnica — in neizbežna.

Slava Ti, Miro! Zeni in Tvojim najdražjim pa iskreno sožalje.

Lojze Cepuš

„Marsikaj novega smo se naučili!“

Učenci so obiskali naše najvišje gradbišče na Uršlji gori — TV stolp, ki ga gradi TOZD GE Ravne

Učenci Raven na izletu

Učenci ravenske TOZD so na svojem sestanku enoglasno izrekli željo, da bi bila pot letošnjega izleta na sončni Jadran. Tako smo napisali dve prošnji — eno na center za izobraževanje za stroške prevoza, drugo pa na komisijo za plan in delitev dohodka pri TOZD za stroške prehrane. Naše želje so bile ugodno rešene od obeh strani. Tako je prišel težko pričakovani dan 5. 8. V zgodnjih jutranjih urah smo se vedri in nasmejani odpeljali z avtobusom proti morju do Portoroža, kjer smo si ogledali mogočne hotele, ki smo jih zgradili gradisovci, nato smo si še ogledali Bernardin. Kar ponosno smo si ogledovali hotele med številnimi tujci, saj to je delo našega Gradisa. Po ogledu Bernardina in Portoroža smo se odpeljali proti našemu počitniškemu domu v Ankaranu, kjer nas je sprejel gostoljubni upravnik Tone Gustinčič. V domu so nas postregli z dobrim kosilom. Nato smo se celo popoldne kopali v topli vodi. Proti večeru pa smo se zadovoljni vrnili proti domu.

Povedati moram, da se je izleta udeležilo 35 učencev in dva instruktora Edvard Bališ in Ludvik Rudolf. Pohvaliti moramo učence, saj so bili vso pot disciplinirani in zaslužijo vso pohvalo inštruktorjev in soferja avtobusa. Se bi se zahvalil za finanč-

no pomoč centru za izobraževanje pri skupnih službah in naši TOZD v Ravnah, ki ima veliko razumevanja in vsestransko pomoč pri našem izobraževanju.

Instruktor Bališ

Za spomin še skupinski posnetek

Za nami je čas počitnic in šolska vrata so bila za nekaj časa zaprta. Nekateri so na plaži spali s knjigo pod glavo, saj popravni izpit tudi ni majhna stvar, drugi pa so se popolnoma predali soncu. Seveda je bilo tudi nekaj takih, ki so morali med počitnicami opravljati počitniško prakso. Pa smo te zadnje poiskali pri nas v Gradisu in jih pobarali, kako jim je:

ANDREJ SIRCA iz Celja je končal tretji letnik tehniške šole v Celju:

— Zakaj si se odločil za gradbeništvo?

— Ze v osnovni šoli me je zanimal ta poklic, predvsem pa me je pritegnila raznolikost dela.

— Ti si štipendist našega podjetja in kaj torej misliš o Gradisu?

— Gradis je veliko podjetje, ki je lahko vzgled vsem ostalim, saj že sama celjska enota predstavlja močan kolektiv.

— Kako si se živjel na delovnem mestu?

— Na gradbišču sem se hitro živjel. V pisarni pa sem se spoznal z dokumentacijo, kar mi bo koristilo v šoli.

— Če bi še enkrat izbiral poklic, za katerega bi se odločil?

— Za gradbeniškega.

— Kako boš potrošil počitniško plačo?

— Denar bom odnesel na morje — za počitnice.

— Kaj delaš pa drugače, v prostem času?

— Največ se ukvarjam s športom, predvsem pa imam rad košarko in sem tudi član košarkarske ekipe Gradisa.

— Kateri predmet bi v šoli uvedel na novo in katerega odpisal?

— Premajhen poudarek je na strokovnih predmetih, malo več časa pa bi morali nameniti tudi telesno kulturni dejavnosti.

— Ali nameravaš po končani šoli nadaljevati študij?

— Da.

Na enaka vprašanja sta odgovarjali tudi mladi Celjanci:

STANKA KRAJNC: »Hodim v drugi letnik srednje tehniške šole. Smer, za katero sem se odločila v šoli, me je veselila že prej in sedaj mi ni žal, da sem se tako odločila.

Gradis sem spoznala sedaj na praksi. Imam vtis, da je veliko podjetje, ki je znano pri nas in v tujini. Na samem delovnem mestu nisem imela težav, ko sem začela delati. Hitro sem se živela, vendar moje delo v šoli se nikakor ne da primerjati s tem tu na gradbišču. Všeč mi je in če bi se morala še enkrat odločiti za poklic, se bi prav gotovo zopet za tega.

Po končani praksi bom šla na morje in tako mi bo denar prišel kar prav. Upam, da pri Gradisu ne bodo preveč skromni.

V jeseni se bo pričela zopet šola. Če bi bilo po moje, bi s seznama učnih predmetov črtała nekaj ur kemije in namenila več časa strokovnim predmetom. Ti bi mi prišli prav v službi, pa tudi za nadaljnji študij ne bi bili odveč.

BRANKA KOLAR: »Tudi jaz hodim v drugi letnik tehniške srednje šole. Se ko sem bila v osnovni šoli, sem večkrat sedela pri prijateljici, ko se je učila; hodila je namreč že v tehniško šolo. Predmeti so se mi zdeli zelo zanimivi in odločila sem se, da bom šla tudi jaz po prijateljičini poti. Sedaj sem pri Gradisu na praksi in moram reči, da mi je bilo v začetku težko, sedaj pa sem se z delom že dobro seznanila in prav prijetno je.

Nasploh mi pri Gradisu ni všeč samo delo ampak tudi kolektiv je prijeten. Ko bo prakse konec, se bo kar težko privaditi spet na normalno šolsko življenje. Se prej bom malo škočila na morje in tako bo zapravljen denar, ki sem ga prislužila na praksi.

VILI JAZBEC

Andrej Sirca

Branka Kolar

Stanka Krajnc

Nezgode nas opozarjajo

V mesecu juniju 1977 se je pri delu poškodovalo 58 delavcev, na poti na delo in z dela pa 3 delavci, skupaj 61 delavcev.

TOZD GE CELJE (tri poškodbe)

AHMETOVIC HUSEIN, KV zidar

Pri montaži Omnija plošč se je utrgala armatura, za katero je bila pripeta jeklena nosilna vrva. Imenovan je dobil udarec po čeljusti in stegnu desne noge.

NIKOLIC VLADIMIR, KV tesar

Pri zabijanju žičnikov v opazno ploščo, se je imenovan udaril po sredincu leve roke.

SARCEVIC PETAR, KV železokrivec

Pri razotavljanju armaturnih mrež je imenovan padel s traktorja in si poškodoval desno nogo.

TOZD GRADNJE PTUJ (štiri poškodbe)

NEMEC IVAN, PU tesar

Ko je imenovan pripravil opaž za steno, ga je kavelj od žerjava udaril po desni strani glave.

MAJER MARTIN, PU železokrivec

Pri vezanju armature za ploščo se je spotaknil ob železo in si zvil desno nogo v gležnju.

CIGLARIC ANTON, PU tesar

Pri opaževanju sten se je opaž stene zaradi močnega vetra prevrnil. Ko je imenovan videl, kaj se je zgodilo, se je hitro odmaknil, vendar je padel in si poškodoval desno roko v ramenu.

ZIDARIC VINKO, KV tesar

Imenovan je rezal desko na krožni žagi, pri tem mu je isto spodneslo zaradi grče, pri tem si je odrezal kazalec na levi roki.

TOZD GE JESENICE (šest poškodb)

AKILOV JURIJ, KV zidar

Pri napravi hidroizolacije je imenovanemu pri prenosu vedra s smolo kanila smola za škorenj in ga opekla po desni nogi.

MUSTAFIC SEFER, PK betoner

Pri demontaži cevne odra, se je udaril po sredincu leve roke.

JOVANOVIC ZIVOJIN, KV tesar

Pri montaži fasadnega cevne odra je imenovanemu zdrsnilo, tako da je padel z odra, pri čemer je dobil odrgnine na desni rami in desnem kolku.

HUSEIN BASIC, PK delavec

Pri zabijanju zatiča iz cevne odra je imenovanemu spodrsnilo kladivo, tako da se je udaril po desni nogi pod kolonom.

JERICIN MILUTIN, KV tesar

Pri opaževanju jaška kanalizacije se je imenovanemu zadržala trska v prstanec desne roke.

BRKIC SULJO, PU tesar

Pri zaviranju avtobusa na poti v službo je imenovan zataknil palec leve roke ob sedež (ročaj) in si ga poškodoval.

CAUSEVIC SABAN, KV tesar

Imenovan je postavil spojko na podpiranje plošče. Ker ni bil dosti visok, da bi jo pritrtil še z žebljem, je odšel po stolico. Tedaj pa se je stojka prevrnila in ga zadela v glavo.

TOZD GE KOPER (ena poškodba)

MURAT MILAN, šofer

Pri prijemanju spirokce plošč z napravo za razlaganje, (klešče) je strojnik dvignil ploščo prej preden je imenovan pravilno prejel. Pri tem mu je stisnil prst leve roke.

TOZD GE LJUBLJANA (sedem poškodb)

SALKANOVIC PERID, NK delavec

Pri razlaganju opažnih YU-nosilcev mu je stisnilo sredinec desne roke.

BOJIC DRAGO, PU tesar

Pri montaži plošč je klema popustila, tako da mu je cev padla po levi roki.

BRADAC HERMAN, PU zidar

Pri sekanju betona se je udaril po levi roki.

LJUTIC JUSO, PU tesar

Pri opažanju stene je rabil kos panel plošče, ki je ležala na tleh. Bila je pribita na odprtino dim. 100 x 60 cm. Dvignil je ploščo in ko je hotel stopiti naprej je padel v odprtino, globoko 4 m ter se poškodoval.

LABAZAN STJEPAN, KV zidar

Pri vstavitvi veznega NOE vijaka v opaž, ga je le ta udaril po kazalcu desne roke.

BURAZOR MARKO, VK tesar

Pri opažanju stene je dvignil opazno tablo, katerega je bila umazana od prahu, pri tem mu je padel delec prahu v desno oko.

LETIC EMIR, KV tesar

Pri montaži cevne odra je naslonil cev na zid in se odmaknil, da vzame spojko. Takrat je cev zdrsnila po zidu in ga udarila po laktu leve roke.

TOZD GE LJUBLJANA-OKOLICA

NIKOLIC LJUBOMIR, VK tesar

Imenovan je stal na cevnem odru, pri razopaževanju je padel element, kateri se je odbil od stene ter ga udaril po levi nogi.

KESEROVIC MUSTAFA, KV tesar

Pri razopaževanju je imenovan porinil bankino z podpornega odra, pri čemer se je udaril z desno roko v cev podpornega odra in si poškodoval sredinec.

STAMENKOVIC BRANKO, KV tesar

Na poti z dela je imenovanega na prehodu za pešce zadel osebni avtomobil in ga poškodoval.

TOZD GE MARIBOR (dvanaest poškodb)

BOZIC JAKOB, NK delavec

Na poti z gradbišča do samskega doma je imenovanemu sodelavcu Hrnič Slavko podstavil nogo. Pri padcu si je zlomil palec na desni roki.

HIZAK ANTON, KV strojnik

Pri odpiranju mešalca je imenovan stopil na oljni madež, tako da mu je spodrsnilo. Dobil je zvin leve noge v kolenu.

KORPAR JANEZ, VK tesar

Imenovan je šel iz garderobe na mesto, kjer je bila razporeditev delavcev na delo, pri tem je stopil tako nerodno, da si je poškodoval gleženj na levi nogi.

CIGLAR MARKO, KV zidar

Pri prehodu iz zgornje plošče na spodnjo je imenovan videl, da prostor ni nega odra, ter si poškodoval rebra na levi strani prsnega koša.

DRVODERIC STJEPAN, KV tesar

Ko je imenovan vstavljal opažne žabice in vezal opaž, se je udaril s tesarskim kladivom po palcu na levi roki.

KOVAC ANTON, KV tesar

Imenovan je montiral cevni oder v skupini svojih sodelavcev. Pri montažni cevi pa mu je sodelavec stisnil s cevjo mezinca na desni roki.

KRANJEC IVAN, KV zidar

Imenovan je razopaževal steno v reaktorju. Ko je le to razopaževal s pajserjem, ju je ta spodrsnil. Pri tem je udaril z levo roko v cev delovnega odra in si poškodoval palec.

VRTARIC ZELJKO, KV betoner

Pri zasipavanju jaška sta dva delavca dovažala material za nasip z japanerjem v odprtino jaška. Rob bet. jaška je bil odbit, iz njega je štrlela armaturna mreža. Ko sta delavca japaner prekučila je imenovan stopil na rob betonskega zidu, pri tem pa ni opazil armature; le-ta mu je prebila podplat delovnega čevlja, tako da si je ranil stopalo leve noge.

KODBA FRANJO, KV zidar

Imenovan je razopaževal bet. steno, ko mu je pri odstranjevanju elementa udaril opaž v delovni oder, na katerem je bila odrska cev, ki jo je uporabljal sodelavec pri delu. Ob udarcu na oder se je cev zvalila z odra in padla imenovanemu na čelado in ga nato še udarila od strani v čelo.

HRZENJAK JANKO, PU zidar

Imenovan je nesel z sodelavcem kovinsko cev od torkret stroja. Med tem časom je sodelavec dvigal drugo cev z žerjavom, a jo je prehitro spustil, tako

da je zanihala in udarila imenovanega po levi roki zapestja.

BOZANOVIC MIHAJLO, PU tesar

Imenovan je montiral v steno leseno škatlo za odprtino. Pri tem delu je uporabljal lomilko, s katero si je pomagal pri montaži. Lomilka je med delom spodrsnila, ter ga udarila po desni nogi nad kolonom.

ZNIDARIC DRAGO, KV tesar

Imenovan je opaževal steno v reaktorju. Ko je prenašal z sodelavcem opazno ploščo, mu je ta spodrsnila z roke in padla na desno nogo ter mu poškodovala palec.

TOZD GE NIZKE GRADNJE MARIBOR (osem poškodb)

HUNJADI IVAN, KV delavec

Pri postavitvi podporne igle v jamo, globoko 2 m, se je igla zavrtela in pritisnila nogo imenovanemu ob steno jame.

HUSIC SALKO, VK tesar

Pri montaži železnih nosilcev z avtodvigalom mu je stisnilo kazalec in sredinec leve roke.

MARKOVIC BOZO, NK delavec

Pri pripravi odrskih cevi mu je zdrsnil kotni brusilni stroj, ter mu poškodoval desno roko.

MITIC VELIMIR, KV železokrivec

Pri vezanju armature, ga je udarila žica po desnem očesu.

TKALEC VLADO, NK delavec

Pri razopaževanju je imenovanega udarila deska po desni roki.

ZARIC STEVO, KV tesar

Pri vezanju žice s škarkjami mu je del žice odskočil proti obrazu ter mu poškodoval zgornjo ustnico.

ZRNA DRAGUTIN, NK delavec

Imenovan je šel z vlakom v službo. Ko je izstopil, mu je spodrsnilo, tako da je padel in si poškodoval levo nogo.

ZOHAR JOZE, KV tesar

Imenovan je vleklet lesen plošč s kupa. Pri tem je stopil na rob tramu tako nerodno, da mu je noga spodrsnila in si je nategnil kite na desni nogi.

TOZI GE RAVNE NA KOROŠKEM (dve poškodbi)

ALDZIC IBRAHIM, KV zidar

Pri rezanju opečnega zidu mu je ročni brusilni stroj iztrgalo iz roke, zaradi česar se je vrezal v pregibu lahtu desne roke.

PROHART LENART, KV zidar

Pri ometavanju stropa mu je padla fina malta v desno oko, ter mu ga poškodovala.

TOZD KO LJUBLJANA (- poškodb)

V tem mesecu ni bilo zabeleženih nesreč pri delu.

TOZD KO MARIBOR (dve poškodbi)

MIKOCI MATIJA, delovodja

Pri izravnavanju lukenj 10 m pri robnici elevatorja s privijačem je drobce železa, kateri se je odločil od materiala, odletel imenovanemu v oko.

BITENC FRANC, konstruktor

Delavci v konstrukcijskem oddelku so se pripravljali za selitev v nove prostore. Pri tem delu je imenovan udaril s kolonom v vogal pisalne mize in si ga poškodoval.

TOZD LIO SKOFJA LOKA (štiri poškodbe)

BEGIC HASAN, delavec na žagi

Pri odstranjevanju žičnikov z deske mu je sekira spdetelala in se je uredal na levi nogi pod kolonom.

JASNIC STEPAN, PK tesar

Pri zabijanju žičnikov v palete je prišel žičnik v grčo tako, da mu je kladivo spdetelalo. Udaril se je po palcu leve roke.

REKIC SADET, delavec v primarni pred. lesa

Pri potiskanju palete na transportni vagonček, ga je ploščato železo udarilo po roki in mu je poškodovalo.

PIRC RUDOLF, KV mizar

Imenovan je montiral zaključne letve na vratih. Pri pribijanju žičnikov mu je padel drobce ometa v levo oko.

TOZD OGP LJUBLJANA (dve poškodbi)

MUHAREMAGIC ESAD, PU betoner

Pri rušenju lope pred mizarsko delavnico je imenovan stopil na desko z žebljem ter si poškodoval stopalo desne noge.

MARETIC JOSIP, PK betoner

Pri popuščanju prednapetih žic na liniji ograjnih količkov v hali I, se je ena od žic odrgala in udarila imenovanega po kolenu desne noge.

TOZD SPO LJUBLJANA (štiri poškodbe)

KOLAC IVAN, skladiščnik

Pri prevzemanju gume v skladišče je prišil do padca gume z višine cca 2 m na hrbet imenovanemu, zaradi česar je moral iskati zdravniško pomoč.

SPORAR ZDRAVKO, KV strojnik

Pri razkladanju železa z vagona je imenovan hotel zadržati železo, da se ne vrtil, pri tem mu je spodrsnilo in si je poškodoval levo nogo.

SULJANOVIC SEFIK, strojnik TGM

Nr poti na delo ga je popadel pes čjak in ga agriznil v levi komolec.

RUS FRANC, strojnik TGM

Na službeni poti iz gradbišča na gradbišče na cesti drugega reda Soštanje-Velenje je imel prometno nesrečo, pri kateri se je težko poškodoval.

TOZD ZELEZOKRIVNICA (- poškodb)

V tem mesecu ni bilo zabeleženih nesreč pri delu. Bojan Bambič

»GRADISOV VESTNIK« ★ Stran 13

Naši učenci ponovno v ČSSR

Kot vsako leto, smo tudi letos organizirali 14-dnevni strokovni izlet našim najboljšim učencem v Gradisu. Letos je bil to še bolj pomemben dogodek, saj praznujemo 10-letnico obiskovanja gradbenega podjetja Bytostav v bratski ČSSR.

Na pot smo se odpravili 16. 6. in veselo razpoložene nas je popeljalo prijetnim počitnicam naproti. V Sentilju smo prestopili mejo in za nami je ostala naša preljuba Slovenija. Za marsikaterega učenca je bil to prvi izlet v tujino.

Naša prva postaja je bil Dunaj, kjer smo si ogledali poletno rezidenco avstrijske aristokracije Schonbrun. To je bila rezidenca cesarice Marije Terezije, obdana z velikim lepim vrtom, polnim različnih svetlic ter okrasnega drevja. Sam sprehod ter ogled te zgodovinske znamenitosti, je bilo za naše učence lepo doživetje. Zal, ura nas je preganjala, zato smo nadaljevali pot proti Češki. Veselo petje naših pesmi je polnilo ušesa vse do meje v Mikolovu, kjer so nas pričakali predstavniki gradbenega podjetja Bytostav, in nato smo skupno nadaljevali pot do Malenovic, kjer smo bivali prijetne dneve v Češki gostoljubnosti.

Ob prihodu so nam za dobrodošlico priredili slavnostno kosilo na katerem so prisostvovali delavci Bytostava in KP. Slavnostni govor je imel generalni direktor Bytostava, kateri je poudaril naše prijateljsko sodelovanje. V znak zahvalnosti je predal tov. Cepuš umetniško sliko in od članov KP plaketo ob 60-letnici oktobrske revolucije. V imenu Gradisa se je zahvalil tov. Cepuš kateri je potrdil, da ob 10-letnici našega sodelovanja želi, naj ostane prijateljstvo še naprej tako močno, kot je bilo dosedaj.

Prve dneve našega bivanja smo izkoristili le za kratke izlete. Naš vodja po Češkoslovaški je bil František Puška, prijeten, iskren in poln zaupanja v človeka. Z njegovo pomočjo smo si ogledali znamenitosti krajev, katere smo obiskali.

Izlet v Rožnov: naravni muzej češkega življenja iz 17. stoletja kjer stojijo kopije hiš bogatih Moravcev z izvirno notranjo ureditvijo (stare

peči, postelje, kuhinjska oprema). Od tu dalje nas je pot vodila v Koprivnice, kjer je tovarna tovornih avtomobilov Tatra. Ogled tehničnega muzeja tovarne od njenih prvih avtomobilov, motorjev za letala, avtobuse, do današnje proizvodnje. V posebni vetrini so razstavljeni pokali, priznanja katera je tovarna osvojila na mednarodnih tekmovanjih. Naš izlet smo končali v Frenstatu, kjer je velika plastična skakalnica. Frenstat je rodno mesto Jiržija Raške, kateri je tu začel svojo skakalno kariero.

Izlet v Ostravo — ogled mesta, ter Bytostavove šole za učence v gradbeništvu in nove učilnice za praktični pouk.

To je šola, katera daje znanje bodočim zidarjem, tesarjem, železokrivcem itd. Predno učenci začno delati na gradbišču, se uče v učnih delavnicah, da dobe osnovno znanje za delo na gradbišču. Vsak poklic v gradbeništvu ima svoj oddelek (zidar, tesar) v učnih delavnicah in inštruktor daje osnovno znanje, katerega nato učenci utrdijo na gradbišču.

Te učne delavnice so zgradili sami učenci Bytostava in zato jih lahko pohvalimo.

Po kosilu smo položili šopek rož na spomenik padlim ruskim borcem, kateri so padli pri osvoboditvi mesta Ostrave.

Zelo zanimiv je bil ogled razstave Ostravy 77, na kateri so bili prikazani dosežki Češkoslovaške industrije pohištva, strojev ter boj proti onesnaževanju okolja s katerim se srečujejo vse razvite države.

Izlet v Prago: to je bil naš najboljši izlet, saj smo v Pragi ostali tri dni, toda veliko premalo, da bi jo temeljito spoznali. Praga ne daje sedaj tistega pravega izgleda urejenega mesta, ker gradijo podzemno železnico in je vse ograjeno ter prekopano.

Naš ogled smo začeli na Vaclavskem trgu, kjer stoji kip kneza Vac-

lava iz 10. stoletja. Na tem velikem trgu je polno trgovin, tako da smo si lahko kupili spominke.

Pred nami je bil glavni del našega izleta, ogled Hračanov, zelo znana zgodovinska znamenitost in ponos Cehov.

Hračani so bili prebivališče Češkoslovaške aristokracije skozi stoletja. Najbolj mogočna zgradba je cerkev svetega Vita, katero so s presledki gradili skoraj 600 let, da je dobila sedanjo podobo Cerkev je grajena v gotskem slogu, zaradi dolge gradnje prehaja v barok. V posebni sobi na dnu cerkvene ladje je zakladnica z zgodovinskimi Češkimi dragocenostmi od draguljev, vladarskih kron in drugih dragocenosti.

Poleg cerkve stoji iz leta 1918 obelisk, kateri je bil postavljen kot temeljni kamen ob razpadu Avstro-ogrskega cesarstva in je takrat Češkoslovaška postala neodvisna. Ta obelisk naj bi bil temeljni kamen nove države.

Izlet v Lidice — teror fašizma nad nedolžnimi prebivalci Lidic med 2. svetovno vojno.

V Pragi so napravili atentat na nemškega komandanta za Češkoslovaško Reinharda Heidricha. Nemci so se maščevali s terorjem nad nedolžnimi ljudmi. Tako so postrelili vse moške v Lidicah, ženske odpeljali v taborišča, samo mesto pa zažgali. Ta teror so Nemci posneli na filmski trak, katerega so nato zavezniki zasegli. Ta film o vojni grozoti Lidic smo si ogledali v Lidicah.

Sportni dogodki ter rekreacija v prostih dneh.

Nogometno tekmo, katero smo igrali proti učencem Bytostava, smo žal izgubili z rezultatom 3:2. Tako so češki učenci osvojili prehodni pokal, kateri potuje s tistim, ki zmaga.

Ostale proste dneve smo preživeli ob igranju tenisa, kopanja v bazenu, izleti na majhno goro Veličko ter s pogovori o naših podjetjih.

Vsakemu našemu učencu bo ta naš izlet ostal še dolgo v spominu in vedno se bo rad spominjal prijetnih dni, katere je preživel na Češkoslovaškem.

Janko Miklavžin

Skupina naših učencev na potovanju po ČSSR

Postanek pred kočo na Velički gori

Kratek oddih na Karlovem mostu med potepanjem po Pragi

Na poti proti ČSSR je bila naša prva postaja na Dunaju pred znamenitim dvorcem Schönbrun

Letos 22 novih stanovanj

Delavci TOZD GE Maribor se bodo v kratkem vselili v nova stanovanja

Vzpon gradnje stanovanj za delavce je brez dvoma rezultat uveljavitve novih samoupravnih odnosov in začrtane politike delavcev — samoupravljalcev v TOZD Maribor.

Stanovanjska problematika je vedno pereča, je ob zadnjem srečanju v Mariboru začel razgovor Martin Zajšek, član komisije za stanovanjska vprašanja. Od 40 vloženih prošelj bomo letos uspešno rešili 22 prošelj in sicer 10 z nakupom novih stanovanj, 3 pa prek zamenjave.

Ceprav bo moralo ostalih 18 prošelj še čakati več kot leto dni, je to brez dvoma velik napredek, saj smo v zadnjih 5 letih rešili komaj 25 primerov, je dejal tov. Zajšek. Prejšnja leta smo dali več na posojila pa na nakup novih stanovanj. Posojilo je prejelo 100 delavcev, kar znaša 600 milijonov dinarjev. Letos pa smo dali za posojila le 100 milijonov dinarjev.

V srednjeročnem programu predvidevajo nadaljnjo gradnjo oziroma nakup novih stanovanj, v glavnem pa bodo razpoložljiva sredstva namenili za gradnjo nove menze v Mariboru. Z gradnjo bodo pričeli še letos. Tako bo tudi Maribor dobil novo in moderno opremljeno menzo. Prihodnje pa tudi gradnjo novega samskega doma, oziroma doma za učence.

Moram reči, da v Mariboru izredno dobro skrbijo za delavce in za njihove boljše pogoje dela, kar se seveda pozna tudi pri končnem gospodarstvu in poslovnem rezultatu.

L. C.

Položitev šopka padlim internirankam v Pragi

Seks na gradbišču

Na največjem objektu v Celju — 3.1 na Zg. Hudinji se je glavnemu delovodji tov. Jožetu Rožmanu zgodilo tole

Delovodja je opazoval delavca kako stalno stoji z lopato v roki — dela pa nič. Cez nekaj časa ga opozori: Tovarš kaj pa ti delaš? Delavec mu je odgovoril: »študiram — kako bi lažje delal«. Cez dve uri ga zopet zagleda kako stoji z lopato v rokah in seveda — brez dela.

Zopet ga vpraša: Hej ti — zakaj spet stojiš — nekaj pa res moraš napraviti, ali spet premišljuješ?

»Ja, premišlujem o seksu...«

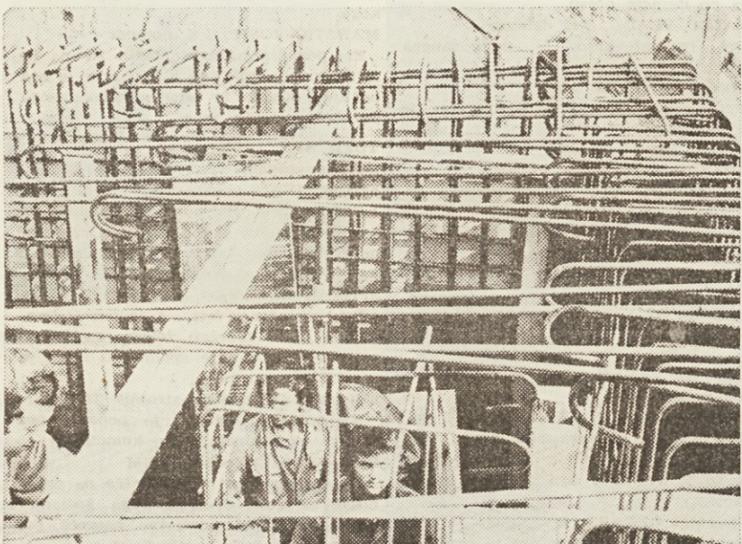
»AAA — kaj o seksu?«

»Da tovarš delovodja. Studiram če bi se še naprej ljubil s to lopato ali ne?«

Zlatko Otomanček

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis Ureja ga uredniški odbor Odgovorni urednik Lojze Cepuš Tehnični urednik Matija Krnc Tisk Tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani — Izhaja mesečno

Ob sodobni stanovanjski gradnji je potrebno poskrbeti tudi za zaklonišča, ki pa morajo imeti dobro armaturo

To in ono iz celjskih delovišč

Len ali utrujen

Pri delovodji Josipu Sraki — na novem objektu »Center — 3-2 Merx« v Celju, na Zgornji Hudinji poteka gradnja v redu. Delavci se zavedajo, da morajo objekt v kratkem roku kvalitetno dokončati.

Zadnjič sem bil prisoten dogodku, za katerega menim, da bi ga bilo potrebno objaviti v našem glasilu, še posebno sedaj, ko nagradujemo po učinku, imamo v očitvi in kvaliteti dela, ker se seveda izkazuje pri naših osebnih dohodkih.

Tov. Sraka je kontroliral delo in nadzoroval delavce iz skupine tesarjev, ki so pripravljali les za opažanje nosilnih sten, pri tem je opazil, da nek delavec vedno nosi le po eno desko, medtem ko njegov sodelavec — iz iste skupine, vedno nese po dve ali več desk.

Ko je delovodja to nekaj časa opazoval, je vprašal delavca, ki je nosil samo eno desko: »Hej ti, zakaj nosiš samo po eno desko, pogledj si tvojega sodelavca, ki nosi vedno po več desk.«

Delavec pa mirno odgovori: »A znate — družje delovodja — onaj drugi je len — i ne voli da ide dva puta po daske, a meni to eto nije težko.«

Zlatko Otomanček